

2021

Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános
és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola
Pedagógiai programja

Tartalomjegyzék

I. PREAMBULUM	7
1.1. A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban	7
1.2. Küldetésnyilatkozat	7
1.3. Elvárások a pedagógusok felé	8
2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	11
2.1. A nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei	11
2.2. A pedagógiai munka céljai	15
2.3. A pedagógiai munka feladatai, eljárásai	16
2.4. A fejlesztés kiemelt területei	17
3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	19
3.1. Fejlesztési célok	19
3.2. A fejlesztés fő területei	20
3.2.1. Életmód	20
3.2.2. Értelem	20
3.2.3. Társadalmi felkészültség	21
3.2.4. Természeti felkészültség	21
3.2.5. Technikai felkészültség	22
3.2.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink összegzése:	22
4. TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	24
4.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai	24
4.2. Az egészségnevelés célja	25
4.3. Iskolai egészségmegőrző program	26
4.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	27
4.5. Komplex intézményi mozgásprogram	29
5. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	31
5.1. A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai	32
5.2. Iskolában folyó közösségfejlesztés fő területei	33
5.2.1. A tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák)	33
5.2.2. Diák-önkormányzati tevékenység	33
5.2.3. A szülőkkel való kapcsolattartás	34
5.2.4. A tanulók és az iskola együttműködése	34
6. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, FELADATAI	35
6.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	35
6.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	36

7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	37
7.1. Tehetséggondozás	37
Nevelési cél	37
Tehetségtámogatás keretei	37
7.2. A tanulási kudarcnak kitett, BTMN-es, HH/HHH-s tanulók felzárkóztatását segítő program	44
7.3. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának a rendje	49
8. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNYPARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK RENDJE	50
8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	50
8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák	50
9. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI	52
9.1. A felvételi eljárás különös szabályai	52
9.1.1. Tanköteles gyermek felvétele	52
9.1.2. Felsőbb évfolyamra történő tanulói felvétel	53
9.1.3. Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola felvételi és beiratkozási rendje a művészeti tagozaton	53
10. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV ÁLTAL MEGHATÁROZOTT ÓRASZÁM FELETTI KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ A KERETTANTERVBEN MEGHATÁROZOTTAKON FELÜL A NEM KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGTANÍTANDÓ ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ TANANYAGA, AZ EHHEZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ, KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ VAGY SZABADON VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGNEVEZÉSE, ÓRASZÁMAI	56
11. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	62
11.1. Alapvető célunk	62
11.2. Fejlesztési területek – nevelési célok	62
11.3. További releváns kompetenciaterületek	64
11.4. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	65
11.5. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	66
11.6. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	68
11.7. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	69
12. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	72
12.1. Törvényi háttér	72
12.2. Könnyített testnevelés, gyógytestnevelés	72
13. VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI	73

14. A TANULÓ TANULMÁNYI, ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁJA VALAMINT A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSI ELVEI

74

14.1.	Az értékelés célja	74
14.2.	Az értékelés alapelvei	74
14.3.	Az értékelés fajtái, formái és tartalma	75
14.3.1.	Az értékelés fajtái	75
14.3.2.	Számonkérési formák	75
14.3.3.	Tantárgyi értékelés	77
14.3.4.	A tantárgyi osztályzatok tartalma	77
14.4.	A magatartás értékelése	78
14.5.	A szorgalom értékelése	79

15. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI

81

15.1.	Alsó tagozat	81
15.2.	Felső tagozat	81
15.3.	Egyéb foglalkozások	81

16. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG

82

16.1.	Kerületünk kisebbségei	82
16.2.	A tananyag tartalma	82
16.2.1.	A roma kultúra megismertetése	82
16.2.2.	Német nemzetiség	83
16.2.3.	Örmény nemzetiség	83
16.2.4.	A nevelés szinterei	83
16.2.5.	Tevékenységformák	83

17. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK, PROGRAMOK, TEVÉKENYSÉGEK

85

17.1.	A egészségnevelés, környezeti nevelés célja	85
17.2.	A egészségnevelés, környezeti nevelés szinterei az iskolában	85
17.2.1.	Hagyományos tanórai oktatásszervezésében	85
17.2.2.	Nem hagyományos tanórai keretben	86
17.3.	Együttműködések	86
17.3.1.	Iskolán belüli együttműködés	86
17.3.2.	Iskolán kívüli együttműködés	86

18. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

89

18.1.	Célja	89
18.2.	Kötelezettségek és felelősség	89
18.3.	Akcióterv	89
18.3.1.	Azonnali beavatkozást igénylő folyamatok	89
18.3.2.	Megvalósítás	90
18.3.3.	Szankcionálás	90
18.4.	Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása	90

18.4.1.	Gyermekevédelmi feladatok	90
18.4.2.	Veszélyeztető okok megelőzése	91
18.4.3.	A gyermek fejlődését, nevelését veszélyeztető tényezők	92
18.4.4.	Az iskolai környezet ártalmait	93
18.4.5.	A veszélyeztető okok megszüntetése	93
18.4.6.	A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek	93
18.4.7.	A támogatás területei	93
 19. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK		95
19.1.	A dicséret és jutalmazás elvei	95
19.2.	A tanulók fegyelmezésének elvei	95
 20. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL FONTOSNAK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK		97
20.1.	A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek	97
20.1.1.	Jogi meghatározottság	97
20.1.2.	A fogyasztóvédelmi oktatás célja	97
20.1.3.	A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban	98
20.1.4.	A fogyasztóvédelem módszertani elemei	98
20.2.	A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	99
20.2.1.	Kriminológiai aspektusok	99
20.2.2.	A bűnmegelőzés tartalmi elemei	99
20.2.3.	A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei	100
 21. AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI, SZÜKSÉG ESETÉN KÜLÖNBÖZETI VIZSGÁVAL, EGYÉNI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSSAL, TÜRELMI IDŐ BIZTOSÍTÁSÁVAL VAGY ÉVFOLYAMISMÉTLÉSEL		101
21.1.	Különbözeti vizsga	101
 22. AZ ÍRÁSBELI, SZÓBELI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK A RENDJE		102
22.1.	Írásbeli feladatok értékelése	102
22.2.	Szóbeli értékelés	102
 23. AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI		103
23.1.	A házi feladat lehet	103
23.2.	A házi feladattal szemben támasztott követelmények	104
23.3.	A házi feladatok ellenőrzése, értékelése	104
23.4.	A házi feladat kiadásának korlátai	104
 24. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK TANTÁRGYANKÉNTI ÉS ÉVFOLYAMONKÉNTI KÖVETELMÉNYEI		105
24.1.	NAT 2012 követelményrendszer (fokozatosan kivezetésre kerül)	107
24.2.	NAT 2020 követelményrendszer (folyamatosan bevezetve)	136

25. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELE	219
26. A MŰVÉSZETI TAGOZAT NEVELÉSI PROGRAMJA	220
26.1. Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei	220
26.2. Az alapfokú művészeti iskola nevelési célja	220
26.3. A művészeti iskola feladata	221
26.4. A művészeti iskola személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai	222
26.5. A tehetség, képesség kibontakoztatását, a felzárkóztatást segítő tevékenység	223
26.6. Ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	224
26.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	224
26.8. Tanulói és szülői közösségek rendszere	224
26.9. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	224
26.10. Beiskolázás, a tanulók felvétele és a magasabb évfolyamra lépés feltételei	224
27. A MŰVÉSZETI VIZSGÁK SZERVEZÉSI KERETEI	226
27.1. Vizsgák a tanév során	226
27.2. Az alap- és záróvizsgák	226
28. A TANULÓI TELJESÍTMÉNYEK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE	230
28.1. A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése	230
29. AZ EGYES MŰVÉSZETI ÁGAK OKTATÁSÁNAK CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE	232
29.1. Zeneművészeti ág	232
29.2. Táncművészeti ág	232
29.3. Képzőművészet	233
30. TANSZAKOK, TANTÁRGYAK ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI	234
30.1. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	234
30.2. A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai	234
30.3. A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések	235

I. Preambulum

“...a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.”

(Péter második levele, 1: 5-7)

I.1. A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban

- Az ősi bibliai igazság – „A bölcs tanítás az élet forrása.” (Pb.13:14.) – ma is érvényes. A baptista iskola célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.
- A baptista iskola keresztény értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszereket alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a tanulók személyiségének optimális fejlesztését.
- Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.
- Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, ösztönökre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.
- Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, amely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet.
- A baptista iskola több mint iskola. Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – iskoláiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű, és a roma tanulók felzárkóztatásáért, és a tehetséges diákok kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola: az a hely, ahol a tanulók teljes körű támogatást kapnak személyiségük és képességeik kibontakoztatásához.

I.2. Küldetésnyilatkozat

Küldetésünk a ránk bízott gyermek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése. Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni. Törekvésünk, hogy a baptista iskola olyan irányító testülettel, igazgatókkal, pedagógusi karral és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpontot alkalmaznak a tanítás és az intézmény vezetése során. Küldetésünk a gyermekek képességeinek kibontakoztatása.

A tanítás a következőkre összpontosít:

- A gyermek számára megfelelő tevékenységek és szolgáltatások biztosítása.
- A gyermek ráébresztése a társadalommal való kapcsolatára és az iránta való felelősségére.
- Minden tantervbe, nevelési programba tartozó és ahhoz kapcsolódó iskolai tevékenység segítse a gyermekek intellektuális, lelki, társadalmi, érzelmi és fizikai fejlődését.
- Felkészítés a szolgálatra.

Küldetésünk a működés szempontjából hitelesnek lenni.

Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számon kérhetőség következetes mintaképe legyen.

A bibliai értékek következetes alkalmazása, ahogy az oktatási intézmény:

- Példamutató igényességet mutat az intézmény működési szabályzatának fejlesztésében és a számon kérhetőség terén az igazgatótanács működésében.
- Az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli.
- A pénzügyeket feddhetetlenül és nyíltan kezeli, ill. ellenőrzi.
- A kormánnyal és a hatóságokkal egyenes és krisztusi kapcsolatot tart fenn.
- Etikus, világos és nyílt fejlesztési és stratégiákat dolgoz ki.
- Igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmaz.
- A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

1.3. Elvárások a pedagógusok felé

Az Andor Ilona Ének- Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy által fenntartott keresztény egyházi intézmény. Küldetését akkor töltheti be, ha szellemiségében, rendjében, megnyilatkozásaiban a Biblia tanításainak és Jézus Krisztus példájának követésére törekszik.

Az Iskola minden tanárának és alkalmazottjának vállalása és feladata, hogy magatartásával és cselekedeteivel e tanításokat és ezt a példát hitelesen közvetítse az intézmény külső és belső környezete számára, hogy az iskola hírnevét öregbítse.

A nevelőtestületet (ideértve valamennyi alkalmazottat) a közösen megalkotott és vallott egységes követelmények jellemzik, melyek meghatározó elemei a közös nevelői hatásoknak. Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számon kérhetőség következetes mintaképe legyen.

A nevelő személyiségének összhangban kell állnia az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Fontos, hogy minden nevelő pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen.

A pedagógus a szakterületén, a tananyag tartalmában és átadásának metodikájában legyen kreatív és magasan képzett; ezért elengedhetetlen számára a folyamatos önképzés, nyitottság a kultúra minden területe felé, mely szellemi és lelki feltöltődést biztosít a mindennapi munkája végzéséhez.

A nevelő konfliktusainak kezelésében etikusan járjon el, a szülői kapcsolatok terén az őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képviselje, a gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az elfogadás, az adás vágya és az empátia nélkül.

Az iskola nevelési programja

2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1. A nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

"Alkossa meg a gyermek a tudást, ne készen kapja! A kész tudás szükségtelenné teszi, hogy végigjárja és megtanulja a tudás megszerzésének útját. Minél többféle utat járhat végig a gyermek, annál valószínűbb, hogy megtalálja, milyen területen, hogyan tud a leghatékonyabb lenni." (Gyarmathy Éva)

A jó iskola élményeket és szeretetkapcsolatokat kínál; ébreszti a kíváncsiságot és a kreativitást; közösen alkotott keretrendszerben teret ad az együttműködésnek, a sokszínűségnek és a kezdeményezésnek. Egyszerre növeszt és táplál.

Célunk az ideális iskola megvalósítása Dr. Gyarmathy Éva 6K modellje alapján. Amelynek jellemző fókuszai:

- Kommunikáció, együttműködés
- Keretek, közösen kialakított szabályok
- Kavalkád, sokféleség
- Kezdeményezés, a választás lehetősége
- Kreativitás, alkotó tevékenység
- Kritikai gondolkodás, értelmes, saját tudás kialakítása

Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola 21. századi intelligens iskola, amely megfelel az új kihívásoknak, képes hatékonyan reagálni a változásokra, kimutatható hozzáadott értékkel fejlesztő, gazdagító szellemi közeg, ahol a tudás megszerzése egy közös alkotófolyamat eredménye. Ahol tanulásközpontúság érvényesül, azaz

- kialakul és erősödik a hit, hogy az erőfeszítés sikerhez vezet,
- mindenki képes hinni a saját fejlődésében és a tanulási képességében,
- kedvelik a kihívást jelentő feladatokat,
- a nehéz feladatok megoldása elégedettséget szül,
- a problémákra kihívásként vagy feladatként tekintenek,
- az önvezérlés és a felelősségvállalás erősíti az egyént és ez által a közösséget.

Ahol mindezek felett támasz és kapaszkodó remélhető, ahol a közösség megtartó ereje segíti és növeszti a gyermeket és a felnőttet egyaránt, ahol az élmények és az értékek követendő példát kínálnak. Olyan emlék- és szeretetnyomokat hagynak, amelyek egy egész életre kihathatnak

Alapvető célunk a gyermekek személyiségének és kompetenciáinak sokoldalú fejlesztése, a tudásuk kibontása, bővítése a tanterv hatékony és sikeres teljesítésével. A tanulási tapasztalatok széles körét biztosítjuk diákjaink számára, figyelembe véve életkori sajátosságait, képességeiket és igényeiket. Pedagógusainknak, tanulóinknak és szüleiknek magas elvárásai vannak, s ezek teljesítéséhez sokféle és korszerű tanulási stratégiát dolgozunk ki. Kapcsolatainkat az őszinteség, a felelősségérzet irányítja. Iskolánk humánus, gyermekközpontú intézmény, ahol a gyermek személyiségét, egyéni irányultságát tiszteletben

tartjuk, elismerjük az egyén jogait, teret adunk a közösségek születésének, így a szociális tanuláshoz is. Az iskolában mindenkinek lehetőséget adunk arra, hogy tehetségének, képességeinek megfelelően a legtöbbet kihozza magából.

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célja továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket a mérlegelő gondolkodást. Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgára legyen,
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelemvilága,
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában,
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően,
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését,

A NAT a fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő tanítást. Olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

Nevelési-oktatási alapelvek

1. Egységesség és differenciálás

A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A tanulói együttműködésen alapuló tanulás nagy hangsúlyt kap.

2. Az eredményes tanulás segítése

A tanulás közvetlen helyszínéként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy biztosítjuk, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítjuk,

hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg. A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat részesítjük előnyben.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti. Alkalmazzuk a teamtanítás gyakorlatát.

3. Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudjuk a leghatékonyabban támogatni. Az iskola biztosítja a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhíti a hátrányok hatásait, optimális esetben képes kiküszöbölni azokat. A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása, digitális eszközök és módszerek sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segítik a tanulás-tanítás folyamatát.

4. Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

5. Projektoktatás

A projekt olyan oktatásszervezési eljárás, amely az oktatás menetét gyakorlati problémák megoldása köré csoportosítja.

A projektmódszer egy sajátos tanulási egység, technika, amelynek középpontjában valamilyen összetett, a mindennapi élethez kötődő téma/probléma áll. A feladat a probléma megoldása, s azoknak az összefüggéseknek a feltárása, amelyek az adott témához organikusan kapcsolódnak. A projekt megvalósítása során a tanulónak lehetőségük van meglévő képességeik kipróbálására és újak kialakítására. A projektmódszer legfőbb értéke a munkafolyamat: a gondolkodási folyamat, a gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett.

Legfőbb jellemzői:

- Az iskola hagyományos időkereteit felbontja.

- Túllép(het) az iskolai élet hagyományos helyszínein.
- Sokszínű tevékenykedtetés jellemzi, az eltérő képességű tanulók mindegyikének ad a képességeinek megfelelő feladatot, így motiváltabbá válnak a tanulók.
- Az ismeretanyag megismerési módok eltérnek a hagyományostól, a passzív tanulói megközelítés háttérbe szorul.
- Főként a kooperatív technikákra épít, ezáltal kiválóan alkalmas a szociális kompetenciák fejlesztésére is.

A projekt hasznosulása, hogy a tanítványaink a munkavégzéshez és a mindennapi élethez nélkülözhetetlen képességeket fejlesztik ki, úgymint a szolidaritás, együttműködés, felelősségvállalás, önértékelés, az idegen nyelvi kommunikáció és az informatikai készségek, amelyek mind hozzájárulnak a munkaerőpiacon sikerességükhöz és érvényesülésükhöz.

6. Az etika / hit- és erkölcstan tantárgyak

A nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései szerint az általános iskola 1–8. évfolyamán az etika tantárgy oktatása kötelező tanórai keretben történik. A bibliaismeret és hittan oktatás tartalmát az adott egyházi jogi személy határozza meg.

7. Természettudományos nevelés

A természettudományos gondolkodás megalapozása az alapfokú képzés első szakaszában a magyar nyelv és irodalom tanulási területének tudásbővítést és olvasásfejlődést segítő olvasmányaiba (1–2. évfolyam) ágyazva kezdődik, és a Természettudomány és földrajz tanulási terület környezetismeret (3–4. évfolyam) és természettudomány (5–6. évfolyam) tantárgyainak keretében folytatódik. A természettudomány oktatása a 7–8. évfolyamon a biológia, a kémia és a fizika, valamint hozzájuk kapcsolódva a földrajz tantárgyak keretében valósul meg.

8. Idegen nyelv-oktatás

Az első idegen nyelv oktatása az általános iskola 4. évfolyamán kezdődik. A 6. évfolyam végére a KER szerinti A1, a 8. évfolyam végére pedig az A2 nyelvi szintet kell elérni.

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele az említett célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat.

Kulcskompetenciák:

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- Digitális kompetenciák
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia
- Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A nevelés-oktatás 12 évfolyama egységes folyamat, amely három képzési szakaszra oszlik. A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak.

Ezek a következők:

az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 1–4. évfolyam,
- 5–8. évfolyam,

a közép fokú nevelés-oktatás szakasza:

- 9–12. évfolyam.

A NAT épít az óvodai nevelés országos alapprogramjára.

Az alsó tagozat (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését. A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak – a negyedik évfolyam végére már meghatározóan – az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a NAT fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít. A NAT az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

A felső tagozat (5–8. évfolyam) funkciója elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása. A 7–8. évfolyam alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése. A NAT a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak.

2.2. A pedagógiai munka céljai

„Az ének szebbé teszi az életet, az éneklők másokét is. Nem sokat ér, ha magunkban dalolunk, szebb, ha ketten összedalolnak. Aztán mind többen, százan, ezren, míg megszólal a nagy Harmónia, amiben mind egyek lehetünk. Akkor mondhatjuk majd csak igazán: Örvendjen az egész világ.” - (Kodály Z.)

Az iskolánkban folyó pedagógiai munka célja diákjaink felkészítése a középiskolai tanulmányokra, műveltségben, mentálisan, érzelmileg és szociálisan megalapozzuk sikeres felnőtt életüket. Célunk az egyes tantárgyak eredményes oktatásával az általános műveltség átadása, amellyel lehetővé válik diákjaink továbbtanulása és harmonikus beilleszkedése a társadalomba. Fejlesztjük ön- és társismeretüket, érzelmi intelligenciájukat, szociális kompetenciáikat is annak érdekében, hogy kiegyensúlyozzuk a személyiségüket, a kihívásokra hatékonyan megfelelni tudó, reziliens felnőttekké váljanak.

A szülői házzal összhangban és együttműködve mintát adunk a jelenre és jövőre egyaránt azzal, amit tanítunk és milyen színvonalon, tudatossággal tanítunk. Tevékenységünk egészével az egyetemes és magyar kultúra értékeit közvetítjük. .

Iskolánk **ének-zenei általános és alapfokú művészeti iskola**, amelyben az értelmi, érzelmi, erkölcsi nevelés mellett kiemelt szerepet kap a zenei, művészeti nevelés. Tanítványaink minden évfolyamon magasabb óraszámokban tanulják a kerettantervben megadott óraszámokhoz képest az ének tárgyat, a szabadon tervezhető, illetve a nem kötelező óraszám terhére. Az ének-zene a szavak fölötti "hangzó nyelv" élményével és az aktív énekléssel hat az érzelmekre, az emberi lélekre. A zenei nevelés elsősorban a zenei anyanyelv és a zene sajátos összetevőinek megismerését jelenti. A zenehallgatás a zenemű érzelmi hatásai miatt nélkülözhetetlen személyiségfejlesztő eszköz.

Művészeti iskola lévén iskolai életünket úgy alakítjuk, hogy minden arra alkalmas mozzanatának (tanóráknak, a tanórán és az iskolán kívüli életnek) részévé váljon a művészeti értékek befogadása és közvetítése. Mindennapjaink része az aktív zenélés, a közös éneklés, a közös hangszeres muzsikálás. Fontos számunkra, hogy megismertessük a gyermekeket a zeneértés alapjaival, segítsük őket a zeneirodalomban való tájékozódásban. Felfedeztetjük a néptánc és a néphagyományok szépségeit, megőrzésük jelentőségét. Ösztönözzük a képzőművészetnek, mint önkifejező eszköznek a bátor használatát, támpontokat adunk a művészeti kommunikáció értelmezéséhez minden művészeti ágban.

2.3. A pedagógiai munka feladatai, eljárásai

I-4. osztály

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődését és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék- és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetít, alapvető képességeket és alapképességeket fejleszt.

Ez a szakasz a kíváncsiságra és az érdeklődésre épít, és az ez által motivált munkában fejleszt a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítja érzelmvilágának gazdagodását. Mintákat ad az ismeretszerzéshez a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozza a tanulási szokásokat.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, közreműködik a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális- kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadhatnak.

Tudatosítja a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, megerősíti a humánus magatartásmintákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését. A pedagógiai munka középpontjában tehát a személyre szabott fejlesztés törekvése áll.

5-8. osztály

Az alapfokú nevelés-oktatás második szakasza szervesen folytatja az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a készségek és képességek fejlesztését. Ebben a szakaszban azokat a képességeket, készségeket fejleszt, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejleszt a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát, segítőkészségét. Gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékét. E szakasz szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösségben. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Kiemelkedő feladata az iskolának a nemzeti, nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása, és ápolásukra való nevelés. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszt a

tanulóiban a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására is.

2.4. A fejlesztés kiemelt területei

I-4. osztály

A test és a lélek harmonikus fejlesztése: a mozgásigény kielégítésével és a mozgáskultúra megalapozásával; a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; az egészséges életmód alapvető ismereteinek közvetítésével, az ezt elősegítő szokások alakításával; az érzelmi élet gazdagításával; az önismeret fejlesztésével, a reális önismeret fejlesztésével, a társas kapcsolatok igényének erősítésével.

A szocializáció folyamatainak elősegítése: a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával; a kortárs kapcsolatok megerősítésével; elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával.

Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése: a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

A tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés.

5-8. osztály

A test és a lélek harmonikus fejlesztése: a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatásával; az érzelmi intelligencia mélyítésével, gazdagításával; az önismeret alakításával, az önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A szocializáció folyamatának elősegítése: az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kíváncsiságának összhangjának felismertetésével; az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával.

Az alpműveltség továbbépítése: a differenciálódó tantárgyi rendszerben a mentális képességek céltudatos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával, gyakoroltatásával. Az iskolai tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az életvitelhez szükséges alkalmazható tudás gyarapítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése érvényesül. A tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntésképeségüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik. A tanulási tevékenységben növekvő szerepet kap a közvetett

kommunikáció - írásbeliség, vizuális kommunikáció, számítógépes érintkezés - és megjelenik a nem anyanyelven folyó kapcsolatteremtés. A "tanulás tanulása", az önálló tájékozódás, az informatika alkalmazása, és az idegen nyelvek tanulása iránti igény fejlesztése is hozzájárul az alapműveltség továbbépítéséhez.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása; a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük. E szakaszban növekszik az együttműködésre építő (kooperatív- interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezési módok szerepe. Növekszik a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok aránya (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.). Az iskola épít a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre. Ezért heurisztikus tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínál. Az így szervezett tanulási folyamat juttatja közel őket a megismerés, a tudás öröméhez és erősíti meg önbizalmukat. A tanulási folyamatban értik meg a tanulók a követelmények lényegét és ismerik meg önmaguk teljesítményének értékét.

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Tanulóinknak hirtelen változásokra kell jól reagálniuk, a bizonytalanság érzését el kell tudniuk viselni, váratlan helyzetekben gyorsan és jól kell dönteniük, pályák, lehetőségek, életformák között kell újra és újra jól választaniuk, mindeközben meg kell őrizniük emberségüket, ki kell bontakoztatniuk képességeiket, meg kell találniuk önmagukat, gazdagon ki kell építeniük közösségeiket.

A nevelés, oktatás tudatosan megtervezett és megszervezett tevékenység. Ennek során ki kell művelni a fiatalok személyiségét, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget. Fontos feladat a motiválás. Ki kell alakítani a kötelességek és jogok egyensúlyát úgy, hogy tartsák tiszteletben mások jogait is. A nevelésnek fel kell tárnia az egyén és a közösség egymásra utaltságát.

Iskolánk nevelési és oktatási gyakorlatában az értékek egyensúlyára törekedve egy állampolgári eszménykép körvonalait vázolja fel. Ennek megfelelően az értékek öt csoportját határozzuk meg:

- biológiai lét értékei (az élet tisztelete, az egészség értéke, stb.),
- az „én” harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önbizalom, önművelés, stb.),
- a társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia),
- a társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség, stb.),
- a humanizált társadalom- és világkép értékei (hazaszeretet, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes emberi kultúra értékei, stb.).

3.1. Fejlesztési célok

A személyiségfejlesztés általános célja a minden emberben benne rejlő fejlődési lehetőségek minél teljesebb megvalósulásának, a tanulói személyiség teljes kibontakozásának segítése. Ebből fakadnak konkrét céljaink:

- az esélyegyenlőség és az egyes tanulók fejlettségét, lehetőségeit, érdeklődését figyelembe vevő nevelés, oktatás,
- olyan iskolai életmód megszervezése és működtetése, amelyben a tanuló a nevelési folyamatoknak nem tárgya, hanem alanya, vagyis amelyben gyermeki, serdülői szükségletei megvalósulnak,
- az egyértelmű elvárások és feladatok a gyermeki, a serdülői személyiség méltóságának, önállóságának tiszteletben tartásával párosuljanak,
- a tanulók testi és értelmi, erkölcsi és érzelmi, művészeti esztétikai és gyakorlati képességeinek fejlesztése,
- a művészeti képességeket és készségeket kiemelt fontosságúnak tartjuk.

3.2. A fejlesztés fő területei

3.2.1. Életmód

Feladatunk: az életmód motívumainak, képességeinek és szokásainak olyan színvonalú elsajátítása, ami lehetővé teszi az eredményes, egészséges és kulturált egyéni, családi életmód, életvitel kialakulását, fenntartását. A változásokhoz való alkalmazkodás az életmód változtatását, fejlesztését követeli meg. Az iskolai életmódnak, nevelésnek segítenie kell a tanulókat abban, hogy nyitott, önfejlesztő személyiséggé váljanak, megalapozza én tudatuk (identitástudatuk) kialakulását, az alapvető összefüggéseknek megfelelően rendezett világképük, emberképük, a reális önismereten alapuló énképük alakuljon ki.

Képességek, készségek és szokások: az életmóddal kapcsolatos (értékelési és önfejlesztési) képességek a személyiség nyitottságát, önfejlődését, az önkiszolgálási és gondoskodási szokások, készségek és ismeretek pedig az önmagunkról és másokról való gondoskodást szolgálják.

Az önkiszolgálás és a gondoskodás szokásai és készségei közül az alábbiak kapnak kiemelt figyelmet:

- az egészséges életmódra nevelés (öltözködés, tisztálkodás, táplálkozás),
- a szabályos közlekedésre nevelés (gyalogos, tömegközlekedés, kerékpáros),
- a szabadidő hasznos eltöltésére nevelés (sport, kultúra, szórakozás),
- a család szerepének fontosságára nevelés.

3.2.2. Értelmem

Alapvető követelmény számunkra a hiteles információnyújtás, az önálló ismeretszerzés, az önművelés képességének kialakítása. Ki kell alakítanunk azokat az alapvető jártasságokat, képességeket, amelyek alkalmassá teszik a tanulókat a különböző ismeretszerzési technikák elsajátítására. A tanulók megtanulnak önállóan tájékozódni, ismereteket szerezni, felhasználni. Célunk, hogy a különböző csatornákon érkező információkat tanítványaink képesek legyenek beépíteni saját műveltségképükbe. A tanárközpontú oktatás helyett a gyermekközpontú, önálló ismeretszerzésre, tájékozódásra alapozott könyv-, könyvtár-, számítógép használat elsajátítására helyezzük a hangsúlyt.

Tanulási motívumok: nevelésünk és oktatásunk meghatározó jelentőségű feladata, hogy tanítványaink szeressenek iskolába járni, szívesen végezzék az ott elvárt feladatokat, ami a tanulási motívumok folyamatos fejlesztését követeli meg az iskola, az osztály életmódja, légköre, szelleme, a pedagógusok és a tanulók viszonya, a nevelési és tanítási módok által.

Feladataink:

- a kíváncsiság, a játékszeretet, a megoldási késztetés, alkotásvágy ápolása és fejlesztése,
- a gyermek elismerési vágyának, sikerélményének kielégítése, fenntartása, fejlesztése,
- a pedagógus-diák és tanulóközi kötődések létrejöttének és fenntartásának segítése,
- a tanulási szokások kialakítása,
- a tantárgyi kötődés, az érdeklődés kialakítása,

- a tanulás, mint érték elfogadtatása.

Alapvető feladatunk, hogy a feldolgozott tartalmakat felhasználjuk a tanulók értelmi képességeinek (különösen a megfigyelés, a kódolás, a rendszerezés, a problémamegoldás, a következtetés, az értelmezés, az indoklás) fejlesztésére.

3.2.3. Társadalmi felkészültség

Ahhoz, hogy az emberek részt tudjanak venni, és közre tudjanak működni a társadalom életében, és eredményesen tudják érdekeiket képviselni, érvényesíteni, mindenekelőtt fejlett szociális motívumrendszerrel kell rendelkezniük. A motívumok alapján meghozott döntéseik megvalósítása jól fejlett szociális képességek és készségek nélkül lehetetlen.

Szociális motívumok: A társadalmi felkészültség fejlesztésének elsődleges feladata, hogy a felnövekvő nemzedékek képesek legyenek a szűkebb és tágabb közösség, a haza, a társadalom szolgálatára. Az érdekérvényesítés és az együttműködés a tisztesség és a kölcsönös előnyök elvét kövesse. A szociális motívumok fejlődésének az a feltétele, hogy olyan közegben éljen a tanuló, olyan legyen az iskolai életmód, amelyben folyamatosan tapasztalhatja az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit, hiányuk hátrányos következményeit. Olyan közeget kell biztosítanunk számára, amelyben megélheti és értékelheti érdekeinek (motívumainak, érzelmeinek, a pillanatnyi motivációknak) a működését, az érdekütköztetés, az érdekfüggés, az érdekegyezés, az együttműködés várható és tényleges következményeit, valamint olyan közeget, amely a fenti elvektől eltérő magatartás folyamatos értékelésével, elemzésével, értelmezésével segít beláttatni, hogy a fenti elvek követése végső soron saját érdekeit is szolgálja.

Szociális képességek és készségek: A társadalmi felkészültség fejlesztésének másik alapvető feladata, hogy a tanulók ne csak képesek, hanem fejlett szociális képességeik és készségeik birtokában képesek is legyenek a szűkebb és tágabb közösség, a haza, a társadalom szolgálatára és a kölcsönös előnyök, a megegyezésre törekvő konfliktuskezelés elve szerinti cselekvésre. A szociális képességek – az önzetlen segítség, az együttműködés, a demokratikus vezetés és a tisztességes versengés (verseny) – gyakorlása, megismerése, megértése alapján fejlődhetnek a fenti elveknek megfelelően.

Az alapvető szociális képességek a szociális készségek és ismeretek sokaságának elsajátításával fejlődnek. Ezek közül kiemelt figyelmet fordítunk a beleélési készség (empátia), az érdektisztázó készség (amelynek segítségével a konfliktusok többségéről kiderül, hogy nem fontos), a visszajelző készség (amelynek fejletlensége miatt a fölöslegesen beavatkozó, a dicsérő, a buzdító, a figyelmeztető, a bíráló, stb. visszajelzéseink gyakran vezetnek társadalmi felkészültségünk hibás működésére), a kötődési készség, a konfliktuskezelő készség, a szociális funkciójú kommunikációs készség (vitakészség), a szervezőkészség fejlesztésére, valamint a versengés (verseny), a demokratikus vezetés, az együttműködés, a segítség alapvető speciális készségeinek és ismereteinek elsajátítására.

3.2.4. Természeti felkészültség

A mai ember ismeretei eljutottak arra a szintre, hogy képesek megzavarni, veszélyeztetni a saját létfeltételeit képező rendszerek működését. A legutóbbi időkben az ember azt is kezdi megérteni, hogy ezek a rendszerek hogyan viselkednek, működnek, milyen feltételekkel maradnak fenn, milyen hatások zavarhatják meg, veszélyeztethetik dinamikus egyensúlyukat. E tudásnak megfelelő motívumrendszer, cselekvési szabályrendszer és világkép ma még csak

kevesekben alakult ki. E motívumrendszer kialakulását az ökológiai szemléletmódú természettudományos (földrajzi, biológiai, kémiai, fizikai) felkészültség elsajátítása segítheti elő, amely egyúttal az ennek megfelelő gondolkodásmód és képességek elsajátításának, a korszerű természeti világkép kialakításának eszköze is.

A természeti felkészültség követelményei a természethez való viszonyulás motívumainak, az ökológiai szemléletmódú természettudományos felkészültség, a tudományos gondolkodás, valamint a természeti világkép elérendő fejlődését írják le.

3.2.5. Technikai felkészültség

Feladatunk:

- nyolc év alatt minden tanulóban általános technikai felkészültséget alakítsunk ki,
- megfelelő technika motívumok (reális hasznosság- és veszélytudat, technikai érdeklődés, tettvágy, igényesség) létrejöttét segítsük,
- fejlesszük az állóképességét,
- tanítsuk meg a mindennapi életben szükséges technikai készségeket, ismereteket, hogy az ember otthonában és munkahelyén elkerülje a baleseteket, tudatlansága miatt ne okozzon károkat,
- tanulóink használni tudják a köznapi technikai eszközöket, berendezéseket, gépeket, értsék működési elveiket, a legegyszerűbbeket karban tudják tartani,
- a különböző tantárgyak (első sorban a történelem, a fizika, a biológia és a kémia technikai ismeretinek összehangolt tanításával olyan technikai tudatot alapozzon meg, amelynek birtokában a tanuló ismeri és érti a technika szerepét az emberiség fejlődésében, a jelen problémáinak megoldásában, kész és képes fellépni a környezetromboló, az emberi létet veszélyeztető felelőtlen alkalmazások ellen.

3.2.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink összegzése:

Engedjük a gyerekeket játszani is! Engedjük meg, hogy legyenek ötleteik, legyen érzésük rácsodálkozni a világra, engedjük meg, hogy gondolkodjanak, alkalomadtán, hogy tévedjenek, s kijavítsák tévedéseiket! Ne tegyünk rájuk annyi terhet, hogy a mosolygó arcok néhány év alatt sápadttá, ijedtté váljanak.

Kodály Zoltán szenvedélyes hangon nyilatkozott az általa megálmodott és valóra váltott ének-zene tagozatos iskoláról:

„Ezek a gyerekek az összes tantárgyból jobb eredményeket érnek el. A zenével való mindennapi foglalkozás annyira felfrissíti a szellemet, hogy az ember minden más tárgy iránt sokkal fogékonyabb. És ezen túl is úgy látszik, hogy a zene az egész emberre általában kihat, ritmikusan és harmonikusan hat az emberre. Ezek a muzsikáló gyerekek azáltal, hogy él bennük a zene, egészségükben harmonikusabb emberekké válnak. Ezek az iskolák nem zeneiskolák, hanem emberiskolák.”

A gyermeknek, tanulóknak joga, hogy adottságainak, képességének, érdeklődésének megfelelő oktatásban részesüljön, képességeihez mértén továbbtanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőképességet alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú

továbbtanulásra. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

Az Andor Ilona Ének- Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskolát a fenntartó azzal a céllal hozta létre, hogy alapfokú művészeti tevékenységet is folytasson. Az iskola a zeneművészet, a táncművészet, a képző-és iparművészet, valamint a szín-és bábművészeti ágakban folytathat alapfokú művészeti iskolai képzést.

4. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztés magában foglalja az egészségmegőrzést (promóciót), a betegségek megelőzését (prevenciót), és a betegség mihamarabbi gyógyításához szükséges nevelést, oktatást, így tehát az egészségnevelést is.

A magyar nyelv páratlanul szépen fejezi ki a teljességet és komplexitást az „egészség” elnevezéssel.

4.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Napjainkban egyetértés van abban, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jóllét állapota. Az egészségfejlesztés magában foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az önsegítés feladatait, módszereit.

Az egészségfejlesztés fő feladata egy általánosan érvényes egészségfejlesztő politika kifejlesztése, egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése, és szemléletváltztatás.

Megszilárdításában fontos szerepet játszik az iskolai és iskolán kívüli nevelés, prevenció, nemekhez igazított pedagógia, pozitív énkép kialakítása, egészséges életstílus-modell megteremtése, hatékony kommunikáció (empátia, tolerancia), demokratikus környezet, „élni tudás” elvének érvényesítése, konfliktuskezelési, illetve tanulás-módszertani ismeretek megléte, felnőttek példamutatása, kortárs oktatók bevonása.

Az iskolai egészségfejlesztés történhet:

- osztályfőnöki, környezetismeret, biológia, ill. testnevelés órán történő
- egészségnevelés,
- alkalmi esemény (sportnap, akció, egészségnap, egészséghét),
- önfejlesztő tréningek,
- kiscsoportos megbeszélések,
- rendszeresen ismétlődő foglalkozás, vagy verseny,
- mindennapos sporttevékenység, testnevelés óra,
- sportkör, szakkör, klubfoglalkozás,
- egyéb lehetőségek (előadás, bemutató, filmvetítés, verseny) keretei között.

6-10 éves korig:

- az önellátással kapcsolatos aktuális feladatok
- a testi felépítés megerősítése
- családi életre nevelés

11-14 éves korig:

- a kulturált külső, személyi gondozás, szokások kialakítása

- az egészséges táplálkozás szerepe a pubertás korban
- a testi átalakulásra való felkészülés
- fizikai állóképesség, erőnlét továbbfejlesztése
- a szexuális érés okozta változások tudatosítása
- segítségnyújtási képességek fejlesztése
- önismereti feladatok, polgárvédelmi és önmentési képességek fejlesztése
- tanórán kívüli (óraközi szünetekben, vagy tanítás után folyó) egészségnevelő módszerek alkalmazása.

Az egészséges életmódra irányuló kiegészítő tanulói tevékenységek lehetnek a felkészülés és előadás az egészséges életmódra nevelés egyes témaköreiben, az egészségfejlesztéshez-drogmegelőzéshez kapcsolódó témák és szaktárgyak összekapcsolása, a kortárssegítés módszereinek elsajátítása és gyakorlása.

Közegészségügyi feladatok:

- lelki egészség megőrzése
- drogprevenciós munka
- egészséges napirend kialakítása

Ellenőrzés értékelés

Évente kérdőíves módszerrel mérjük a személyi higiénias szokásokat, egészséges életmódot, szexuális kultúrát, a családi életre nevelést, „drogszokásokat”, a bűnmegelőzés hatékonyságát, életvezetési ismereteket.

4.2. Az egészségnevelés célja

A társadalom az emberi méltóságot, testi, lelki és szociális jólétet, valamint az alkotóképességet kiemelt fontosságúnak tartja. Az utóbbi évtizedekben kedvezőtlenül alakult a népesség egészség állapota. A helyzet kialakulásáért az egészségtelen életmód, a hiányos egészségkultúra, a környezeti tényezők és a hiányos prevenciós tevékenység felelős.

Az iskolai egészségnevelés célja, a testi és lelki egészség kialakítása, amit az élet minden területén már gyermekkorban kell megkezdeni, majd folyamatosan erősíteni a saját szellemi, fizikai állapotáért felelősséget vállaló, tudatos életvitelre berendezkedő állampolgári magatartást. Az egészségnevelés során a tanulót olyan gyakorlati tudáshoz és képességekhez kell segíteni, amelyek használatával saját egészségének megőrzésén túl, egy biztos és egészséges külső világ megteremtését célzó értelmes döntéseket tud hozni.

Az iskolai egészségneveléssel kapcsolatos feladatok meghatározása:

- Az iskolai épületek, berendezési tárgyak, játszóudvarok, biztonsági eszközök átalakításával, az iskolai étkezés (konyha, büfé) megszervezésével egészségfejlesztésre alkalmas munka- és tanulási környezetet kell teremteni.
- Az iskolai egészségnevelési célok megvalósítása érdekében a tanulók aktív közreműködésére építő, egységes egészségnevelési programot kell készíteni.

- Az egészséges életmódra szoktatáshoz mind a tanuló és családja, mind az iskolai közösség számára az élet minden területére kiterjedő, reális és elfogadható alternatívákat kell nyújtani.
- Az egyén egészségének és az iskolai közösség biztonságának növelése érdekében világos, a megvalósítás módját is megjelölő célokat kell megfogalmazni.
- Minden tanulónak meg kell tanulnia élni saját fizikai, lelki és szociális lehetőségeivel.
- Az országos egészségfejlesztési célokat az iskola, szülők, egészségügyi szakemberek.
- Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének.
- A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészség- megőrzést preferáló magatartás fontos része.
- A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.
- Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása.
- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.

4.3. Iskolai egészségmegőrző program

Az egészséges és produktív felnőtt életre való felkészítésnek az élet minden területét fel kell ölelnie:

- egészséges táplálkozás,
- egészségtudatos testápolási szokások,
- rendszeres testmozgás,
- lelki egészség, harmonikus életvitel,
- függőségre vezető szokások (kávé, cigaretta, alkohol, drog) kerülése,
- emberi kapcsolatok ápolása (konfliktuskezelés és kommunikáció),
- átgondolt szexuális magatartás,
- családi életre nevelés,
- szándékos és véletlen balesetek megelőzése,
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét,
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát,
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében,

- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelést,
- a stressz- és feszültségoldás módszereit,
- komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítását és megvalósítását,
- az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.

Intézményen belüli segítők:

- DÖK segítő
- testnevelők
- tanítók
- tanárok
- fejlesztőpedagógus

Az iskolai egészségnevelést segítő külső szervezetek:

- védőnő
- iskolaorvos
- PSZI
- Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekjóléti Központ
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat
- Rendőrség
- közétkeztetést ellátó szervezet (étrend)

4.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

- Fogalom: Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.
- Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.
- Az ismeretek elsajátítása az intézményben nem önálló tantárgyként, hanem a természetismeret, biológia, testnevelés, rajz - és vizuális kultúra, technika, kémia, fizika és osztályfőnöki órák keretei között folyamatosan történik.
- Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek az iskolai nevelés-oktatás egészében
- Az intézmény házirendjében, szervezeti és működési szabályzatában, valamint a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás zajlik a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon és szükség szerint, így például kirándulások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az technika, a fizika, a kémia tantárgyak tanításakor.

Az elsősegély-alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók vészhelyzetben a lehető legjobb döntést hozzák.

Ehhez szükséges, hogy a diákok

- hasznos ismereteket kapjanak az alapvető elsősegély-nyújtási fogalmakról, módokról;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- baleset-megelőzési és elsősegély-nyújtási alapismeretek területén jártasságokkal rendelkezzenek a tanulók
- az elsősegélynyújtás alapismereteinek bemutatása és gyakoroltatása a tanulók életkorának megfelelő formában és tartalommal.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az intézmény kapcsolatot épít ki a szakmai szervezetekkel (Országos Mentőszolgálat, Magyar Vöröskereszt)
- lehetőség szerint tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését
- projekt nap szervezése egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással kapcsolatos témában.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak (természetismeret, biológia, technika, kémia, fizika, testnevelés, osztályfőnöki) tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek: légúti akadály, vérzéscsillapítás, sebellátás, égési sérülések típusai és ellátásuk, komplex újraélesztés, mérgezések, általános tűzvédelmi ismeretek, füstmérgezés esetén teendők, vegyszer okozta sérülések, vegyi anyagok az iskolában, epilepsziás gyermek az iskolában, teendők, eszméletvesztés tünetei, ellátása, életjelenségek, újraélesztés, sebek ellátása, teendők közlekedési baleset esetén.

A foglalkozások tartásában közreműködő személyek:

- pedagógusok
- iskolaorvos
- védőnő
- meghívott szakember (pl: OMSZ munkatárs, Vöröskereszt munkatárs)

Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

- A továbbképzés célcsoportja: bármely pedagógus: tanító, tanár illetve pedagógiai asszisztens.
- A továbbképzés végére a résztvevők legyenek képesek a: - baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívásra; - társszervezetekkel kapcsolat felvételre; - baleseti szimulációk megrendezésére; - pedagógiai eszköztárukat bővíteni a megismert lehetőségekkel, valamint ismereteiket önállóan fejleszteni.
- Elérendő célkitűzésünk, hogy délelőtt és délután legalább egy elsősegélyből képzett nevelő tartózkodjon egyszerre az épületben.
- Alapszintű elsősegélynyújtó foglalkozás szervezésére tanévenként legalább egy alkalommal kerül a pedagógusok számára.

Tematika:

- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat
- vérzéscsillapítás,
- végtagsérülések felismerése és ellátása
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata - égési és marási sérülések - mérgezések
- stroke,
- infarktus, angina
- görcsrohamok
- egyéb belgyógyászati esetek

4.5. Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitsségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. A napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.

6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az emberi élet alapja a társas lét. Az ebben való eligazodáshoz elengedhetetlen a közösségben való nevelés, amely mint tanulási színtér is megjelenik. A társas viselkedés egyéni tanulási színtere a csoport, a közösség (család, iskola, egyház, baráti kör, sportkörök, művészeti csoportok, különböző egyesületek).

Mivel a közösség egyénekből áll, az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget. Maga a közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai önfejlődésével a közösség is fejlődik, több lesz, mint tagjai egyszerű együttese. Az iskola a különböző törekvéseket, értékeket képviselő heterogén csoportok együttese. A közösség tagjai egyedi, megismételhetetlen, komplex, egymástól eltérő tulajdonságokkal jellemezhetők, akik megismerik, elfogadják egymás sajátosságait, különbözőségeit.

Egy személy több csoport, közösség tagja is lehet. A csoport tagja tetteivel folyamatosan alakítja közössége arculatát, ami visszahat rá és befolyásolja további cselekedeteit; a csoporthoz tartozás alakítja az egyént, a csoport iránti elkötelezettségek, a sajátos szabályok és viselkedési módok elsajátítását, gyakorlását, továbbá a csoport szabályainak, értékrendjének kialakítását, másoktól elvárását.

Az iskolánkban folyó közösségi nevelés célja, hogy a közösség, mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontását úgy, hogy azok az életpálya későbbi szakaszaiban is képesek legyenek érdekeiket összhangba hozni a közösségével. Individuumuk megőrzése mellett különböző élethelyzetekre szocializálhatók válnak.

A közösségfejlesztés feladatai:

- Ismerjék meg a társas együttélés alapvető szabályait, gyakorolják a különböző viselkedésformákat (konstruktív, együttműködő).
- Ismerjék meg népünk és az európai kulturális örökség jellemző sajátosságait.
- Legyenek képesek felismerni a társadalmi viszonyrendszereket, ismerjék meg és gyakorolják az állampolgári jogokat és kötelességeket.
- Legyenek nyitottak, megértőek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülik meg ezeket.
- Gyakorolják a konfliktuskezelést, utasítsák el az erőszakos megoldásokat, a destruktív viselkedési formákat.
- Bátran alkossanak véleményt, álláspontjukat érvekkel támasszák alá, igyekezzenek elképzeléseiknek meggyőzéssel érvényt szerezni.
- Viselkedjenek környezettudatosan.
- Kapjanak kellő támogatást a káros szenvedélyektől való távolságtartásra.
- Legyenek képesek koncepcióváltásra, felnőtt életük során esetleg pályamódosításra.
- Fordítsanak gondot az önellenőrzésre és egymás segítésére.

Mindezen személyiség- és közösségfejlesztő tevékenységekkel célunk, hogy a munkában örömet lelő, fizikailag és lelkileg teherbíró, jó konfliktuskezelő, empátiával rendelkező, a társadalomba beilleszkedő fiatalokat neveljünk.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel.
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással; helyes cselekvések bemutatásával; bírálat, önbírálat segítségével).
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztése.
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzetének erősítése.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái, a közösen átélt élmények, az örömet adó munkaformák, a problémamegoldás a közösségfejlesztés kiváló területei.

Tanórán kívüli foglalkozások:

- napközi, tanulószoba,
- felzárkóztató és tehetséggondozó programok,
- művészeti foglalkozások, csoportfoglalkozások,
- iskolai ünnepségek, hagyományok,
- szabadidős programok (múzeumlátogatás, kiállítások, színházlátogatások stb.),
- kirándulások, erdei iskolák, táborok.

5.1. A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Diák-önkormányzati tevékenység

A tanulók, a tanulóközösségek, valamint a diákkörök érdekeinek képviselőjét az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

A diákönkormányzat feladatai közé tartozik:

- közös célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő, vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,

- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját sikereire, értékeire.

Szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái, a közösen átélt élmények, az örömet adó munkaformák, a problémamegoldás a közösségfejlesztés kiváló területei.

Minden terület sajátos foglalkoztatási formát követel, de valamennyi tevékenyen hozzájárul:

- az egyén közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó-, és vitakészségének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

5.2. Iskolában folyó közösségfejlesztés fő területei

5.2.1. A tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák)

A tanórán résztvevő tanulók egy közösség tagjai, az osztályközösségé, amelyet közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és tudat tart össze.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással; helyes cselekvések bemutatásával; bírálat, önbírálat segítségével),
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztése
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzetének erősítése,
- A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái, a közösen átélt élmények, az örömet adó munkaformák, a problémamegoldás a közösségfejlesztés kiváló területei.
- Iskolai ünnepségek, hagyományok.

5.2.2. Diák-önkormányzati tevékenység

A tanulók, a tanulóközösségek, valamint a diákkörök érdekeinek képviselőjét az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Mind a három terület sajátos foglalkoztatási formát követel, de valamennyi tevékenyen hozzájárul:

- az egyén közösségi magatartásának kialakításához,

- véleményalkotó-, és vitakészségének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A közösségfejlesztés elválaszthatatlan a személyiség fejlődésétől, s mindkettőre elsőrendű hatással van az iskola felnőtt közössége (pedagógusok, illetve az oktatást segítő munkatársak), akik megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusukkal, empátiás készségükkel és társas kapcsolataikkal példaként állnak a tanulók előtt.

5.2.3. A szülőkkel való kapcsolattartás

Büszkék vagyunk arra, hogy iskolánkban a szülőkkel évek óta jó a kapcsolat. A szülők elfogadják intézményünk nevelési- oktatási célkitűzéseit, segítően működnek együtt a feladatok megoldásában tudva, hogy csak egymást erősítve érhetjük el a kívánt eredményt. Iskolánk egyik vonzereje az a bensőséges, olykor baráti kapcsolat, amely kialakul részben a szülők, illetve a szülők és pedagógusok között. A tanulásnak, a munkának, a hagyományos értékeknek presztízse van intézményünkben, ehhez nagymértékben hozzájárulnak a családok is.

5.2.4. A tanulók és az iskola együttműködése

Törekszünk arra, hogy a tanulókkal kölcsönös tiszteleten, empátián, tolerancián alapuló kapcsolatot alakítsunk ki. A diákokkal történő kapcsolattartás egyik formája a diákönkormányzat működése, amelynek feladata a diákok érdekvédelme, a tartalmas szabadidős tevékenység szervezése, ötleteik megvalósítása. (Bővebben a DÖK működésénél)

6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

6.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok részletes feladatait személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órák megtartása és az azokra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- a különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák, a képességfelmérés, a Mókuscshalogató foglalkozások előkészítése és lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok: tehetséggondozás, felzárkóztatás,
- felkészítés tanulmányi és művészeti versenyekre, fesztiválokra, bemutatókra, találkozókra és kiállításokra,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete tanítás előtt és után, az óráközi szünetekben és ebédeléskor az ügyeleti rend szerint, szabadidős tevékenységek során,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi és egyéb értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása,
- az épület helyiségeinek dekorálása.

Az osztályfőnököket – a munkaközösségek vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

6.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik a diákönkormányzattal, segíti a tanulóközösség kialakulását, meghatározó a szerepe a közösségformálásban.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, a tanulók hiányzását, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: az e-napló vezetése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolásának nyomon követése.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola tagozati igazgatóhelyettesével, felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére, a távolmaradás engedélyezésére.
- Részt vesz a munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Órát látogat az osztályban.
- Formálja a közösséget.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

7.1. Tehetséggondozás

*„A jövő a gyermekeinken múlik. A mi feladatunk pedig az,
hogy segítsünk nekik kibontakoztatni
a mindannyiukban ott rejlő tehetséget.”*

Csikszentmihályi Mihály

Nevelési cél

Minden diákban ott rejlik a lehetőség, hogy képességeit teljesítménybe fordítva sikerélményt szerezzen, a tanulás élmény és öröm legyen számára, tudatos, aktív, produktív felnőtté váljon.

Ennek szellemében iskolánk tehetségtámogató programjait az alábbi nevelési célok határozzák meg:

- a fejlődési szemléletben rejlő lehetőségekkel megismertetni minden tanulót;
- a tanulók sokoldalú, nyitott, érdeklődő, kreatív, rugalmas személyiséggé fejlesztése;
- a kommunikációs készség fejlesztése, a konstruktív konfliktuskezelés eszköztárának kialakítása;
- a sokszínűség, a változatosság, az önmegvalósítás lehetőségeinek biztosítása;
- erőforrásaik ismeretében képesek legyenek a nehézségekben fejlődési lehetőséget látván a kihívásokhoz rugalmasan alkalmazkodni;
- a feladatok elvégzését oldott légkörben, szívesen végezzék, hogy átélhessék az alkotás örömét, a produktum létrehozását;
- az egyéni erősségekre, érdeklődésre épülő tanulási helyzetek által sikerélményhez juttatni a diákokat, hogy sikerélményeik által képessé váljanak az önszabályozott tanulásra, az élethosszig tartó tanulásra;
- meglátni és megláttatni illetve továbbfejlesztetni minden gyermekben saját és társai értékeit, így segítve az együttműködést;
- képessé tenni a diákokat a flow-élmény megélésére, a tartalmas élet feltételeinek megteremtésére.

Elsődleges célunk minden gyermeknek segíteni, hogyan tudja saját erősségeit felismerve, elfogadva képességeit teljesítménybe fordítani.

Alapelvek

A tehetséggondozás kiindulópontja, hogy úgy tekintünk minden gyerekre, hogy lehet tehetséges valamiben, aminek kibontakoztatásához változatos lehetőségeket kell biztosítani iskolai kereteken belül.

Tehetségtámogató munkánkat a *Komplex tehetségtámogató stratégia a baptista intézményekben* dokumentumra alapozzuk az alábbiak szerint:

Tehetségtámogató keretei

Tehetség meghatározása

A „tehetség” köznap értelemben átlagon felüli adottság. Jelenthet kiemelkedő intellektuális képességet, művészeti adottságot, sportteljesítményt, eredeti gondolkodást, bizonyos tevékenységek iránti elkötelezettséget. A környezet segítő hatása elengedhetetlen a tehetség kibontakoztatásához.

A tehetség természeti erő, amely a megjelenésére alkalmas környezetben alkotó erővé válhat. A tehetség sajátos attitűd és reakciómód, amely kiemelkedő képességek kifejlesztésére és alkotó teljesítménybe fordítására irányul. Mindenre úgy kell tekinteni, hogy akár tehetség is lehet. A környezeti tényezők, különösen az elvárások és a motiváció jelentősen befolyásolják a tehetség megjelenését.

Tehetségvizsgálat komplexitása

A **tehetségvizsgálatok** egy adott közösség és/vagy adott egyének megismerésére irányulnak, és nem a tehetségek kiválogatását célozzák. A tehetségvizsgálatok célja a megfelelő fejlesztő környezet biztosítása akár egyénről, akár egy közösségről van szó. A tehetségvizsgálat több forrás bevonásával történik, a személyes és környezeti változók interakciójában kerülnek elemzésre az információk. A tehetségvizsgálatok az erős és gyenge pontok azonosítására egyaránt figyelemmel vannak. A képesség, tanulási és motivációs profil alapján lehet fejlesztési környezetet felépíteni, megalapozottan programokba irányítani, vagy mentorhoz közvetíteni a tehetségeket.

A **tehetségazonosítás** célja a tehetségigéretnek felkutatása, a tehetségek azonosítása. Módszerei: szubjektív (alkalmi és strukturált megfigyelés, tulajdonságlisták alkalmazása, a szülők és a kortársak véleménye, visszajelzése); objektív (tesztek, pszichológiai mérések).

A szunnyadó tehetség kibontakoztatását, fejlesztését segítő komplex folyamat a **tehetséggondozás**. A tapasztalati lehetőséget és élményt nyújtó tanulási-fejlődési helyzetek teret biztosítanak a tehetséghasznosulási formák azonosítására. A tehetséggondozás fő formái: a mindennapi tevékenységbe épített komplex személyiségfejlesztés; egy-egy tudományos, művészeti, sport vagy egyéb tevékenység kiemelt művelése; tehetségvizsgálat; egyéni és csoportos konzultáció a családdal, szakemberekkel, a tehetségekkel; egyénre szabott segítség; pályázatok; versenyek, fellépések egyéb megjelenés; pályatanácsadás.

Kiemelt célunknak tekintjük a **tehetségbarát társadalom** erősítését. A tehetségbarát társadalom lehetőségeket biztosít egészen kicsi gyerekkortól kezdve a képességek fejlődésére. Tevékenységet és nem teljesítményt vár el a még éretlen képességek szintjén. A tehetségbarát társadalom rugalmas, ugyanakkor kiszámítható, határozott szabályokat és a képességek fejlődésének megfelelő szabadságot nyújt a további fejlődéshez. A tehetségbarát társadalom erősíti az egyén felelősségét saját tevékenységéért, fejlődéséért és teljesítményeiért.

Tehetségtámogatás alapelvei

Inkluzivitás

A tehetséggondozásnak befogadó jellege kell, hogy legyen. Mindenki számára elérhetővé kell tenni a változatos tanulási helyzetek megteremtése által, hogy érdeklődésének megfelelően teret kapjon képességei teljesítménybe fordításához.

A köznevelési intézmények felkészülten képesek fogadni a tehetség sokszínű megmutatkozását, lehetőséget biztosítanak a kettős különlegességű tehetségek gondozására is.

Komprehenzív szemlélet

A köznevelési intézmények a gyerekek eltérő érdeklődése, teljesítőképessége, tanulási üteme alapján biztosítja az önnön képességeik felismeréséhez elengedhetetlenül szükséges tudások és képességek megszerzését. Az intézmények alapvető feladata mindenki számára egyaránt biztosítani a világ megismeréséhez és a társadalomban való eligazodáshoz szükséges ténytudás megszerzésének, és a megszerzett ténytudás operacionalizálásához szükséges művelési tudás megszerzésének lehetőségét.

A köznevelési intézmények tehetséggondozó munkája révén megvalósul az esélyteremtés elve.

A tehetség különböző megnyilvánulási módjai értékként jelennek meg, melyek nemcsak elfogadásában, hanem a kortársi elfogadtatásában is szerepet vállal az intézmény.

Tevékenységfókus

A hatékony tehetséggondozás tevékenység- és nem teljesítményalapú. A teljesítmények következményként jelennek meg.

A köznevelési intézmények a tehetségsegítő programok sokszínűsége által segítik, hogy a tehetséges fiatalban meglévő potenciál életkora, kulturális, társadalmi háttére, elkötelezettsége, motivációja által meghatározottak szerint produktum létrehozását lehetővé tegyék.

Hosszú távú szemlélet

A tehetségsegítés általában a kora gyermekkortól a munkába állás és a tehetség hasznosulásának kezdeti fázisai idejéig (~35 éves korig) tart. A tehetségsegítés feladata ily módon az életpálya-építés segítése – különös tekintettel az életszakasz-határok átlépésének zavartalanságának támogatásával.

Felelősség elve

A tehetséghasznosulás megfelelő módjainak azonosítása, lehetőségek szerinti biztosítása a társadalmi felelősségvállalás jegyében történik. A tehetséghasznosulás módjainak biztosítása az átjárhatóság és folyamatosság elve szerint érvényesül.

Tehetségtámogatás tevékenységei

Tehetségvizsgálat – intézményi tehetségtérkép

- differenciált tanórai munkaszervezés többszörös intelligencia elmélete alapján,
- képesség - kibontakoztató tárgy bevezetése az iskolákban.

Tehetségazonosítás: tehetségkeresés-azonosítás, amelynek célja a megnyilvánuló potenciális és/ vagy kibontakozott tehetségek erős és gyenge pontjainak megismerése.

Intézményünkben használt módszerek:

- pedagógusi megfigyelés, javaslattétel,
- tehetségazonosító tesztek (diák, szülő, pedagógus),
- tehetség-profil készítése koordinátor által,
- iskolapszichológus által felvett tesztek (személyiségjellemzők vizsgálata).

Tehetséggondozás: a tehetségek kibontakozását segítő tervszerű aktivitás és folyamat, melyet kiegészíti a komplex személyiségfejlesztés.

Intézményünkben használt módszerek:

- tehetségterület szerinti gazdagítás / dúsítás, gyorsítás/ léptetés
- intra- és interperszonális terület fejlesztése.

A megvalósítás módjai:

- egyéni támogatás (versenyfelkészítés, egyéni fejlesztés),
- csoportos fejlesztés (tagozat, szakkör, versenyfelkészítés).

Tehetségtanácsadás: a tehetséggondozásra vonatkozó útmutatás a (tehetséges) diák, a szülő/gondviselő, a tehetségesekkel foglalkozó szakember, az intézményvezető, a tehetség témakörrel ismerkedő személy számára.

Intézményünkben megvalósuló tehetség-tanácsadás:

	Célcsoport					
<i>Téma</i>	(tehetséges) diák	pedagógus	szülő/ gondviselő	tehetségekkel foglalkozó szakember	intézmény-vezető	tehetség téma- körrel ismerkedő személy
tehetség jellemzői		x	x	x		x
tehetséggondozás formái		x		x		x
kettős különlegességű tehetségek fejlesztése	x					
intra- és interperszonális terület fejlesztése	x					
pályaorientáció	x		x			
intézmény tehetséggondozó programjának jellemzői	x		x			
jó gyakorlat		x		x		
egyéni fejlesztés	x					

Feladatok

A megfelelő képzési, nevelési cél megvalósításához a tanulók komplex megismerése szükséges, ami nem nélkülözheti sem képességük, sem személyiségük sajátosságainak feltérképezését.

Tehetségazonosítás

- online tesztfelületen tehetség-tesztek (tehetségterület, tehetségtér, tehetségalkat) kitöltése, egyéni visszajelzés biztosítása;
- tehetség tanácsadás formájában szóbeli egyéni visszajelzés biztosítása;
- a pedagógusok támogatása a megfigyeléses módszerrel történő tehetségazonosításban;

- iskolapszichológus bevonása a tehetségazonosítás folyamatába (szűrővizsgálatok, tehetségazonosítás speciális eszközei).

Tehetséggondozás

- tehetség-tesztek eredményeinek beépítése egyes tanórai feladatok elkészítésébe, a hozzájuk kapcsolódó munkaszervezésbe,
- osztályfőnöki óra keretein belül megvalósuló tevékenységekkel a képességkibontakoztatás segítése,
- pályaaorientáció támogatása,
- a tehetséges tanulók eredményeinek, sikereinek folyamatos és rendszeres értékelése iskolai ünnepélyek keretében.
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak alkalmazása:
- az "Élen a tanulásban", "Élen a sportban", „Élen a művészetekben” és az „Andor Ilona – emlékérem” kitüntetések kiosztása a tanévzáró ünnepélyen

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet a tehetséges tanítványokra, hogy megfelelően lehessen gondoskodni a fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ennek megfelelően a tehetséggondozás és –fejlesztés szervezeti formái intézményünkben:

1. Tanórai tehetséggondozás

2. Tanórán kívüli tehetségfejlesztés

Tanórai tehetséggondozás

Tanórai tehetséggondozás célja, hogy minden diák érdeklődésének és elsődleges tehetségterületének megfelelően változatos tanulási helyzeteken keresztül sajátítsa el a tananyagot, kapjon lehetőséget tudása alkalmazására.

Tanórákon ezzel kongruens módon a következő lehetőségekkel élünk:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulási helyzetek megteremtése a tehetségterületeknek megfelelő feladatszervezéssel;
- Differenciált képességfejlesztés;
- Több önálló feladat a tehetséges tanulók számára;
- Több gondolkodást, kreativitást igénylő feladat;
- Egyes tantárgyakban képességek szerinti csoportok alakítása (nívószerinti csoportbontás);
- Emelt óraszámú oktatás;
- Személyre szabott házi feladat (kiselőadás, kutatómunka, feladatgyűjtés...);
- Az önálló tanulás képességének formálásához tanulás-módszertani segítségnyújtás;
- Ösztönözzük a tanulókat az önismeretük fejlesztésére, a tehetségterületük felismerésén és azt segítő információfeldolgozási módon keresztül pedig az önirányításra,
- A tanulói teljesítményfejlesztő értékelésével segítjük továbbfejlődésüket.

Alkalmazott stratégiák tanórákon:

- a tananyag dúsítása, gazdagítása;

- az egyéni tanulási stílus kibontakozását segítő munkaszervezés megvalósítása;
- felfedeztető tanulási helyzetek biztosítása;
- idő-és feladatszervezés metodikájának megismertetése az önszabályozott tanulás támogatása érdekében;
- a figyelem, koncentráció fejlesztése az érdeklődés felkeltésével, gondolkodtató, motiváló kérdésekkel problémaközpontú tanulási helyzetek megteremtésével;
- a kreatív probléma-megoldási stratégiák kialakításának támogatása az ismeretszerzés és információfeldolgozás folyamatának hatékonysága érdekében.

Differenciált foglalkozások:

Kooperatív tanulás: A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség – és képességfejlesztés csoportos formában történő megvalósítása. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek, és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerre fejleszthetők.

Projekt módszer: A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

Tanórán kívüli tehetségfejlesztés

A tehetségfejlesztés az azonosított tehetségterület mentén történő komplex támogatást jelenti.

Ennek sajátos megnyilvánulási formája a pályaaorientációs konzultáció, mely során a diákok a tehetség-tesztek alapján kapnak támogatást az életpálya-építéshez. A pályaaorientáció, pályaválasztás területén az iskolapszichológus által további tanácsadás vehető igénybe.

További tehetségfejlesztő alkalmak iskolánkban:

- A művészeti tagozaton a téri-vizuális és zenei területen kiemelkedő diákok tehetségfejlesztése valósul meg.
- Projektnapok és iskolai ünnepek a diákok erősségeihez igazodván a tehetségfejlesztés megvalósítását segítik.
- A versenyekre való felkészítés egyéni vagy csoportos formában valósul meg a diák vagy a diákok érdeklődése és azonosított tehetségterülete alapján.
- Önismereti foglalkozások a továbbtanulás szilárdabb megalapozására.
- Gyűjtő, kutató és tudományos munka önálló tájékozódással vagy iskolai könyvtárhasználattal.
- Országos feladatmegoldó versenyekre való benevezés, felkészítés.
- Pályázatokon való aktív részvétel.
- Számítógép és internet használata öntevékeny módon.
- Néptánc és népi hagyományokhoz kapcsolódó szabadidős tevékenységek.
- Szereplési és megmutatkozási lehetőség az érdeklődésnek és tehetségnek megfelelően egyénileg és csoportosan néptánc találkozók, koncerteken és kiállításokon, kulturális és sportbemutatókon, ünnepélyeken.

- Tanulóink irányítása tehetséggondozó foglalkozásokra, projektekbe.
- Szabadidős foglalkozások (színház- és múzeumlátogatás).

Eszközök

A tehetségazonosítást és -gondozást segítő infrastrukturális háttér:

A tehetségprogramok infrastrukturális háttérének biztosítása: helyiségek, tárgyi és módszertani eszközök, nyomtatott oktatási anyagok, tanügy-igazgatási nyomtatványok, IKT eszközök, és digitális felületek (honlap, tesztbatteria, digitális felmérések eszközei).

A tehetségazonosítást segítő eszközök:

- tesztbatteria a tehetség-azonosításhoz (online felület a kitöltéshez és a kiértékeléshez, visszajelzéshez)
- tehetségazonosító eszközök az iskolapszichológus számára,
- szűrővizsgálatok eszközei az iskolapszichológus számára.

A tehetséggondozást segítő eszközök:

- társasjátékok a lazító programokhoz.

A tehetségfejlesztést segítő eszközök:

- pályaorientációs segédanyagok.

Megvalósításukat segítő tevékenységek

Az iskolai tehetségprogram működtetése a tehetségtámogató munkaközösség által valósul meg, melynek munkáját iskolapszichológus segíti. A tehetségtámogató munkaközösség tagjai segítik a szaktanárokat a többszörös intelligencia elmélete alapján történő tanórai differenciálásban.

Tehetségtámogató munkaközösség tevékenységei:

Tehetségazonosítás

- A tehetség-tesztbatteria felülvizsgálata minden évben.
- Megfigyeléses módszer alapján javaslattétel a tehetségígéretnak mutató diákok további vizsgálatára vonatkozóan.
- Pályaválasztás segítése.

Tehetséggondozás

- A gardneri többszörös intelligencia elmélete alapján megvalósuló tanórai tehetséggondozáshoz bemutatóórák megszervezése szükséges a tehetségtesztek tanórai alkalmazására vonatkozóan.
- Felkészítő alkalmak megszervezésében való részvétel, mely során a szaktanároknak a tehetség-tesztek tanórai alkalmazására vonatkozóan történik segítségnyújtás.
- Feladatbank létrehozása a többszörös intelligencia alapú tanulásszervezéshez.

7.2. A tanulási kudarcnak kitett, BTMN-es, HH/HHH-s tanulók felzárkóztatását segítő program

7.2.1. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók támogatása

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 3. pontjába foglalt törvényi definíció szerint „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek”.

A BTMN tanulók támogatásának célja a különleges bánásmód megvalósítása, amely hatékonyan segíti a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségeik megszüntetését, e nehézségek hatásainak és következményeinek enyhítését, a kialakult pedagógiai probléma és konfliktusok okának beazonosítását, majd ezen okok megszüntetésére vagy legalább következményeiknek enyhítésére törekvést, elsősorban a tanulási képességek fejlesztése és a lehetségesen eredményesebb magatartásbefolyásolási motívumok, eszközök alkalmazása útján.

Az fejlesztő ellátást a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői vizsgálati véleménye alapján az iskolai nevelés és oktatás keretein belül intézményünk biztosítja a tanulók számára.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló ellátásának feladatai

Intézményi szinten fontos egy olyan iskolai környezet kialakítása, amely figyelembe veszi és elfogadja a tanulói sokszínűséget (tanulói diverzitást), a gyermekek közti különbségeket, eltérő képességeket és haladási tempót. Ehhez szorongásmentes, nyugodt, elfogadó, barátságos légkör kialakítása az elsődleges feladat.

Első osztályban az osztálytanítók elvégzik a DIFER mérést, hogy képet kapjanak a gyermek iskolaérettségéről, a tanulásához szükséges készségek fejlettségi szintjéről. A mérés eredménye alapján szűrik ki a fejlesztésre szoruló tanulókat.

A tanulásszervezés, oktatásmódszertan területén a pedagógusnak az osztálytermen belül, a tanóra során kell megfelelő támogatást biztosítania a tanulónak. Emellett fontos, hogy - amennyiben szükséges - tantárgyi megsegítés (korrepetálás) is elérhető legyen. A nehézséggel küzdő tanulóakra iskolánk pedagógusai a kedvezmények biztosítása (pl. rugalmasabb időkeret biztosítása a tananyag-feldolgozásban és a számonkérésben: több idő vagy azonos időkeretben kevesebb feladat adásával) mellett fokozott figyelmet fordítanak. A gyermek, tanuló számára megfelelő haladási tempó alkalmazásával, teljesítmény értékeléskor az önmagához mért fejlődés figyelembevételével segítik a tanulókat. Pozitív visszajelzések útján hozzájárulnak a sikerélmény biztosításához, a tanulási motiváció fenntartásához.

Kiemelt jelentőségű a pedagógusok közötti együttműködés és esetmegbeszélés, mert ezzel össze lehet hangolni az osztályban tanító többi pedagógus munkáját.

Fejlesztőpedagógiai ellátás tevékenységek köre, feladatai

Tanórán kívül a fejlesztő pedagógus egyéni és/vagy csoportban végzett fejlesztéssel támogathatja a tanulót.

Segíti a szakértői bizottság BTMN-t megállapító szakértői véleményének – különösen a pedagógiai diagnózis részének – értelmezését.

A szakértői vélemény alapján egyéni fejlesztési tervet készít, hogy a fejlesztő pedagógiai ellátásból a törvény szerint feladatkörébe tartozó készségfejlesztéssel a leghatékonyabb módon tudja segíteni a tanulót a nehézsége leküzdésében. Fejlesztő tevékenysége során támaszkodik a gyermek, tanulót sikerélményhez juttatható képességeire, az átlagot meghaladóan működő és jól teljesítő funkciókra.

A tanulók igényeihez igazodó, az osztályfok és a tudásszint alapján megfelelő csoportok kialakítása. A nagyobb elmaradással, illetve egyéni hátrányokkal (pl. erős figyelemzavar, teljesítményszorongás, kudarckerülés, önértékelési problémák) küzdő gyermekek számára a heti két alkalom közül legalább az egyik egyéni formában történő megvalósítása.

A fejlesztő foglalkozások részben a sikeresebb tanulást megalapozó képességek, készségek (észlelési, emlékezeti, figyelmi, nyelvi, matematikai, logikai) fejlesztését szolgálják. Illetve a már tanult alapszintű ismeretek felidézésére, gyakorlására, rögzítésére irányulnak. Ezen ismeretek tantárgytól, témakörtől független, különböző típusú feladatokban történő, automatikus használatát segítik elő, hogy az újabb, összetettebb tantárgyi tudás elsajátításának alapjai lehessenek.

Az egyéni illetve kiscsoportos személyesebb, kötetlen légkörben lehetőség nyílik a szociális készségek alakítására; a gyermekek önbizalmának, pozitív gondolkodásának, egymás iránti toleranciájának erősítésére, reális önértékelésének, önbizalmának kialakítására, szorongásának oldására.

A tanulók fejlődésének figyelemmel kísérése, szükség esetén szakértői vizsgálat, vagy felülvizsgálat kezdeményezése, ehhez fejlesztő pedagógiai vélemény készítése.

Együttműködés, konzultáció, közösen gondolkodás a tanulási problémákkal küzdő gyermekeket tanító pedagógus kollégákkal. Szükség szerint hospitálás tanórán a tanuló tantermi munkájának, osztályközösségben mutatott teljesítményének megismeréséhez. Segíti a pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek, tanuló önmagához mért fejlődésének megítélésében a problémás területen.

Tanév végén a tanulók által elért változások, fejlődésük mértékének, területének megállapítása a saját felmérések eredményeinek és a tapasztalatoknak az összegzésével; a további fejlesztési irány meghatározása. Ezek ismertetése, megbeszélése a gyermekekkel és a pedagógus kollégákkal. A szülőknek rövid írásbeli visszajelzés eljuttatása gyermekük fejlődéséről, a foglalkozásokon végzett munkájukról.

Beilleszkedési, magatartási nehézség

A magatartási nehézségre utaló jelenségek lehetnek az intézményben elvárt szabályok, normák betartásának problémái (pl. indulatkezelési problémák, együttműködési problémák); a társas kapcsolati problémák társakkal és/vagy felnőttekkel (pl. érzelemszabályozási nehézségek, szorongás, agresszió, verekedés, csúnya beszéd); szociális gátoltság, szociálisan visszahúzódo magatartás (pl. nehezen tud kapcsolatokat kialakítani, túlzott visszahúzódo a társas térben, kommunikációs gátoltság). A beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók támogatásának alapja az iskolai környezet elfogadó, megértő és segítő szándékú viszonyulása a gyerek nehézségeihez.

A beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók esetében kiemelt fejlesztési irányok

- Kognitív funkciók fejlesztése (gondolkodás, problémamegoldás, képzelet, emlékezet, végrehajtó funkciók: pl. figyelem)
- Kommunikációs képességek fejlesztése (pl. miként fogalmazza meg a problémáját, miként kérjen segítséget, stb.)
- A szocio-emocionális kompetencia, érzelmi intelligencia fejlesztése
- Szorongásoldás
- Adaptív énfunkciók kialakítása jutalmazással
- Érzelemszabályozás fejlesztése
- Megoldásközpontú módszer alkalmazása készségek tanításával (konfliktusmegoldási stratégiák, problémamegoldási stratégiák tanítása)
- Önbizalom, önértékelés fejlesztése
- Tanulási motiváció fejlesztése, a tanulás iránti attitűd felmérése

Hatékony együttműködés a szülőkkel

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók családja az egyik legfontosabb erőforrás a gyerekek sikeres és kiegyensúlyozott életének támogatásakor. Intézményünk törekvése, hogy a szülők egyenrangú szereplőként vegyenek részt a gyerekeket támogató intézményi hálózat működtetésében és működésében. Közös célnak tekintünk a kudarcok halmozódásának elkerülését, a gyerekek sikerélményeinek gyarapítását, önbizalmuk és ambícióik erősítését a köznevelésben töltött időszak alatt.

7.2.2. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók megsegítése

A hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatban az alábbi eljárásokat alkalmazza a tantestületünk.

Helyzetfelmérés

A családi háttér

Többségében rendezett családi körülmények között élő gyermekek járnak az iskolánkba. A szülők túlnyomó része figyelemmel kíséri gyermeke testi – lelki fejlődését, magatartását, tanulmányi előmenetelét. A szülők általában elégedettek a nyugodt, biztonságos környezetben folyó oktató-nevelő tevékenységgel. Hátrányos helyzet vagy átmeneti családi nehézségek esetén a szülő jelzésére vagy a pedagógus megfigyelései alapján külön figyelemmel övezzük a gyermeket, tanulmányi előrehaladását, érzelmi állapotát, körülményeinek alakulását. Gyermekvédelmi felelőseink, a tagozati igazgatóhelyettesek koordinálják ezt a folyamatot. Szükség esetén bekapcsolják az együttműködésbe az iskolai szociális és a kerületi családsegítő munkatársakat.

Az iskola segítő szolgáltatásai

- Jogszabályok adta lehetőségekről tájékoztatás, a juttatások igénybevételéhez segítségnyújtás (pl. különféle segélyek).
- Szakszolgálatokhoz irányítás (Pedagógiai Szakszolgálat, Családsegítő).
- Szakemberek (iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus, szociális munkatárs) jelenléte.

- Folyamatos a szülők tájékoztatása a tanulókat és közösségeiket érintő kérdésekben egyéni, személyes megbeszélés és telefonos megkeresés keretében, élünk a levelezés eszközeivel. Az állandó kapcsolat lehetőséget biztosít arra, hogy a szülőket érdeklő kérdésekre válaszoljunk, problémáikra megoldást találjunk.
- A pedagógusok és szülők közös összejövetelei (szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt napok, iskolai rendezvények, osztályprogramok, stb.) jó alkalmat adnak a gyermekvédelmi tevékenység részfeladatainak (adatgyűjtés, megfigyelés, szülők segítése, stb.) ellátásához.

Tanévenkénti helyzetfelmérés

A tanév kezdetekor a tanulók osztályfőnökeivel, pedagógus kollégákkal, iskolapszichológussal, védőnővel stb. megbeszélve mérjük fel a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek számát, helyzetét. A felismert problémák felmérését követően a kollégákkal közösen az okok feltárásának ismeretében a megfelelő szakemberhez (fejlesztő pedagógus, pszichológus, családsegítő, iskolaorvos, védőnő, pszichiáter), szakszolgálathoz vagy intézményhez fordulunk segítségért, támogatásért. A problémák azonosításának, felmérésének szempontjai és a szükséges adatok:

- a) A tanulók tanórai viselkedésének felmérése, hospitálás.

Megfigyelés szempontjai:

- koncentrációs képessége, figyelme,
- kitartása,
- aktivitása,
- képességeihez mért teljesítménye.

- b) A tanulók tanórán kívüli viselkedésének, magatartásának felmérése, diáktársaival és tanáraival tartott kapcsolatainak a megfigyelése.

Megfigyelés szempontjai:

- aktivitás
- együttműködés
- hely a közösségben
- viselkedésformák
- szabálykövetés
- érzelmi, akaratilag megnyilvánulások

Feladatok

A segítő tevékenységnek a gyermekhez, és családja helyzetéhez igazítása, a szükségleteihez felmérése, intézkedések foganatosítása. A hátrányos helyzet felszámolásának elősegítése, a gyermek hátrányos helyzetének enyhítése, érdekképviselés.

A hátrányos helyzet

- Az adott környezet anyagi, technikai, szellemi, kulturális elmaradása, lelassult fejlődése, alacsonyabb szinten megrekedt állapota.
- Kialakulásának okai lehetnek:
- A család hiánya

- A család jövedelmi forrása nem megfelelő
- A gyermekek száma a családban
- A családfő (szülők) iskolai végzettsége alacsony.
- A család lakáskörülményei
- Egészségi problémák, betegségek
- Deviáns magatartásminták Helytelen nevelési gyakorlat

Veszélyeztetettség

Olyan állapot, amely a gyermek testi, lelki, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését súlyosan gátolja, vagy akadályozza.

Szociális hátrányok enyhítése

A szociális hátrányok (anyagi nehézségek, csonka családban felnövekvő tanulók problematikája, a kulturális és intellektuális háttér rendezetlenségéből, hiányosságaiból származó gondok, stb.) felderítése és segítése érdekében a kötelező diszkréción és titoktartás mellett az alábbiakat tesszük:

- folyamatos adatgyűjtés,
- rendszeres családlátogatás,
- környezettanulmány készítése,
- információ-feldolgozás (titoktartási kötelezettség),
- az akut és krónikus problémák nyomon követése,
- a kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátása,
- egyéni törődés a tanulóval,
- egyéni bánásmód alkalmazása,
- tanórán kívüli foglalkozásokba bevonás,
- a problémák diszkrét kezelése,
- fejlesztőpedagógus alkalmazása,
- iskolapszichológus jelenléte.

Részt vállalunk a segélyekkel kapcsolatos ügyintézés feladataiból:

- információk átadása,
- segélykérelmek feldolgozása,
- tanulói listák összeállítása és továbbítása az illetékes szerveknek,
- az étkezési díjak beszedésével, továbbításával összefüggő tevékenység,
- segítő szándékú akciók tevékeny támogatása.

A szociális juttatások elosztásában külön figyelmet kapnak a nagycsaládból érkező gyermekek, a munkanélküli szülők gyermekei, az anyagi nehézségekkel, a kulturális háttér hiányosságaival küszködők.

A támogatás fő területei:

- étkeztetés - segélyek (karácsonyi, szociális támogatás)
- tábori támogatás, pályázati úton is,
- kirándulás segítése pályázatokkal
- kulturális programokon való részvétel segítése pályázatokkal,
- természetbeni juttatás, felszerelések, ruházat beszerzése adományok szervezésével a közvetlen környezet segítőkészségének kiaknázásával,
- pályázati lehetőségek minél nagyobb arányú kihasználása.

A szociális juttatásra felterjesztésben részt vesznek az osztályfőnökök, az érintett iskolai szervezetek képviselői.

7.3. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának a rendje

A tanulók, a tanulóközösségek, valamint a diákkörök érdekeinek képviseletét az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízta meg.

Az iskolai diákközségi ülést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, amelyen az iskola igazgatójának, vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az iskolai élet egészéről, az iskolai munkatervről. A diákközségi ülés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi. A diákközségi ülés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközségi ülés 1 tanévnyi időtartamra a tanulók javaslatai alapján 2 fő diákképviselőt választ.

A diákönkormányzat a saját hatáskörébe tartozó döntések meghozatala előtt a nevelőtestület véleményét, illetőleg szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyását a diákönkormányzatot segítő tanár közreműködésével az igazgató útján kéri.

A jogszabályban meghatározott esetekben a diákönkormányzat egyetértésének, illetve véleményének beszerzéséről az igazgató gondoskodik az előterjesztés legalább 15 nappal korábban történő átadásával.

Az igazgató az egyetértési joggal érintett, illetve a véleményeztetésre kerülő anyagok tervezeteinek előkészítésébe a diákönkormányzat képviselőit bevonhatja, tőlük javaslatot kérhet.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol, vagy véleményének kikérése kötelező, képviselőjét a nevelőtestületi értekezletre meg kell hívni.

Az intézményi tanulók összességét érintő ügyekben a diákönkormányzat – a segítő tanár támogatásával – az igazgatóhoz, a szűkebb közösséget érintő ügyekben az igazgatóhelyetteshez fordulhat.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézménypartnerei kapcsolattartásának rendje

8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

A tanulókkal igyekszünk a gyermekek és a felnőttek kölcsönös tiszteleten, empátián, tolerancián alapuló kapcsolat kialakítására.

Az együttműködés formái:

- tanórai munka,
- osztályfőnöki órák,
- közösségi programok,
- egyéni beszélgetések,
- diákönkormányzat,
- kérdőívek,
- írásos vagy elektronikus kommunikáció

A tanulók tájékoztatási formái

A tanulókat az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról:

- az igazgató a diákközségi ülésen évente legalább 1 alkalommal, a DÖK faliújságon folyamatosan,
- az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákon tájékoztatják.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanároknak folyamatosan szóban és elektronikusan/írásban tájékoztatniuk kell. A tanulót a döntés megszületése után mihamarabb értesíteni kell a személyével kapcsolatos büntető és jutalmazó intézkedésekről. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A családdal való együttműködés az iskola elsőrendű kapcsolatrendszere. A családi és az iskolai nevelés összhangja nélkülözhetetlen.

A szülők tájékoztatási formái

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról

- az igazgató a szülői szervezet (közösség) választmányi ülésén négy alkalommal, az iskolai szülői értekezleten tanévenként legalább 2 alkalommal, a bejáratnál elhelyezett hirdető táblán keresztül, aktuális írásbeli tájékoztatón keresztül,
- az osztályfőnökök az osztályszülői értekezleten tájékoztatják.

A szülők számára a tanulók egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi lehetőségek szolgálnak:

- Szülői értekezletek: kölcsönös és közös tájékoztatás az osztály tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, közös programjairól, aktuális szervezési feladatokról és problémákról.
- A nevelők fogadóórái: lehetőség a szülőknek, hogy egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről.
- A nyílt tanítási napok: a szülők betekintést nyernek az iskola nevelő - oktató munkájának folyamatába, személyesen megismerik a tanítási módszereket.
- Írásbeli tájékoztatók: az intézmény vezetői, a szaktanárok és az osztályfőnökök az e-naplón keresztül, igény esetén tájékoztató füzet vezetésével tesznek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek. A szülők így kapnak folyamatos tájékoztatást gyermekük előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. A szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, taneszközökről, tanulmányi segédletekről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő-oktató munkához szükség lesz. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel az e-napló és a tájékoztató füzetek révén, vagy egyéb szokásos írásos formában (ingyenes tankönyvellátás, kedvezményes, illetve az ingyenes étkezésre való jogosultság felmérése, hit- és erkölcstan-oktatási, idegennyelv-választási, napközi/tanulószobai igény felmérése).

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban, vagy írásban egyénileg, vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról és házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint igazgatóhelyetteseitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.

9. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Az általános iskolába történő felvétel és az átvétel eljárási szabályait a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 21- 23.§ tartalmazza.

- A tankötelezettség megállapítása [20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 21. §],
- Az általános iskolai felvételi eljárás [20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 22.§ (5) bek.],
- Átvétel [20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 23. § (6-7) bekezdés].

Az iskolába történő felvételtől és átvételtől a tankötelezettség és a tanulói jogviszony keletkezésének szabályozása szerint kell eljárni. (Köznevelési törvény 45. §, 50-51.§) Iskolánk a tanulói jogviszony létesítését alkalmassági feltételekhez (zenei képességfelmérés) köti. A tanulói jogviszony létesítéséről, a felvételtől, vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. Az iskolába felvett tanulók osztályba való beosztásáról – a szakmai munkaközösség, annak hiányában a nevelőtestület véleményének kikérésével – az igazgató dönt.

9.1. A felvételi eljárás különös szabályai

9.1.1. Tanköteles gyermek felvétele

Tankötelessé vált gyermek esetében a ének-zenei képességfelmérésen megfelelt gyermekeket vesszük fel.

Ének-zenei képességfelmérés

- A zenei képességfelmérés olyan alkalmassági megmérettetés, amely szakmai szempontok szerint rangsorolja a jelentkező gyermekek teljesítményét.
- Az általános iskolába jelentkezők számára zenei képességfelmérést tartunk ritmika, hallás és önálló éneklés területén a beiratkozást megelőzően.
- A képességfelmérés célja, hogy feltárja a tanuló zenei adottságait, amelyek alapot adnak az emelt szintű követelmény teljesítéséhez.
- A zenei képességfelmérést az ének munkaközösség e feladatra felkért tagjai végzik.
- A felvételi elbírálás pontrendszer alapján történik.

Azonos képesség (pontszámegyenlőség) esetén előnyt élvez:

- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló,
- baptista felekezetű családból vagy Baptista Szeretetszolgálat, a Magyarországi Baptista Egyház által fenntartott intézményből érkező tanuló,
- olyan gyermek, akinek szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- olyan gyermek, akinek testvére az intézmény tanulója,
- családtagja iskolánk volt vagy jelenlegi munkatársa
- a 3. kerületből és az iskola lakókörnyezetéből jelentkező.

Mindezen felül – alkalmasság alapján - fel lehet venni más budapesti kerületekben, illetve a környező településeken lakó gyermekeket.

Osztályonként I fő felvételéről az igazgató egyéni elbírálás alapján saját hatáskörben rendelkezhet.

További szabad férőhely és a jelentkezők pontszámegyenlősége esetén sorsolás dönt a tanulók felvételéről. A sorsolás szabályait az intézmény házirendje tartalmazza.

A felvételi kérelem elbírálásáról az igazgató határozattal dönt, mely tartalmazza az indoklást, valamint a jogorvoslati lehetőséget.

9.1.2. Felsőbb évfolyamra történő tanulói felvétel

Különbözeti vizsga:

- Az iskolánk a tanuló átvételét a helyi tantervében meghatározott évfolyamokra ének- zene tantárgyból különbözeti vizsgához köti.
- Emelt szintű ének- zene tantárgyat oktató általános iskolából átjelentkező tanulóknak nem kell különbözeti vizsgát tenni.

Felsőbb évfolyamokra az ének-zenei különbözeti vizsga eredményének, valamint a tanuló előző tanulmányi eredményének illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek figyelembevételével veszünk át tanulót, ha a létszámkorlátok megengednek.

Az átvételről az ének-zene tanárok véleményének kikérésével az igazgató dönt.

9.1.3. Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola felvételi és beiratkozási rendje a művészeti tagozaton

Tanulói jogviszonyban állók visszajelentkezése és a beiratkozás rendje:

Az iskola tanulói március végén kapják meg a Szándéknyilatkozatokat, amelyek kitöltésével írásban megerősítik, hogy továbbra is művészeti tagozatunkon kívánnak tanulni. Ezt a nyomtatványt a főtárgy tanárok adják ki, és gyűjtik össze.

A következő tanévre is bennünket választó tanulók névsorát és beosztott tantárgyait a tagozatvezető összesíti a felvételi meghirdetés előkészítéséhez. Felvételt hirdetni csak olyan szakon lehetséges, amelyre várhatóan felvehető új tanuló. A felvételi, annak pedagógiai és szervezési kérdéseiről az intézmény tájékoztatást nyújt.

A továbbfolytatók az első órán, szeptember elején töltik ki a Beiratkozási lapot, és legkésőbb ekkor fizetik be az új tanévre vonatkozó térítési, ill. tandíjat.

Az új tanulók beiratkozása szintén a „Beiratkozási lap” kitöltésével és a tanév első félévére a térítési díj egyidejű befizetése mellett történik.

A felvétel rendje:

A felvételi meghallgatásokat április végén tartjuk, amelyről legalább 30 nappal előbb tájékozódhatnak az érdeklődők az iskolai faliújságon és az iskola honlapján. (Szeptemberben pótfelvételi vizsgát lehet tartani az üres helyek betöltésére.)

A felvételi meghallgatás anyagát, módját, az egyes tanszakok önállóan, de szakonként egységesen alakítják ki, összhangban az iskolai Pedagógiai Programmal.

A felvételi meghallgatás olyan alkalmassági vizsga, amely szakmai szempontok szerint rangsorolja a jelentkező gyermekek teljesítményét. A felvételi elbírálás pontrendszer alapján történik, amelynek összes pontszáma a zenei hallás, daléneklés, ritmusérzék és a hangszerre való alkalmasság részpontszámaiból adódik össze, $5 + 5 + 5 + 5$, tehát maximum pont. A felvételi ponthatár évenként változhat.

A felvételi anyaga: gyermekdalok éneklése, ritmus visszatapsolása, dallam visszaéneklése, speciális alkalmasság mérése (a hangszer megszólaltatására való alkalmasság, ill. rátermettség).

A felvételre jelentkezni írásban kell a „Jelentkezési lap” kitöltésével, amely letölthető az iskola honlapjáról vagy a felvételi napján személyesen átvehető, és megjelölhető rajta egy v. több megcélzott tanszak. (Ezen a nyomtatványon szükséges arról is nyilatkozni, hogy van-e a jelentkezőnek más művészeti iskolában tanulói jogviszonya.)

Az adott művészeti ágak megfelelő végzettségű és képzettségű pedagógusokból álló bizottság méri föl tanszakonként a jelentkezett gyermek képességeit, majd javaslatot tesz a kérelem elbírálására az igazgatónak, továbbá arra, hogy melyik évfolyamra és melyik hangszerre vegyék fel a jelentkezőt. Több hangszer megjelölése esetén a jelentkezőnek mindegyik hangszerre felvételiznie kell. Arra a hangszerre nyer felvételt, amelyre a jelentkezők sorrendjében a legjobb eredményt éri el.

Ha a tanuló korábbi művészeti tanulmányairól nem rendelkezik hivatalos bizonyítvánnyal, és az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri a felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a vizsgabizottság különbözeti vizsga alapján dönt a tantervi programnak az adott évfolyamra vonatkozó rendelkezései alapján.

A döntés előkészítésében tevékeny szerepet vállal a mindenkori munkaközösség-, ill. tagozatvezető, a jelentkezéseket, a felvételi eredményeket és a vizsgabizottságok javaslatait összesítve tesz javaslatot az igazgatónak a felvételre, amely döntés a szerzett pontszámon alapul. Pontegyenlőség esetén a speciális, a hangszer megszólaltatására való alkalmasság értéke a döntő.

A felvételnél előnyben részesítjük az iskolánkba járó tanulókat.

Az általános iskola első osztályába járó gyermekeknek pedagógiai okokból még nem javasolt a hangszertanulás. Ettől a kritériumtól különösen indokoltan, rendkívül tehetséges gyermek esetében el lehet tekinteni.

Tanév közben is felvehető növendék, amennyiben a tanév folyamán kimarad tanuló. A megüresedett helyre az előző felvételin a felvételhez szükséges ponthatárt el nem érő növendék vehető fel, az elért pontszámok szerinti sorrendben.

A felvételnél szóló döntésről határozat születik, amelyről a tanulót, ill. szülőjét, gondviselőjét írásban az elért pontszám megjelölésével értesítjük. Ez ellen a felvételt kérő szülő, gondviselő panasszal élhet, amelyet az iskola igazgatójának kell írásban benyújtania, az értesítés kézhezvételét követő 15 napon belül. Ezt követően az igazgató a panaszt kivizsgálja, és 15 napon belül írásban értesíti a kérelmezőt.

A felvétel elutasításáról szóló ismételt döntés esetén jogorvoslatnak csak jogszabálysértés vélelme esetén van helye. A szülő, gondviselő – kiskorú gyermeke képviselőjében – keresetét a mindenkori fenntartó vezetőjéhez nyújthatja be.

Az intézmény helyi tanterve

10. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai

10.1. A NAT 2012 választott kerettanterv megnevezése

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Matematika	B változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	B változat
Ének-zene alsó tagozat	B változat

A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7 + /	7 + /	6 + /	6 + /
Idegen nyelvek				2 + /
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan				
Környezetismeret	1	1	1 + /	1
Ének-zene	2+2	2+2	2+2	2+2

Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	4	4	4	4
Tánc (néptánc)	1	1	1	1
Bibliaismeret	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25+1	25+1	25+1	27+1
Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	2	2
Irodalom	2	2	1 +/	2
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3 +/	3	3 +/
Erkölcstan				
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1,5	1,5
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Földrajz			1	2
Ének-zene	1 +2+1	1 +3	1 +3	1+3
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Tánc (Néptánc)	1	1		

Testnevelés és sport (+sportkör)	3+1	3+1	3+2	3+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Bibliaismeret (erkölcstan)	+1	+1	+1	+1
Rendelkezésre álló órakeret	28+1	28+1	31+1	31+1

NAT 2012 óraszámok

Évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		össz.
Osztály	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	
Óraterv összes	23	23	23	23	22	22	24	24	26	26	25	25	28	28	28	28	398
szabadon tervezett órakeret:	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	42
ének	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	30
karének									1	1	1	1	1	1	1	1	8
magyar					1	1	1	1									4
Összes óraterv kötelező minimum	25	25	25	25	25	25	27	27	28	28	28	28	31	31	31	31	440
Bibliaismeret	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
Osztályok engedélyezett heti időkeretének különbözetének a terhére:																	
osztálybontás																	
angol/német							3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
technika									1	1	1	1	1	1			6
informatika											1	1	1	1	1	1	6
karének											1				1		2
néptánc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1					12
osztálybontás összes	1	1	1	1	1	1	4	4	5,25	5,25	6,25	6,25	5,25	5,25	4,25	4,25	56
tehetségkibontakozás/ karének																	3
tehetségkibontakoztatás	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
HH	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
BTM	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	32
I-4 eredményes felk. I- 3 fő, heti	2	2	2	2	2	2	2	2									16
sportkör	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
egésznapos nevelés napközi	20,0	20,0	20,0	20,0	19,5	19,5	17,5	17,5									154
egésznapos nevelés tanulószoba									7,5	7,5	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	30
Összesen: osztályok engedélyezett. heti időkeret különbözete	27,00	27,00	27,00	27,00	26,75	26,75	27,75	27,75	19,00	19,00	15,00	15,00	13,75	13,75	12,75	12,75	339,00
tehetséggondozás +I HH, HHH	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
felzárkóztatás +I HH, HHH	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16

10.2. A NAT 2020 bevezetése

tanév/ évfolyam	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020/2021	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012
2021/2022	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012
2022/2023	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012
2023/2024	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

NAT 2020 óraszámok

NAT 2020 Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a NAT kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	2	5	1	4		4		3		3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3		3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcsan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia												1		2		
Fizika												1		2		
Biológia												2		1		
Földrajz												2		1		
Első élő idegen nyelv							2	1	3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1	1	1		1	1
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház													1			
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Emelt óraszámú ének-zene	2		2		2		2		2		2		2		2	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezett óra		1		1		2		2		0		2		2		2
Összes tervezett óraszám	24	1	24	1	24	2	25	2	29	0	28	2	30	2	30	2
Összesített óraszám	25		25		26		27		29		30		32		32	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	

NAT 2020																	
Évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		össz.
Osztály	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	
Kötelező alapóraszám	22	22	22	22	22	22	23	23	27	27	26	26	28	28	28	28	396
Szabadon tervezett órakeret:																	
magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1	2	2	1	1									10
angol							1	1									2
matematika															1	1	2
hon- és népismeret											1	1					2
dráma és színház													1	1			2
ének-zene											1	1	1	1	1	1	6
Ének-zene emelt óraszám	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32
Összes óraterv órászáma	25	25	25	25	26	26	27	27	29	29	30	30	32	32	32	32	452
Osztály engedélyezett heti időkeret különbözete terhére																	
Osztálybontás																	
angol/német							3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
digitális kultúra					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
technika és tervezés									1	1	1	1	1	1			6
Tehetség/ karének					1		1		1		1		1		1		6
Tehetségkibontakoztatás	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
Felzárkóztatás	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
BTM	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	26
Egésznapos nevelés (napközi)	20	20	20	20	20	20	19	19									158
Egésznapos nevelés (tanulószoza)									16		16						32
Heti felhasznált időkeret	23	23	23	23	24,5	24,5	27,5	27,5	17,5	17,5	13,5	13,5	13,5	13,5	8,5	8,5	302

11. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Alapvető feladatunknak tekintjük, hogy a gyerekeket a nálunk eltöltött 8 év alatt felkészítsük a továbbtanulásra, megtanítsuk az ismeretszerzés fortélyaira, mintát adjunk a szabadidő hasznos, ugyanakkor kellemes eltöltésére. A tudás megszerzése mellett kiemelt figyelmet fordítunk a szociális kompetenciák kialakítására, azaz az együttműködési képesség, az érzelmi intelligencia fejlesztésére.

11.1. Alapvető célunk

- korszerű, továbbépíthető ismeretanyag közvetítése,
- az általános műveltség alapjainak elsajátíttatása,
- olyan készségek, képességek kialakítása, amelynek birtokában képes a tanult ismereteket alkalmazni, önállóan tanulni.

11.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

- **Erkölcsi nevelés** – erkölcsi érték fejlesztése. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.
- **Nemzeti öntudat, hazafias nevelés** – a tanulók ismerjék meg és tanulmányozzák a nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki.

A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

- **Állampolgárságra, demokráciára nevelés** – A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív,

önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

- **Önismeret, társas kultúra fejlesztése** – hozzá kell segíteni a tanulókat ahhoz, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, empátiára és egymás kölcsönös elfogadására.
- **Családi életre nevelés** – kitüntetett feladat a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése.
- **Testi és lelki egészségre nevelés** – igény felkeltése a helyes táplálkozásra, mozgásra, egészséges életmódra, stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres éneklés és a zenehallgatás, a testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására.

Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

- **Felelősségvállalás másokért, önkéntesség** – szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása.
- **Fenntarthatóság, környezettudatosság** – környezetkímélő, értékvédő magatartás kialakítása.

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretnek és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

- **Pályaorientáció** – fejleszteni kell a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.
- **Gazdasági, pénzügyi nevelés** – a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.

A fenntarthatóság gazdasági - üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

- **Tanulás tanítása** – a tanulók különböző tanulási módszerekkel való megismertetése.
- **Médiatudatosságra nevelés** - Cél, hogy a tanulók a mediatisált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenységközpontúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

1.1.3. További releváns kompetenciaterületek

- **Zenei nevelés:** intézményünkben emelt óraszámú ének-zene oktatás zajlik a Kodály Zoltán által megfogalmazott pedagógiai elvek szerint.
Tanítási folyamatunkban kiemelt feladataink:

Magasabb szintű jártasság az éneklésben, a halláskészségben, a zenei írás-olvasás készség szintű alkalmazása a zenei reprodukciós képesség terén, a zeneértő és -érző képesség fejlesztésében a zenei stílusjegyek korokra jellemző, biztonságos meghatározása és alkalmazása a zenei előadásban, a helyes légzés, a szép magyar kiejtés és a helyes artikuláció megtanulása.

- **Kórusmunka:**

Az énekkari munka a tanterv szerves része már a 2. évfolyamtól kezdve.

Oktatási cél: pozitív élménynyújtás, amely a tanulók zenei és közösségi élményhez juttatásával hat az emberi kapcsolatokra és ezen keresztül az egyén személyiségfejlődésére.

Fejlesztési területek: hallás, ritmusérzék, tempó– és dinamikai érzékenység, hangszínek iránti igény, kottaolvasási készség, zenei memória, zenei ízlés, stílusérzék, formaérzék, hangképző– és intonációs gyakorlatok.

Fejlesztési feladatok: az aktív éneklési kedv felkeltése, az éneklési kultúra kialakítása, továbbfejlesztése, két-, háromszólamú egyenemű karok, igényesebb három és négyszólamú művek, vegyeskari művek megszólaltatása, hangképző és intonációs gyakorlatok, a kórus tiszta, egységes, szép hangzásának kialakítására, Egységes kórushangzás megteremtése,

A helyes légzéstechnika, és hangképzés elsajátítása.

Szólampróbák: a szólamok ritmikailag pontos, dallamilag hibátlan megtanulása megfelelő formálással, szövegejtéssel, kiegyenlítettség az egyes szólamok és a kórus egésze között: hangszín–kultúra fejlesztése, az intonációs különbségek felismerése, javítása.

Követelmény: A kórusvezetővel való együttműködés, a dallam megfelelő formálása a kapott instrukciók alapján, tiszta, pontos szövegmondás, a mű érzelmi tartalmának megfelelő, kifejező éneklés, szereplés során élményszerű, örömteli éneklés, próbákon és előadásokon fegyelmezett viselkedés, a művészi alkotások hiteles előadása.

Az énekkari munka tartalma: a hangképzés, a tiszta intonálás, a dallamok helyes formálása, életkornak megfelelő kórusművek megtanulása, éneklése, formálása, a szöveg helyes kezelése (prozódia), a helyes tempó és dinamika, a rendszeres és módszeres próbái munka, színpad-képesség elsajátítása, fellépési kultúra, fegyelmezett viselkedés, ünneplő öltözet, színpadi viselkedés szabályai, színpadi felállás gyakorlása.

- **Egészséges életmódra nevelés**, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
- **Környezettudatos magatartásra nevelés**, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
- **Társkapcsolati ismeretek** elsajátíttatása
- **Tanulásiirányítás** – önálló tanulásra való nevelés
- **Szabadidő** szervezése a **környezeti nevelés** követelmények figyelembe vételével
- **Aktív állampolgárságra nevelés** (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
- **Értékközpontok**, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
- **Nemzeti összetartozás** ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

1.4. Az I-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Ebben a tárgykörben támaszkodunk a közös és önálló feladatmegoldásokra, a tananyag passzív és saját élményű befogadására, valamint a kötelességérzet fejlesztésére éppúgy, mint a kognitív képességek kibontakoztatására. Az alsó tagozatos képzési céljaink között kiemelt lehetőségként kezeljük a tudásbázisú társadalom kialakításának megalapozását, mert a gyermekek fogékonysága lehetővé teszi az életen át tartó tanulás melletti elköteleződést.

Az iskolai fegyelem alappillérenek a közösségi magatartásformák kialakítását tekintjük. Pedagógiai programunkban a gyermekközpontú, ugyanakkor következetes nevelés kap kulcsszerepet.

Az alsó tagozatos oktató munka kulcssténnyezője a megfelelő figyelmi szint kifejlesztése a tanulóknban. Ennek érdekében az életkori sajátosságokat figyelembe véve, a játékosság és a fókuszáltság elvére támaszkodva végezzük munkánkat.

Zenei tevékenységek: A közös éneklés, az elemi kottaolvasási és íráskészség kialakítása, az aktív muzsikálás közösségi örömének megteremtése az éneklés, mint zenei alaptevékenység segítségével, játékosság és élményszerűség.

Fejlesztési célok: Az éneklési készség fejlesztése (gyermekjáték dalok), a zenei hallás fejlesztése, a zenei írás-olvasás készségei, a reprodukciós képesség fejlesztése, a zeneértő és - érző képesség fejlesztése, zenehallgatás.

Aprók Kara (2. osztály): (heti 1 kötelező kóruspróba) Bevezetés a kóruséneklésbe, unisono népdalcsokrok, egyszerű kánonok, quodlibetek,, egyszólamú dalok zongora kísérettel.

Ezek megalapozzák a későbbi évek kóruséneklését is.

Pedagógiai feladatok:

- Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével a koncentráció és a relaxáció képesség megalapozása.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

1.1.5. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Az alsó tagozat második felének leglényegibb változása a teljesítményorientáció megjelenése. Iskolánk törekszik a tanulók egyéni motivációs bázisával összhangban álló és a konzervatív motivációs módszerek alkalmazásán keresztül, teljesítményszemléletű intézményként működni.

Hosszabb távú céljaink elérése megkívánja, hogy tanulóink képessé váljanak tudatosan rendszerezni feladataikat, és a tanuláshoz kapcsolódó tennivalókat prioritásba rendezzék. Mindez a legnagyobb feladata az alsó tagozatos nevelőmunkának, ezért ebben a témában a fokozatosság elvére támaszkodunk.

Célunk és elvárásunk, hogy diákjaink teljesítményszintje az alsó tagozat 1-4. évfolyamában fokozatosan növekedjen. Munkánkkal a belső teljesítményigények kialakítását igyekszünk megvalósítani. Fontos szerephez jut itt az egyéni képességekből adódó különbségek motiváló tolerálása.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Zenei tevékenységek: Az éneklési készség fejlesztése, a természetes, szép hangzás kialakítása, törekvés a dalok karakterének megfelelő, érzelmileg átélt éneklési módra. A zenei hallás fejlesztése: tiszta intonáció. A zenei olvasás-írás készségének kialakítása. A zenehallgatás: a gyerekek élményvilágának, érzelmvilágának gazdagítása.

Fejlesztési célok: Az éneklési készség fejlesztése: egy- és kétszólamú éneklés, a halláskészség fejlesztése, tiszta intonáció, a zenei írás-olvasás készsége, szolmizálás.

Kicsinyek Kórusa (3-4. osztály): (heti 1 kötelező kóruspróba) Bevezetés a többszólamú éneklésbe, nehezebb kánonok, quodlibetek, 2 szólamú kórusművek.

Pedagógiai feladatok:

- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével a koncentráció és a relaxáció képesség megalapozása.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével az önálló tanulás és az önművelés alapozása.
- A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

- A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulóknak fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

11.6. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

Kulcskompetenciák:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos és technikai kompetencia
- Digitális kompetencia
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai, művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- A hatékony, önálló tanulás

Zenei tevékenységek: Közös éneklés, aktív muzsikálás, népdalok éneklése: alapvető emberi érzelmek, hangulati nevelés, közösség-tudat kialakítása, kapcsolat a népzenevel, néptáncsal. Az önálló kottaolvasás készségének elsajátítása. A szolmizáció segít az olvasásban, memorizálásban, formai ismeretekben, harmóniak meghallásában és összehasonlításában. Zenehallgatás: együtt gondolkodás, formai ismeret, elemzés, részenkénti megfigyelés.

Fejlesztési célok: Az éneklési készség fejlesztése: egy- és többszólamú éneklés. A halláskészség fejlesztése (a zene dallami, ritmikai, harmóniai elemeinek elsajátításán keresztül), zenei stílusok megismerése, a zenei nyelv elsajátítása. A zenei írás-olvasás készsége, lapról éneklési készség, szolmizálás. Többszólamú hallásfejlesztés.

Kórus:

5-6. osztály (heti I kötelező kóruspróba): nehezebb 2-3 szólamú kórusművek.

Fokozatos építkezés a könnyebb művektől (kánonok, népdalfeldolgozások, könnyű kétszólamú művek) az igényesebb többszólamú kórusművek és a többféle stílus irányába.

Követelmény: Tudjon a kórus a karnagy vezetésével élményt nyújtóan szerepelni iskolai ünnepélyeken, önálló hangversenyen. Vegyen részt aktívan rendezvényeken, kórusversenyeken.

Pedagógiai feladatok:

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével a koncentráció megalapozása.
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok).
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével az önálló tanulás és az önművelés alapozása.

11.7. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős,

nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

Zenei tevékenységek: Közös éneklés, aktív muzsikálás. Népdalok éneklése: alapvető emberi érzelmek, hangulati nevelés, közösség-tudat kialakítása, kapcsolat a népzenevel, néptáncsal. Az önálló kottaolvasás készségének elsajátítása. A szolmizáció segít az olvasásban, memorizálásban, formai ismeretekben, harmóniák meghallásában és összehasonlításában. Zenehallgatás: együtt gondolkodás, formai ismeret, elemzés, részenkénti megfigyelés.

Fejlesztési célok: Az éneklési készség fejlesztése: egy- és többszólamú éneklés. A halláskészség fejlesztése (a zene dallami, ritmikai, harmóniai elemeinek elsajátításán keresztül). Zenei stílusok megismerése, a zenei nyelv elsajátítása. A zenei írás-olvasás készsége, lapról éneklési készség, szolmizálás, többszólamú hallásfejlesztés.

Kórus:

7-8. osztály (heti I kötelező kóruspróba): többszólamú kórusművek, igényes többszólamú kórusművek és a többféle stílus éneklése.

Követelmény: Tudjon a kórus a karnagy vezetésével élményt nyújtóan szerepelni iskolai ünnepélyeken, önálló hangversenyen. Vegyen részt aktívan rendezvényeken, kórusversenyeken

Pedagógiai feladatok:

- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével a koncentráció megalapozása.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- Az önismeret alakítása, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése, az együttműködés értékének tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

12. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

12.1. Törvényi háttér

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdése értelmében az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében.

A mindennapos testnevelést iskolánk az alsó tagozaton és 5. és 6. évfolyamon heti 3 testnevelés/tanóra/ Isportkör és 1 néptánc óra keretén belül, 7. és 8. évfolyamon 3 testnevelés /tanóra/ és 2 sportkör keretében valósítja meg. Versenyengedéllyel, illetve egyesületben legalább heti 3 alkalommal edzésen résztvevő gyermek igazgatói engedéllyel heti 2 testnevelés alól felmentést kaphat.

12.2. Könnyített testnevelés, gyógytestnevelés

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés vagy gyógytestnevelés-óra kell beosztani. A gyógytestnevelés szolgáltatását a szakszolgálat biztosítja.

13. Választható tantárgyak, foglalkozások továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Tanulóink a tantervben kötelezően előírt tanórák mellett a lehetőségekhez mérten választhatnak az iskola által felkínált szabadon választható tantárgyak és más, egyéb foglalkozások közül, melyeknek a felsorolását a helyi tanterv, az egyéb foglalkozások célját, tartalmait és időkeretét az SZMSZ, munkarendjét a Házirend tartalmazza.

A kötelező tanórákon belüli választás lehetőségei: bibliaismeret, erkölcstan, katolikus-, református, evangélikus, zsidó hittan, angol, német, napközi, tanulószoba.

Iskolánkban **tehetséggondozó kórus** alakult, Andor Ilona Kamarakórus néven. Heti I próbával, válogatás- illetve egyéni jelentkezés alapján működik.

A szabadon választható tantárgyak és az egyéb foglalkozások tekintetében az alábbiak szerint szükséges eljárni:

- A nevelőtestület tagjai a tanév végi értekezletet megelőzően a szakmai munkaközösségek révén javaslatot tesznek a következő tanév szeptemberében induló szabadon választható tantárgyakra és egyéb foglalkozásokra – különös tekintettel azok nevelési-oktatási céljaira –, s e foglalkozásokat oktató illetve vezető pedagógusok személyére.
- A jelentkezések alapján az igazgató felméri a lehetőségeket, és elkészíti a végleges listát a felmerült választható foglalkozásokról. Az igazgatóhelyettesek elkészítik azt a tájékoztató anyagot, melyet a szülők rendelkezésére bocsátanak a szabadon választható pedagógiai tartalmú foglalkozásokról,
- A tájékoztató anyagban az alábbi adatoknak kell szerepelnie:
 - a választható tanórák, egyéb foglalkozások megnevezése,
 - a jelentkező tanuló szüleinek írásbeli nyilatkozata a tanulni kívánt tantárgyról.

Miután a tanuló a szülő aláírásával jelentkezett a választott foglalkozásra, az adott tanévben a választott foglalkozás látogatása kötelező, arról kiiratkozni, vagy onnan más szabadon választható foglalkozásra átiratkozni csak erre irányuló szülői írásos kérésre lehet a következő tanévben.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

14. A tanuló tanulmányi, írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formája valamint a magatartás és szorgalom minősítési elvei

14.1. Az értékelés célja

Az értékelés célja, hogy – alapelvei szellemében – a tanítás tanulás egész rendszerét folyamatosan javítsa, a pedagógiai folyamat minél átfogóbb vizsgálata, ellenőrzése, minősítése segítségével. A különböző értékelési formák alapján kapott információk egyrészt a nevelőtestület, a tanulók, a szülők, a fenntartó és a tágabb környezet tájékoztatására szolgálnak, másrészt szembesítve a célkitűzésekkel, feladatokkal, kritériumokkal azok állandó kontrollját, esetleges korrekcióját segítik elő. Az értékelés további célja a helyes értékrend közvetítése, az elvárások megértése, a pontos munkavégzés igényének kialakítása. A helyes értékelés segíti a tanulók önértékelésének kialakítását, fejlesztését.

Az értékelés elsődlegesen a pedagógus feladata, de lehetőséget kell teremteni arra is, hogy a tanulók értékeljék önmaguk, valamint társaik munkáját.

Pedagógiai alapelveinknek megfelelően az értékelés és minősítés rendszere is a segítő, alkotó légkört erősíti. Ezért törekszik arra, hogy az értékelés minden formája:

- személyre szóló,
- tárgyyszerű,
- ösztönző hatású,
- nyilvános, folyamatos és kiszámítható,
- az önállóságot, önértékelést erősítő legyen.

Ehhez képest és az életkori sajátosságok figyelembe vételével kell megfogalmazni, hogy az adott gyermek hova fejlődött az év során.

14.2. Az értékelés alapelvei

- Folyamatosan és rendszeresen össze kell vetni a kapott adatokat a fejlődés iránt támasztott követelményekkel. Az értékelés ilyen értelemben az elvárt eredmények összehasonlítása a valósággal, a tényekkel.
- A pedagógus rendelkezzen minél több adattal a tanuló fejlődéséről.
- Nemcsak a szorosabb értelemben vett szaktárgyi tudást és előrehaladást, hanem a gyermek valamennyi, pedagógiai szempontból fontos, tevékenységét és ezekben elért fejlődését értékeljük.

Az értékelés tájékoztatja a tanulókat, hogy tennivalójuk mely részét oldották meg sikeresen, hol, miben hibáztak, mi lehet a hiba oka és mit kell tenniük a hibák kijavítása érdekében.

Fontos szempontok:

- A gyermek készségei, képességei, kompetenciái és ezek fejlődése.
- A tanuló feladattudata, feladattartása.

- Az iskolai és az otthoni munka intenzitása.
- A tanuló tanulási motivációja.
- A gyermek tantárgyi fejlődése.
- Együttműködés a tanárral és az osztálytársakkal.
- A figyelem, emlékezet koncentráció-képesség, gondolkodás.
- A gyermek személyiségének (pszichikus funkcióinak) fejlődése.
- A munkák, a füzetek külalakja.
- Miben a legjobb a gyermek (ismeretkör, képesség).
- Az alulteljesítés okainak tisztázása.
- Szembesítés, mit tett ebben az évben.
- Értékelés, biztatás.

I 4.3. Az értékelés fajtái, formái és tartalma

I 4.3.1. Az értékelés fajtái

- Diagnosztikus értékelés
Célja helyzetfeltárás, az egyénre, csoportra szabott nevelési-oktatási stratégia kialakítása.
- Formatív értékelés:
Célja a folyamat közbeni irányítás, segítség, korrekció – szöveges formában, mindig a gyerek konkrét tennivalóját jelöljük ki. (Mit kell tennie a fejlődés érdekében?)
- Szummatív értékelés
Minősítés. Célja az összegzés, adott téma, tantárgy, időszak, vagy tanév eredményességének megállapítása. Lehetőség szerint az előrelépés tényét mindig rögzítjük.

I 4.3.2. Számonkérési formák

- Szóbeli felelet a tanórán.
- Írásbeli munka (felmérő, témazáró dolgozat, beszámoló, írásbeli felelet).
- Tanulói kiselőadás megfelelő irányítással.
- Tanórai munka, tanulókísérletek.
- Kötelező otthoni feladatok.
- A tanulmányi munka értékelése a helyi tanterv követelményrendszerével összhangban:
- Első osztályban negyedévkor (november) a beszédfejlettséget, magatartást és szorgalmat értékeljük értékelőlapon.
- Az első évfolyamon és a második évfolyamon félévkor a munkaközösség által összeállított részletes tantárgyankénti szöveges értékelőlapot használjuk.
- Első évfolyamon, év végén a tanuló értékelése:
 - kiválóan teljesített,

- jól teljesített,
 - megfelelően teljesített,
 - felzárkóztatásra szorul.
- Az első évfolyamon a szöveges értékelést szükség esetén a következő módon váltjuk át osztályzatokra:
 - kiválóan teljesített: kitűnő vagy jeles (5),
 - jól teljesített: jó (4),
 - megfelelően teljesített: közepes (3),
 - felzárkóztatásra szorul: elégséges (2),
 - A második-nyolcadik osztály év végén a tanulók tantárgyi teljesítményének minősítését 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen) kategóriákkal fejezzük ki.
 - A tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben az első évfolyamon és a második évfolyam első félévében szöveges formában, a második évfolyam második félévétől rendszeresen érdemjeggyel értékeljük: 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen).
 - Felzárkóztatásra szorul minősítés esetén a szülő bevonásával lépéseket teszünk a gyenge teljesítmény okainak feltárására, és a felzárkóztatás módjának kidolgozására. (Az okfeltáró és felzárkóztató munkába különböző segítő szakembereket – logopédus, fejlesztőpedagógus, iskolapszichológus – is bevonunk.)
 - Az első évfolyamon évfolyamismétlésre csak kivételes esetben kerülhet sor: az igazolt és igazolatlan mulasztások törvényben előírt számának túllépése esetén, szülői kérésre, indokolt esetben.
 - A tanulók teljesítményét negyedik évfolyamon az újonnan belépő tantárgy, az idegen nyelv esetében az első félév végén szövegesen értékeljük. Az értékelés: kiválóan, jól, megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.
 - A folyamatos szóbeli és írásbeli értékelések jelentik a félévi és tanév végi minősítő értékelések alapját. A fejlesztési ciklusok végén a tanulói teljesítmények érdemjegyekkel történő értékeléséhez támpontot jelentenek a fejlesztés várt eredményeinek meghatározása a kerettantervben.

A félévi osztályzatok azt mutatják, hogy

- a tanuló az első félév egészét tekintve milyen színvonalon, milyen mértékben tett eleget az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek,
- a félév egészét tekintve miként értékelhető magatartása, szorgalma.

A tanév végi osztályzatok azt mutatják, hogy

- a tanuló az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítette,
- megszerzett ismeretei, tudása elegendő-e arra, hogy azt a pedagógus legalább elégségesnek minősítse,
- megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyam tantervi követelményeit el tudja sajátítani.

- Jelest kap az a tanuló, aki az előírt törzsanyagra vonatkozó követelményrendszert teljes körűen teljesíti.
- Az év egészét tekintve miként értékelhető magatartása és szorgalma
- A teljes követelményrendszeren belül meghatározott minimumszint az elégséges osztályzat feltétele.
- A féléveket záró jegyek megállapításakor a feleletekre kapott osztályzatok átlagát és a tanulói teljesítményben mutatkozó fejlődést vesszük figyelembe.

I4.3.3. Tantárgyi értékelés

A tanulók értékelésének alapja: az iskola Pedagógiai Programjának követelményrendszere. A teljesítmények minősítése hagyományos módokon történik:

- számjegyekkel
- szöveggel
- százalékkal

Iskolánkba új tanulóként érkező, valamint hosszabb betegség után visszatérő tanuló számára a hiányosságok pótlására türelmi időt kell adni.

I4.3.4. A tantárgyi osztályzatok tartalma

- Kitűnő (5d) osztályzattal értékelünk, ha tantárgyi dicséretet kapott a tanuló.
- Jeles (5), ha a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezeket alkalmazni is képes. Pontosan, választékosan fogalmaz, lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is képes visszaadni a szabályt. Tud önállóan beszélni, visszakérdezni.
- Jó (4), ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét.
- Közepes (3), ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, nevelői segítségre (javítás, kiegészítés) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani feladatait. Rövid mondatokat mond.
- Elégséges (2), ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló munkavégzésre.
- Elégtelen (1), ha a tantervi követelményeknek nevelői útbaigazítással sem képes eleget tenni. Teljesítménye nem éri el a minimumot.

Az értékelésre, osztályozásra vonatkozó irányelveket, valamint a Házirendet a tanév elején a tanulókkal és a szülőkkel ismertetjük.

4.4. A magatartás értékelése

Az életkorhoz mérten a tanuló iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettségét, viselkedését, a felnőttekhez és társaihoz való viszonyát, saját és mások iránt érzett felelősségérzetét, a Házirendben megfogalmazottak betartását és társai ösztönzését annak betartására értékeljük. Az iskola által támasztott erkölcsi követelmények jelentik a viszonyítási alapot.

Magatartásból adott érdemjegyek feltételei:

Példás érdemjegyet kap az a tanuló, aki

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti és társait is erre ösztönzi.
- szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne.
- a házirendet megtartja, társait is erre ösztönzi.
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias.
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész.

Jó érdemjegyet kap az a tanuló, aki

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás.
- a házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja.
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias.
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos.

Változó érdemjegyet kap az a tanuló, aki

- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni.
- a házirendet és egyéb szabályzatokat csak ismételt, állandó figyelmeztetéssel tartja be.
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben nem udvarias és nem tisztelettudó.
- társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít.
- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan.

Rossz érdemjegyet kap az a tanuló, aki

- munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be.
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek.
- a házirendet nem tartja meg ismételt figyelmeztetések ellenére sem.
- fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik.

14.5. A szorgalom értékelése

A tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését, kötelességtudatát, a tanórán kívüli önálló ismeretszerzés iránti igényét, többletmunkáját értékeljük. Figyelembe vesszük a tanulmányi munka tényezőit: életkörülményeit, képességei szintjét.

Szorgalomból adott érdemjegyek feltételei:

Példás érdemjegyet kap a tanuló, ha

- igényli tudása bővítését: céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját.
- munkavégzése pontos, megbízható.
- minden tárgyban elvégzi feladatait.
- önállóság szintje: önálló a munkában, önellenőrzése rendes.
- kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig felkészült, figyel, érdeklődik.
- érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed; egyes iskolai tárgyakban az anyagon felül is produkál.

Jó érdemjegyet kap a tanuló, ha

- figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elvégzi, az órákra lelkiismeretesen készül fel.
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik.
- ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik és ellenőrzi önmagát; tudja, hogy mihez kell segítséget nyújtania.
- általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem árul el.
- érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó érdemjegyet kap a tanuló, ha

- munkája ingadozó: időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan.
- önállótlán, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát.
- munkája változékony jellegű.
- szétszórtság jellemzi.

Hanyag érdemjegyet kap a tanuló, ha

- figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- nem hajlandó munkavégzésre.
- nem törődik kötelességeivel.
- érdektelenség, teljes közöny jellemzi.

A magatartást és szorgalmat havonta egy alkalommal (a következő hónap 10. napjáig), félévkor és tanév végén számszerűen értékeli az osztályfőnök az osztállyal, illetve az osztályban tanító nevelőkkel együtt.

A tanuló egyéni elbírálása az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület joga. A jutalmazásokat, illetve büntetéseket a magatartási és szorgalmi jegyeknél figyelembe kell venni, attól eltérni csak a nevelőtestület határozata alapján lehet.

15. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

15.1. Alsó tagozat

Iskolánkban 4. évfolyamtól tanulnak idegen nyelvet a tanulók. Az angol és német nyelv tanítása szaktanári, osztályfőnöki megbeszélés alapján csoportbontásban történik. A csoportok kialakításánál cél, hogy tanulmányi eredmény, magatartási szempont és nemek egyenlő elosztása szerint azonos csoportok jöjjenek létre.

15.2. Felső tagozat

Az idegen nyelven kívül az informatikát és a technikát, csoportbontásban tanulják a tanulók. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására. A csoportok kialakítása a szaktanárok hatásköre. Év elején diagnosztikus felmérés – tanulmány – alapján alakítják a csoportokat, év közben biztosítják az átjárhatóságot.

15.3. Egyéb foglalkozások

A napközi otthon és a tanulószoba működésére vonatkozó általános szabályok:

A felvétel a szülő kérésére történik. Működésének rendjét a nevelők munkaközössége állapítja meg a szervezeti és működési szabályzat előírásai alapján, és azt a tanulók házirendjében rögzíti. Az eltávozás csak a szülő személyes vagy írásbeli kérelme alapján történhet a nevelő engedélyével. Gyenge tanulmányi eredmény, illetve rendszeres házi feladat hiánya esetén az osztályban tanítók javaslatára az osztályfőnök kötelezheti a gyermeket a tanulószobai foglalkozások látogatására.

A tanulóknak lehetőségük van a Szakértői Bizottság véleménye alapján fejlesztő pedagógiai ellátásra a 2011. évi CXCV. Tv. 47. § (8) szerint.

16. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Az 1993. évi nemzeti kisebbségi törvény megjelenése óta bizonyos területeken romlott a nemzetiségek helyzete - különös tekintettel az identitás megőrzésére - , állapítják meg nemzetiségi szakemberek.

Fontos, hogy a nemzetiségek kultúrája elfoglalja méltó helyét az iskolai oktatásban.

A legtöbb hazai nemzeti kisebbség igényes, értékeihez ragaszkodó, azokat művelni és gyarapítani akaró értelmiséggel, s nemegyszer felkészült kutatókkal rendelkezik.

A kisebbségi kultúra legitimációját azonban csakis a többség adhatja meg azzal, hogy bekapcsolja a kisebbség kultúráját az ország kulturális vérkeringésébe.

16.1. Kerületünk kisebbségei

1. Roma 2. Görög 3. Horvát 4. Német 5. Örmény 6. Román 7. Szerb 8. Szlovák 9. Bolgár

Célunk, hogy tanulóinknak lehetőséget biztosítsunk a kultúrák sokszínűségének megismerésére.

A téma segíti a személyiségjegyek fejlesztését: a társas kapcsolatokban szükséges normák, készségek kialakítását, az ember és környezete viszonyának reális érzékelését, a nyitottság, a bátorság és a humorérzék emberi értéként való kezelését.

Megalapozza továbbá a tanulók toleráns, törvénytisztelő magatartását, kulturált vitakészségét. A diákok elsajátítják a sokoldalú információgyűjtés - és felhasználás képességét.

16.2. A tananyag tartalma

16.2.1. A roma kultúra megismertetése

- A cigányság eredete, származása
- A cigányság nyelve
- Irodalom (líra, próza)
- Neves alkotók (Lengyel Menyhért, Bari Károly művei)
- A cigányság, mint a művészetek témája (festészet, irodalom, zene, film)
- Képzőművészet (naiv festők)
- Zene (cigányzene, neves zenészek)
- Kézművesség (kosárfonás, foltozás)
- A cigányok érzelmvilága
- A hazánkban élő három legnépesebb cigánycsoport: a magyar-cigányok, a beások, valamint az oláh-cigányok.

16.2.2. Német nemzetiség

- A német betelepülések az Árpádok korában
- Későbbi német telepések
- Betelepítések Magyarországra
- Kitelepítések a II. világháború után
- Bányavárosok
- Szász városok
- Német nemzetiségi egyesületek és kultúrcsoportok
- A német telepések nyelvi hatásai, családnévkutatás, eredetkutatás
- Sváb nyelvjárások (települések a Pilisben és a Dunakanyarban)
- Népművészet, hagyományok
- Öltözködés
- Zene
- Iparművészet, kézművesség

16.2.3. Örmény nemzetiség

Csetz János emléke

Magyarországon élő egyéb nemzetiségek

Szent István intelmei

16.2.4. A nevelés színterei

Osztályfőnöki óra,

Hon és népismeret óra,

Erkölcstan óra

Témahetek, témanapok az éves munkatervben foglaltak szerint

Egyéb foglalkozások

Énekóra

Művészeti foglalkozások

16.2.5. Tevékenységformák

Beszélgetés (szabad asszociációk, vélemények felszínre hozása és ütköztetése, hipotézisek bizonyítása és cáfolata, szövegek megbeszélése és elemzése).

A játék (szerepjáték, szociodráma).

Kutatás (önmaguk, események, helyzetek megfigyelése és elemzése, megismerkedés interjú szakemberekkel, adatok és tények összegyűjtése, rendezése és elemzése, kísérletek, írásos és szóbeli kutatási beszámolók készítése).

Kiegészíthetik bibliográfia készítése, sajtófigyelés, élménybeszámoló készítése, a tanult témaköröket bemutató kiállítások rendezése.

17. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

17.1. A egészségnevelés, környezeti nevelés célja

Elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

2016-ban elnyertük az „Örökös Ökoiskola” címet. Ez azon iskolák munkájának legmagasabb szintű állami elismerése, amelynek iskolafejlesztési, pedagógiai munkája kiemelkedően magas színvonalon képviseli a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiai értékeit.

Iskolánk működtetése során törekszünk a környezetkímélő megoldásokra, folyamatosan reagálunk a szűkebb környezetünkben bekövetkező változásokra, a szülőkkel és a helyi közösségekkel együttműködve keressük a megoldásokat, valamint számos tanórán kívüli tevékenységekkel biztosítjuk a diákok ismereteinek bővítését.

17.2. A egészségnevelés, környezeti nevelés színterei az iskolában

- Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai
- A nem hagyományos tanórai foglalkozások (erdei iskola, téma napok)
- Tanórán kívüli (versenyek, szakkörök, öko programok stb.)
- Együttműködések más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel
- Az iskola környezettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások (a saját fejlesztésű „Ökomókus” rendszerben)
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az délutáni iskolai foglalkozások napközi és tanulószoba szabadidő-szegmense

17.2.1. Hagyományos tanórai oktatásszervezésében

Tanórán:

A környezetvédelem kérdésének előtérbe kerülése szükségszerűvé teszi, hogy az elkövetkező években az oktatásban és a nevelésben nagyobb teret kapjanak a környezeti jelenségek, folyamatok és összefüggések megismerését szolgáló tantárgyak és tevékenységek.

A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Cél: a természet és a társadalom törvényeinek megismerése, tiszteletben tartása és mindennapi életvitelünk során a természet törvényeivel harmonizáló magatartásformák alkalmazása. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van.

A környezeti oktatás és nevelés feladatai csak úgy teljesíthetők eredményesen, ha azok szerves részét képezik a fenntartható fejlődéssel, a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek. Közvetlen élményszerzésen keresztül alakítja ki a helyes cselekvésre készítő, pozitív viszonyulást a természeti értékekhez, azok védelme érdekében. Az élményszerzés fontos

színterei a nemzeti parkok és a védett természeti területek, illetve azok látogató- és bemutatóhelyei.

Az egyszerű víz -, talaj-, és levegő vizsgálati módszereket tanórákon tanítjuk meg. Külön, kiemelten kezeljük ezek elemzését, a következtetések megfogalmazását, a tapasztalataik hatásainak értékelését.

17.2.2. Nem hagyományos tanórai keretben

Az iskolai környezeti nevelés nem szűkíthető le a „tananyag leadásától a számonkérésig” húzódó ívre. A tevékenységeknek ennél sokkal szélesebb körét foglalja magába, s ezeknek csupán kis hányada illeszthető be a tanórák adta lehetőségek közé. Sok olyan oldala van, amely a tanterem vagy az iskola falain is túlnyúlik. A tanórán kívüli tevékenységek gyakran hatékonyabbak is a tanórára tervezhető tevékenységeknél.

A tanórán kívüli környezeti nevelés lehetőségei az iskolánkban:

A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban:

- „ökomókus” tevékenységek (környezet átalakítása, szelektív hulladékgyűjtés stb.),
- terepgyakorlat (természetben, településen stb.),
- intézménylátogatás (múzeum, könyvtár, üzem, kutatóintézet, egyetem stb.),
- kirándulás, táborozás
- erdei iskola (A tanév során az alsó tagozatos tanulóink erdei iskolában vesznek részt.)
- jeles napok (Madarak és fák napja)
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínen

17.3. Együttműködések

17.3.1. Iskolán belüli együttműködés

Diákjaink bevonásával szervezzük a szelektív hulladékgyűjtést és az ehhez kapcsolódó feladatok elvégzését. („Ökomókus” tevékenység)

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartása, munkája példaértékű legyen a tanulók számára. Ki kell alakítani a környezetbarát iskola fogalmát; részletesen kidolgozni és közzé tenni az ilyen iskola életmódjának, működésének kívánalmait. Segíteni kell a szülőket (és más érintetteket) abban, hogy megismerjék a környezetbarát életmód-kezdemenyzéseket, eltanulhassák azok sikeres mozzanatait.

17.3.2. Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmény profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során az optimális helyzet megteremtését elérje.

Civil szervezetek

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Javítani kell az egyesületek közötti információcserét, a személyes kapcsolatokat és a kiadványok terjesztését. Az Öko munkaközösség kapcsolatot tart szakemberekkel és civil szervezetekkel.

A környezeti nevelés tartalmi elemei

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit. A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetősége mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése.

Módszertani elemek

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást. Ennek fontos feltétele, hogy a tanulók érzékennyé váljanak a környezetük iránt. A diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal kerüljenek kapcsolatba.

A környezeti nevelés színterei

A tantárgyi keretek közt zajló tevékenységek értelemszerűen minden tanuló számára kötelezőek és ingyenesek.

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos tárgyak teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve integrált módon történik. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

A környezeti nevelés tantervbe illesztésének egyik megvalósítási módja a "beleoldás". Beleoldásnak, vagy tematikus tanításnak nevezzük azt a módszert, amikor a környezeti nevelési fogalmakat, feladatokat és példákat a már meglévő tantervi célkitűzésekbe építik be. Ezt a módszert alkalmazhatjuk egyetlen téma tanításánál, vagy úgy is, hogy az egész tantervet áthatja a környezeti nevelés szemlélete. A megszokott tananyag kiegészítését és kibővítését adják a környezeti nevelési témák.

A beleoldás módszerének előnye, hogy könnyű megvalósítani. Ahol csaknem minden tantárgyat egyetlen pedagógus tanít, magától értetődő módon bele lehet szőni az órák anyagába a

környezeti nevelési témákat. Eredményességének oka, hogy itt nyílik a leginkább lehetőség arra, hogy a szokásos napi tevékenységen belül helyet találjanak a környezeti nevelésnek.

A környezetismeret tantárgy az elemi környezeti nevelésnek a fókuszpontja azáltal, hogy óráin tervszerűen és intenzíven történik a tanulók környezeti attitűdjének és ismereteinek fejlesztése. Személyes tapasztalatokra, élménygyűjtésre épül. Integrálja a természeti és társadalmi jelenségeket. A tanulói tevékenységek állnak az órák megtervezésének középpontjában. A tantárgy koncentrációs lehetőségeket kínál: lehetővé teszi az anyanyelvi, matematikai, esztétikai és a környezeti nevelés összehangolását.

Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák.

Konkrét célok

Az iskola környékének és udvarának folyamatos "zöldítése" (komposztáló alkalmazása; növények ültetése, gondozása, pótlása).

Az Öko-iskola cím megvédése és az ehhez kapcsolódó tevékenységek elvégzése (szelektív hulladékgyűjtés; energiatakarékos üzemeltetésre történő fejlesztések; a szervezésben résztvevők folyamatos továbbképzése).

Az erdei iskolák programjának folyamatos fejlesztése. A szép és egészséges környezet önmagában is nevel a környezet védelmére, megóvására. A természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése.

A mi feladatunk, hogy a gyerekek bevonásával ezt a környezetet megóvjuk, tovább szépítsük. Környezeti értékeink és egészségünk védelme az emberiség jövője szempontjából egyre fontosabbá válik.

Nem kampányszerű akciókban rejlik a megoldás, hanem a mindennapi tevékenységünkben, a környezettudatos szokásrend kialakításában és mindennapi gyakoroltatásában.

Ezért iskolánk vállalja, hogy az iskola minden tevékenységi területén, a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során folyamatosan építi be a gyerekek napirendjébe a fenntarthatóság szemléletének erősítését.

18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézményi tanulói esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések a köznevelés terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását szolgálj: egyenlő hozzáférést a minőségi oktatáshoz, a szegregációs és szelekciós mechanizmusok korlátozását és a versenyképesség erősítését.

18.1. Célja

A tanulói esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Ezen belül alapvető, hogy az intézmény biztosítsa, a szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, de helyezzen hangsúlyt az esélyteremtésre, a halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálására. Mindezek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani beiratkozásnál, meghallgatásnál, az oktató – nevelőmunka során, a gyerekek egyéni fejlesztésében, az értékelés gyakorlatában, a tanulói előmenetelben, a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában, a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében, a továbbtanulásban, pályaorientációban, a humánerőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében, valamint a partnerség építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

18.2. Kötelezettségek és felelősség

Az intézmény vezetője felelős azért, hogy az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők, és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen a köznevelési intézményi esélyegyenlőségi terv, az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseket ismerjék és kövessék a benne foglaltakat. Az ő felelőssége annak biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a terv végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket.

Az intézmény vezetője felelős a köznevelési intézményi esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések megvalósításának koordinálásáért, végrehajtásának nyomon követéséért, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért. A tantestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítse képzésekkel vagy egyéb módokon. A tantestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje a tervben foglaltakat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.

Minden, az intézménnyel szerződéses viszonyban álló, szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje a közoktatási intézményi esélyegyenlőségi tervet és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

18.3. Akcióterv

18.3.1. Azonnali beavatkozást igénylő folyamatok

Minden olyan helyzet és eljárás, ami a hatályos törvényeknek nem megfelelő (különös tekintettel a 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről, és Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseire).

Minden, az adatok vizsgálatát követően beazonosított szegregált nevelési és oktatásszervezési gyakorlat, mivel az alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét és korlátozza a halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű tanulók oktatási sikerességét.

Ha igazolódik, hogy az intézmény nyújtotta bármely oktatási szolgáltatáshoz (pl. emelt szintű oktatás, tanórán kívüli foglalkozások, egyéb programok), vagy az intézményben biztosított oktatási feltételekhez (pl. szaktanterem, informatikai eszközök, tanítást, vagy egyéni tanulást segítő egyéb eszközök, hiányos szakos ellátottság esetén szaktanár által tartott tanórák) nem biztosított egyenlő hozzáférés a halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű tanulók részére.

18.3.2. Megvalósítás

Az intézmény különös figyelemmel kíséri a halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében. Az intézmény, vezetőjén keresztül, folyamatosan jelzi a fenntartó felé az intézmény elérését nehezítő esetleges körülményeket, különös tekintettel a közutak akadálymentességével és a helyi tömegközlekedéssel kapcsolatos problémákra.

Az intézmény belső esélyegyenlőségi monitoring rendszert és szülői/gondviselői panasztételi mechanizmust működtet az intézményen belül. A belső monitoring rendszerben rögzíti a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók helyzetét érintő főbb változásokat, kiemelten vizsgálja jelen terv végrehajtását, illetve a megvalósított intézményi programok hatását, eredményeit a halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű tanulók vonatkozásában.

Az intézmény befogadó légkört biztosít a tanulók és a dolgozók számára, éves munkahelyi esélyegyenlőségi tervet fogad el, amelyet rendszeresen ellenőriz. Az intézmény biztosítja a pedagógusok felkészítését, felkészültségük értékelését és folyamatos továbbképzésüket különös tekintettel a hatékony együttnevelés, a szociális és családi problémák azonosítása, valamint a közoktatási esélyegyenlőség területére.

18.3.3. Szankcionálás

Az intézményi köznevelési esélyegyenlőség megsértését érintő eseteket és panasztételeket az intézmény vezetője köteles kivizsgálni a fenntartó képviselőjének és a panasztevőnek, továbbá, ha szükséges, független szakértő bevonásával. Az esélyegyenlőség megsértésének megállapítása esetén az intézmény köteles az esélyegyenlőséget sértő intézkedést, programot, vagy állapotot megszüntetni. Ellenkező esetben a fenntartó köteles az intézménnyel, illetve az intézmény vezetőjével szemben saját hatáskörében eljárni.

18.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

18.4.1. Gyermekvédelmi feladatok

- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Jól látható helyen, a faliújságra közzétenni a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontos intézmények nevét, címét, telefonszámát.

- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíteni a gyermekjóléti szolgálatot.
- Segíteni a Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ – Családsegítő Szolgálat tevékenységét.
- Anyagi veszélyeztetettség esetén gyermekvédelem támogatás megállapítását kezdeményezni.
- Helyzetelemzéseket készíteni az osztályfőnökök közreműködésével a hátrányos és veszélyeztetett tanulókról.
- Kapcsolatot tartani az intézmény vezetőjével, osztályfőnökökkel, pedagógus kollégákkal, fejlesztő pedagógussal, pszichológussal, védőnővel.
- Rendszeres kapcsolatban állni a kerület gyermekvédelmi intézményeivel, a polgármesteri hivattal.
- Ha a veszélyeztető helyzet pedagógiai eszközökkel nem lehet megszüntetni, segítséget kérni az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központtól, kapcsolatot tartani a Családsegítő Szolgálattal, részt venni az esetmegbeszélésben.
- Gyermekbántalmazás esetén értesíteni a Családi Tanácsadó és Gyermekjóléti Központot, Gyámhivatalt, Rendőrséget.
- Figyelemmel kísérni a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók tanulmányi munkáját, iskolalátogatását, hiányzások alakulását,
- Magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő és tanulási kudarcnak kitett tanulók segítése (fejlesztő pedagógus, Pedagógiai Szakszolgálat)
- Személyiségzavarok enyhítésére Pedagógiai Szakszolgálat szakembereinek ajánlása.
- Szakorvosi ellátás igénybevételére ajánlás.
- Figyelmet fordítani a szenvedélybetegségek megelőzésére, prevenciós tervet kidolgozni.
- Figyelemmel kísérni a jogszabályi változásokat és szakirodalmat, ezekről tájékoztatni a tantestületet.

A gyermek érdekeit figyelembe véve kapcsolatot kezdeményezni és tartani a szülőkkel. A gyermekvédelmi tevékenység három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

18.4.2. Veszélyeztető okok megelőzése

- Egyetlen tanulót sem érhet hátrányos megkülönböztetés származása, pénze, vallása, illetve más oknál fogva.
- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket.
- Az iskolának rendszeres kapcsolatot kell tartania a családdal.
- Meg kell ismertetni a tanulókat jogaikkal, véleménynyilvánítási lehetőségeikkel.
- Biztosítani kell, hogy az oktatás és nevelés biztonságos és egészséges környezetben folyjon.
- A tanuló jogait tiszteletben kell tartani.
- Biztosítani kell a család anyagi helyzetétől függően ingyenes, vagy kedvezményes étkezést, tanszerellátást, napközi, tanulószobai ellátást.

- A tanuló joga, hogy testi, érzékszervi, értelmi, beszéd-, vagy más fogyatékoságának megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljön.
- Az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal.
- A szenvedélybetegségek megelőzése, gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedésének elősegítése.
- Az iskolának biztosítania kell a napközi-otthoni, tanulószobai ellátást, a gyermekétkeztetés megszervezésével.

18.4.3. A gyermek fejlődését, nevelését veszélyeztető tényezők

A gyermek testi fejlődését, egészségét veszélyeztető okok:

- a gyermek hosszú vagy súlyos betegsége,
- egészségtelen, zsúfolt lakáskörülmények,
- egészségtelen életmód,
- a táplálkozás hiányossága, egyoldalúsága, túlzásai,
- a szülők (családtagok) hosszú vagy súlyos betegsége,
- családjának tartósan rossz anyagi, szociális helyzete,
- alkoholizálás, dohányzás, kábítószer-fogyasztás,
- túlterhelés, „agyondolgoztatás”,
- túl korán megkezdett szexuális élet.

A pszichés károsodás okai (strukturális, erkölcsi, nevelési hibák, hiányok) a gyerek vagy fiatal családi környezetében:

- A család hiánya (elárulás, elhagyás),
- az anya hiánya az élet első éveiben – hospitalizálódás (tartós kórházi, csecsemőotthoni tartózkodás miatt),
- a családi nevelés legjellemzőbb hibái, túlzásai,
- a családi élet legsúlyosabb ártalmait jelenti és a testi szellemi fejlődését, egyaránt gátolják a következők: brutalitás, az erkölcstelen, bűnöző családi környezet,

A baráti, lakóterületi és szélesebb társadalmi környezetbeli ártalmak okai lehetnek:

- a hasonló vagy idősebb korúakhoz való negatív kapcsolódás (egyetlen személyhez, kisebb csoporthoz, galeriához),
- az utca hatása (prostitúció, munkakerülés és garázdálkodás, bűnözés, játékszenvedély, stb. látványa, követése),
- a tömegkommunikációs eszközök révén könnyen elérhető információáradat válogatás, irányítás, ellenőrzés és megértés nélküli kritikátlan befogadásának hatása – tv, rádió, mozi, sajtó.

18.4.4. Az iskolai környezet ártalmai

- az iskolai környezet abszolút ártalmai (minden gyereket károsítanak),
- az iskolai környezet relatív ártalmai (a fejlődési körülményei folytán gyengébb idegrendszerű, kisebb tűrő-, ellenálló-, alkalmazkodó-vagy teljesítőképesű gyerekek károsodását idézheti elő elsősorban),
- az iskolaéretlen gyermek beiskolázása, a szükséges gyógypedagógiai áttelepítés elmaradása, a rossz pályairányítás folytán a gyerek számára nem megfelelő iskolatípusba való beiskolázás relatív ártalom abban az értelemben, hogy nem minden gyereket károsít, abszolútnak mondható, ha azt vesszük figyelembe, hogy minden gyermek számára ártalmas, akit érint.

18.4.5. A veszélyeztető okok megszüntetése

Az iskola és a pedagógusok feladatai, közé tartozik a tanulót veszélyeztető okok megszüntetése. Az intézménynek együtt kell működnie a Polgármesteri Hivatallal, gyermekorvossal, a Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központtal, a Pedagógiai Szakszolgálattal, rendőrséggel, a bírósággal, az ügyészséggel, a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

Az oktatási intézmény veszélyeztetettségére utaló jeleket észlelve értesíti a Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központot, Gyermekjóléti Szolgálatot, hogy az megtehesse a szükséges lépéseket a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. Az iskola feladata, hogy külső segítség igénybe vétele mellett az iskolán belül is törekedjen a veszélyeztetettség megszüntetésére, ellensúlyozására.

18.4.6. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

A törvényekben előírtak szerint biztosítjuk az ingyenes tankönyvet. Az év közben érkezőknek könyvtári példányt biztosítunk. A hátrányok leküzdése érdekében változatos szabadidős programokat szervezünk osztály vagy iskolai keretben. (Színház, kirándulás, múzeum, sportrendezvény stb.) Pályázatokon való részvétellel igyekszünk támogatást szerezni színházlátogatásra, táborozásra. A szülőket és tanulókat a gyermekvédelmi faliújságon, szórólapokon tájékoztatjuk segélyezési lehetőségekről, programokról, intézményi elérhetőségekről.

18.4.7. A támogatás területei

- felvilágosító munka a szociális juttatásokról; helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése,
- rendszeres gyermekvédelmi támogatás,
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- étkezési támogatás,
- átmeneti segély,
- beiskolázási segély,
- táborozási, erdei iskolai, kirándulási, énekkari szerepléshez hozzájárulások; pályázatokon nyert összegből

- étkezési támogatás. (100 %, 50 %- os kedvezmények).

Eredményes nevelő-oktató munkánk érdekében a magatartási problémák megfelelő, személyre szabott, és türelmes kezelése minden pedagógus fontos feladata.

19. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulmányi, magatartási és szorgalmi követelményeket kiemelkedően teljesítő, az iskola hírnevét kimagasló tanulmányi, sport, kulturális tevékenységgel öregbítő tanulókat jutalomban részesítjük. (Minta-Mókus a tanulásban, Minta-Mókus a sportban, Minta-Mókus a művészetekben; Andor Ilona Emlékérem)

19.1. A dicséret és jutalmazás elvei

Iskolánk dicséretben részesíti illetve jutalmazza azt a tanulót, aki

- tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi
- kitartó szorgalmat, példamutató közösségi magatartást tanúsít
- eredményes kulturális tevékenységet folytat
- kimagasló sportteljesítményt ér el

A négy éven át tartó kiemelkedő teljesítményt - a Házi rend szabályai szerint - a végzős tanulónak adott Andor Ilona Emlékéremmel ismeri el a tantestület.

Szaktanári dicsérettel értékelendő:

- a környezet rendje
- szaktárgyi verseny
- vetélkedő
- szakköri munka

Osztályfőnöki dicséret adható:

- közösségi munkáért
- kulturális tevékenységért

Igazgatói dicséret adható:

- nemzetközi, országos, kerületi, budapesti versenyen elért helyezésért,
- az iskola hírnevét öregbítő kiemelkedő tevékenységért.

Nevelőtestületi dicséret adható:

- példamutató magatartásért, szorgalomért, kiemelkedő tanulmányi munkáért, közösségi munkáért.

19.2. A tanulók fegyelmezésének elvei

Az a tanuló, aki kötelességeit, a Házi rendben foglaltakat enyhébb formában megszegi, igazolatlanul mulaszt, tanulóhoz nem méltó magatartást tanúsít, fegyelmi intézkedésben részesítendő. A fegyelmi intézkedés nem megtorló jellegű, hanem a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgáló nevelési eszköz. A fegyelmi eljárás előtt a jogszabályok értelmében egyeztető eljárás lefolytatására is lehetőség van.

Az a tanuló, aki kötelességeit szándékosan, súlyosan megszegi, fegyelmi büntetésben részesítendő. A felelősségre vonás eljárás módjára a törvény rendelkezése és a Házirend az irányadó.

Szaktanári figyelmeztető adható, ha a tanuló

- órai munkában nem vesz részt megfelelően,
- zavarja társait.

Ismételt vagy súlyosabb mulasztás esetén szaktanári intő adható.

Osztályfőnöki figyelmeztető adható:

- házirend megszegése,
- verekedés, durvaság,
- késés,
- igazolatlan hiányzás esetén (következmény: lerontja a magatartás jegyét az adott hónapban).

Ismételt vagy súlyosabb mulasztás esetén osztályfőnöki intő illetve rovó adható.

Szándékos és súlyos vagy többször ismétlődő fegyelmi vétség esetén igazgatói illetve nevelőtestületi büntetési fokozatok adhatók. Ezt a fegyelmező eszközt a nevelőtestület érintett tagjai mérlegelik.

A legsúlyosabb büntetés a fegyelmi eljárás, amellyel kapcsolatban a törvényi előírások az irányadók.

20. A nevelőtestület által fontosnak tartott további elvek

20.1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

20.1.1. Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról. Vonatkozó hatályos jogunk írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. Eszerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

20.1.2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- a) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- b) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz
- c) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- d) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez
- e) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez

Preventív vagyis megelőző fogyasztóvédelem: A vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

20.1.3. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

- A közvetlen és rögzített kommunikáció.
- A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
- A reklámplakátok szerepe.
- A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

- A fogyasztói kultúra fejlődése.
- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és település-földrajzi sajátosságairól.
- Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
- Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
- A család gazdálkodása.

Informatika:

- Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásának használata.
- Vásárlás az interneten.
- Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

- Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

További színterek:

- Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények stb.).
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

20.1.4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól.
- Adatgyűjtés, feldolgozás, információörögzítés együttműködéssel.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel.
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése).
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés).

20.2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

20.2.1. Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásúak, más oki konstellációt tükröznek.

Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatokról való kiszakadás, az önállósodás, a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Tízéves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkezik a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

20.2.2. A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulónál.
- A felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony, mintaértékű kezelése, megoldása.
- Információgyűjtés és - elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról.
- Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószerek) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről.

- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása.

Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.

Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése:

- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak.
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása.
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése.

20.2.3. A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével.
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság).
- Személyiségfejlesztés.
- Közösségfejlesztés.
- Drámapedagógiai eszközök.

21. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai, szükség esetén különbözeti vizsgálattal, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel

21.1. Különbözeti vizsga

- Az iskolánk a tanuló átvételét a helyi tantervében meghatározott évfolyamokon és tantárgyból (ének- zene) különbözeti vizsgálathoz köti.
- Ének-zene emelt szintű oktatási intézményből átjelentkező tanulóknak nem kell különbözeti vizsgát tenni.
- Más iskolából érkező tanuló tanév végéig pótolhatja ismereteit. Ha érdemjegyek alapján nem lehet dönten a továbbhaladásról, osztályozó vizsgát kell tennie.

Felsőbb évfolyamokra az ének-zenei különbözeti vizsga eredményének, valamint a tanuló előző tanulmányi eredményének illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek figyelembevételével veszünk át tanulót, ha a létszámhatárok megengedik.

Az átvétel képességfelmérés után az ének-zene tanárok szakmai véleményének kikérésével történik.

22. Az írásbeli, szóbeli beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének a rendje

22.1. Írásbeli feladatok értékelése

- Év eleji diagnosztikus felmérés: a kiindulási helyzetet méri, visszajelzésként szolgál, ezért nem osztályozzuk, az értékelésbe nem számít bele.
- Írásbeli felelet (röpdolgozat): részismereteket vizsgálja az adott témakörben. Alsó tagozaton naponta kettő írátható, felsőben napi három a maximum. A röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező.
- Témazáró dolgozat: összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő dolgozat. A tanulók tudásának változását követi a témakörök végén. A témákat lezáró írásbeli felmérések tájékoztatják a tanítót, a tanulót és a szülőt a tanuló teljesítményéről a helyi tantervben rögzített követelményekhez viszonyítva. Az adott tantárgyban a témazáró dolgozatok megírásának időpontjáról az osztályt (csoportot) egy tanítási héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatni kell. Egy napon maximálisan két témazáró dolgozatot lehet íratni. A témazáró dolgozat eredménye súlyozott, így dupla érdemjegynek számít.
- Az írásbeli számonkérések, dolgozatok javítását tíz tanítási napon belül el kell végezni, a dolgozatokat ki kell osztani. Dolgozatok a témazárók kivételével hazavihetők. Ha a tanuló a dolgozata értékelését a pedagógus hibájából az értékelési határidő lejárta után kapja meg, jogosult eldönteni, hogy érdemjegye beszámításra kerüljön-e a félévi, tanév végi osztályzatba.
- Röpdolgozat értékelése, osztályozása a tanító, szaktanár egyéni elbírálása alapján történik.
- Témazáró dolgozatok esetében a követelményekhez mért teljesítmény arányát %-ban fejezzük ki. Második osztály félévétől a %-os arányt váltjuk érdemjegyre.

22.2. Szóbeli értékelés

A tanulóknak is ismerniük kell, mit várunk el tőlük, ezért a tanév során folyamatosan, szóban tájékoztatjuk őket erről. A tanév során a szóbeli értékelés alapja a tanulók állandó megfigyelése. A folyamatos, fejlesztő célzatú szóbeli értékelés visszajelzést ad a tanuló számára munkájának eredményességéről, rendszeres tanulásra ösztönöz.

A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére.

23. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Az iskola célja, hogy a tanulók képességeiknek, adottságaiknak megfelelően fejlődjenek, személyiségük sokoldalúan formálódjon.

Az ismeretanyag átadásának színhelye alapvetően a tanítási óra. Azonban a készségek kialakításának és a gyakorlat megszerzésének a lehetősége nem korlátozódhat csak a tanórára. A fent említett jártasságok nagy részét csak rendszeres, kitartó munkával lehet elérni, mely elképzelhetetlen az otthoni gyakorlás nélkül. Ezért szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.

23.1. A házi feladat lehet

- szóbeli vagy
- írásbeli munka, vagy
- egyszerre mindkettő.

A szaktanár adhat fel úgynevezett szorgalmi, alkotó és kreatív házi feladatot is.

A házi feladatok célja

- Az iskolában megértett tananyag átismétlése, rögzítése, a tananyagban szerzett jártasság képességgé válása.
- Az önálló tanulásra, ismeretszerzésre nevelés.
- Önálló szövegértésre és szövegalkotásra való képességek fejlesztése.
- Feladattudatra nevelés.
- Motorikus képességek, algoritmusok beépülésének fejlesztése.
- A logikus gondolkodás kialakulásának és fejlesztésének segítése.
- A gyűjtőmunka megszerettetése.
- Teljesítmény, eredményesség javítása.

A házi feladat lehet:

- feladatgyűjteményből, feladatlapokból adott, füzetbe leírt feladat,
- tankönyvi kérdésekre adandó válasz,
- vázlatkészítés,
- leíró vagy elemző munka,
- olvasmány-feldolgozás,
- szövegalkotó feladat,
- memoriter,
- házi dolgozat,

- gyűjtő-, vagy kutatómunka,
- rajz,
- projektmunka.

23.2. A házi feladattal szemben támasztott követelmények

- Kapcsolódjon a tananyaghoz.
- Önállóan is elvégezhető legyen.
- Igazodjon a tanulók életkorához, képességeinek szintjéhez (differenciálás).
- A szóbeli és írásbeli feladat megfelelő arányú legyen.
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és esetleg minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Könnyen ellenőrizhető legyen.

23.3. A házi feladatok ellenőrzése, értékelése

- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen ellenőrizni kell.
- A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük.
- A hanyagságból elmulasztott házi feladat a tantárgyi érdemjegy megítélésében is szerepet kap, akár szaktanári figyelmeztetést, intőt is vonhat maga után.
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.

23.4. A házi feladat kiadásának korlátai

- A napközi otthonban a tanulási idő 1 órájában elvégezhető, megtanulható legyen egy átlagos képességű tanuló számára.
- A tanulók (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetők, számukra szorgalmi feladat javasolható.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikkra szokásos. Kivételt képez a nyári szünet idejére feladott kötelező irodalom elolvasása.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.

24. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

A vizsgák követelményrendszerét az adott munkaközösség határozza meg az elfogadott Pedagógia Program, Helyi Tanterve alapján. Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével. A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák anyaga lefedi az egész tanév tananyagát.

A követelményrendszer egységes, független a letenni kívánt vizsga fajtájától.

A követelmények írásbeli, szóbeli, gyakorlati részből állnak. A vizsgák tervezett idejét, a jelentkezés módját és határidejét a Házirend tartalmazza.

A vizsgák előkészítése

A javító, különbözeti és osztályozó vizsgák beosztását az igazgatóhelyettes készíti el. Az igazgatóhelyettes az érintett tanulókat tájékoztatja a vizsga helyéről és időpontjáról. Ezzel egy időben a vizsgabeosztást a tanári szobában is közzé teszi. A szaktanárok a vizsga időpontjára összeállítják a feladatlapokat a szakmai munkaközösség véleményének beszerzése után. [R.118. § (3) d)]

A vizsgabizottságokat az igazgató jelöli ki, és írásban kiadja az aláírt megbízásokat. [R.66. § (3) d)]

A vizsgák lebonyolítása

Egy adott vizsgaidőszakban a tanuló maximum 2 évfolyam anyagából tehet osztályozó vizsgát, de minden évfolyam anyagából külön írásbeli – szóbeli vizsgát kell tennie a követelményeknek megfelelően, amelyet külön dokumentálni kell.

A tanuló egy nap maximum két írásbeli vizsgát tehet. Az írásbeli feladatot a jegyzőkönyvhöz csatolni kell. A vizsgán a tanuló háromtagú vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról.

A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.

A vizsgabizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek szabályos vezetéséért, a vizsga szabályszerű lebonyolításáért. A vizsgák eredményét a megfelelő záradék alkalmazásával az osztályfőnök írja be a törzslapba, bizonyítványba, szükség esetén a naplóba. A vizsgák eredményének bejegyzése után a vizsgajegyzőkönyveket az iskolatitkár az irattárba helyezi és gondoskodik az irattári terv szerinti megőrzéséről.

A vizsgázás módja

A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák minden alkalommal írásbeli és szóbeli, illetve gyakorlati részből állnak. Testnevelés, technika, rajz, informatika tantárgyak esetében az írásbeli helyett gyakorlati vizsgát tesznek a tanulók.

Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

A vizsgák között 15 perces szünetet kell biztosítani.

A szóbeli vizsga tételhúzás alapján történik. A szaktanár legalább 10 tételt készít.

A vizsgáztatás lebonyolításakor a 20/2012. EMMI rendelet 65-71.§ előírásait kell követni.

Az értékelés rendje

Az érdemjegyek megállapításánál a szóbeli és írásbeli vizsgarészek arányát (%-át) a munkaközösségek határozták meg: írásbeli 50%, szóbeli 50%

A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák az alábbi formai, tartalmi követelményeknek kell, hogy megfeleljenek:

Tantárgy	Írásbeli Időtartam	Szóbeli Időtartam
Magyar nyelv és irodalom	45 perc	10 perc
Történelem	45 perc	10 perc
Angol nyelv	45 perc	10 perc
Német nyelv	45 perc	10 perc
Matematika	45 perc	10 perc
Fizika	45 perc	10 perc
Kémia	45 perc	10 perc
Biológia	45 perc	10 perc
Földünk és környezetünk	45 perc	10 perc
Ének-zene	45 perc	10 perc
Rajz és vizuáliskultúra	45 perc gyakorlati	10 perc
Testnevelés	45 perc gyakorlati	
Informatika	45 perc gyakorlati	10 perc
Technika	45 perc gyakorlati	10 perc

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- a rendelkezésre álló időt legalább 30 perccel meg kell növelni,
- lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközöket használhassa,
- írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
- szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tehet.

A tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében kérheti a független vizsgabizottság előtti vizsga letételét.

A független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az iskola szerint előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát. A független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízta meg.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről - figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot - az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

24.1. NAT 2012 követelményrendszer (fokozatosan kivezetésre kerül)

Alsó tagozat

3. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- Az eddig tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek.
- Biztonsággal ismerje fel a tanult mondatfajtákat és legyen tisztában a mondatvégi írásjelek helyes használatával.
- Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
- Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.
- Ismerje és tudja értelmezni a tanító által használt javítási jeleket.
- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Képes legyen az olvasottak tartalmát visszaadni szóban és írásban is. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoriterek szövegűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról legalább 8-10 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

Matematika

A tanuló

- képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezi a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- képes az összes eset megtalálására próbálgatással,
- tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni,
- ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 1000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységekben,
- alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,
- képes pontosan számolni fejben száz-as számkörben,
- biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal
- képes a műveletek ellenőrzésére,
- szöveges feladatokat megold a megoldási algoritmus alkalmazásával (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata)
- ismeri a többszörös, osztó, maradék fogalmát,

- képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- meg tudja határozni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- ismeri és használja a szabvány mértékegységeket: km, cl, hl, g, t, másodperc.
- képes átváltások elvégzésére szomszédos mértékegységek között,
- egyszerű gyakorlati példák esetén képes a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- egyszerű módszerekkel felismer és létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget,
- megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismeri a kockát, téglatestet,
- képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására,
- tudja megmérni a négyzet és a téglalap területét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, helyesen értelmezi a táblázat adatait,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagramról adatok leolvasására,
- valószínűségi játékok, kísérletek során helyesen értelmezi a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

Környezetismeret

A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Ének-zene

- Képesek legyenek a tanulók 30 népdalt, műzenei idézetet emlékezetből, a-e' hangterjedelemben csoportosan és önállóan a népdalokat több versszakkal, csokorba rendezve is előadni.

- Képesek legyenek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően, hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- Többszólamú éneklési készségük fejlődjen. Képesek legyenek csoportosan ismert dalokat ritmus osztinatóval énekelni, és egyszerű kétszólamú darabokat, kánonokat megszólaltatni.
- Kreatívan vegyenek részt a generatív játékokban és feladatokban. Érezzék az egyenletes löktetést, tartsák a tempót, érzékeljék a tempóváltozást. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- Ismerjék fel, jegyezzék le és szólaltassák meg a tanult zenei elemeket (metrum, dinamikai jelzések, ritmus, dallam).
- Az ismert dalokat olvassák kézijelről, betűkottáról, hangjegyről és emlékezetből szolmizálják.
- Szolmizálva énekeljék a tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézijelről, betűkottáról és hangjegyről. Megfelelő előkészítés után hasonló dallamfordulatokat rögtönözzenek.
- Fejlődjen zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- Fejlődjön formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség) ismerjék fel és tudják megfogalmazni.
- Hangszínhallás: Különböztessék meg a tekerő, duda, oboa, klarinét, kürt, trombita, üstdob, a gyermekkar, nőikar, férfikar hangszínét. Ismerjék a hangszerek alapvető jellegzetességeit. Tegyenek különbséget szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar hangása között.
- Zenehallgatásuk tudatos legyen, figyelmesen hallgassák a zeneműveket. A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 4-5 alkotást/műrészletet ismerjenek.

Rajz-és vizuális kultúra

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élőszóban.
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.
- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.

Technika és életvitel

- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).

- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között.
- A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.

- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban:

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapaterdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben:

- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai, népzene

- A tanuló ismerjen legalább tíz ugrós és karikázó dallamot.
- Ismerje fel a dunántúli ugrós és a rábaközi hangszeres népzénét.
- Tudja az énekelt népdalokat és a hallgatott népzénét egyszerű ritmuskísérettel hiba nélkül kíséreni.
- Tudja a mozgássorok dallamkíséretéhez az éneket önállóan indítani.

Ritmuszgyakorlatok

- Tudjon négy ütem terjedelmű ritmusvariánsokat nagy biztonsággal visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat és ugrós motívumokat azonos, nyújtott és éles, tapsos ritmussal kíséreni

Énekes-mozgásos gyermekjátékok, népszokások

- Tudja indítani és irányítani a fogyó-gyarapodó játékokat.
- Tudja indítani és irányítani a szerepjátszó-szerepváltó játékokat.
- Tudja indítani és irányítani a bújó-kapuzó játékokat.
- Tudjon indítani és irányítani legalább két játékfűzést

Néptáncok

- Tudjon legalább hat ugrós motívumot önállóan, karikázó motívumokat társaival együtt táncolni. Kezdeményezően vegyen részt a rábaközi verbunk és dus motívumainak gyakorlásában.

- Kezdeményezően vegyen részt a karikázó kötött, és az ugrós, verbunk és dus motívumok kötött és szabad gyakorlásában. Legalább hat ugrós motívum felhasználásával tudjon improvizálni.
- A megfigyelt koreográfiákban ismerje fel a tanult motívumokat.

Hit-és erkölcsstan

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- A tanuló tudja megfogalmazni, hogy mi a Biblia
- Ismerje a pusztai vándorlás és a honfoglalás főbb eseményeit: Átkelés a Vörös-tengeren, Tíz parancsolat adása, Az ércikgyó, Jerikó bevétele
- Ismerje a következő bibliai személyeket: Gedeon, Sámson, Ruth, Sámuel
- Az arany szabály és a Nagy parancsolat, valamint a Mt 28,19-20 (misszióparancs). memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően ismertesse, mit tanít Jézus a boldogságról, az adásról, az imádságról, a megbocsátásról, az őszinteségről és az indulatokról.
- Bibliai történetekkel igazolja, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.

Erkölcstan

- A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
- Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.
- Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Értékeli a természet szépségeit, és felelősnek érzi magát érte.
- Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.
- Képes érzelmeit a közösség számára elfogadható formában kinyilvánítani.
- Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezeté tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.

4. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.
- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoritereket szöveghűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

Matematika

A tanuló

- tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezése a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- próbálgatással képes az összes eset megtalálására,
- tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben,
- ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül,
- alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein,
- tud fejben számolni százaz számkörben,
- biztos ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban,
- tudja a műveletek helyességének ellenőrzését,
- képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával,
- ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokot, tudja azokat folytatni,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,

- képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek),
- ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között,
- képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési, megnevezi jellemzőiket,
- ismeri a kör fogalmát,
- megértési a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismerés és létrehoz kockát és téglatestet, megnevezi jellemzőiket,
- felismerési a gömböt,
- hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat,
- tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap területét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására,
- értelmezése a valószínűségi játékok, kísérletek során a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

Környezetismeret

A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezésére, ismeri az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartást;
- képes Magyarország elhelyezése a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti értékét;
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Ének-zene

- Képesek legyenek a tanulók 30 népdalt, műzenei idézetet emlékezetből, a-e” hangterjedelemben csoportosan és önállóan a népdalokat több versszakkal, csokorba rendezve is előadni.
- Képesek legyenek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően, hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- Többszólamú éneklési készségük fejlődjék. Képesek legyenek csoportosan ismert dalokat ritmusosztinatóval énekelni, és egyszerű kétszólamú darabokat, kánonokat megszólaltatni.

- Kreatívan vegyenek részt a generatív játékokban és feladatokban. Érezzék az egyenletes löktetést, tartsák a tempót, érzékeljék a tempóváltozást. A tanult metrumokat helyesen hangsúlyozzák.
- Ismerjék fel, jegyezzék le és szólaltassák meg a tanult zenei elemeket (metrum, dinamikai jelzések, ritmus, dallam).
- Az ismert dalokat olvassák kézjéről, betűkottáról, hangjegyről és emlékezetből szolmizálják.
- Szolmizálva énekeljék a tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjéről, betűkottáról és hangjegyről. Megfelelő előkészítés után hasonló dallamfordulatokat rögtönözzenek.
- Fejlődjék zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- Fejlődjék formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség) ismerjék fel és tudják megfogalmazni.
- Fejlődjék hangszínhallásuk. Különböztessék meg a megismert hangszerek, a gyermekkar, nőikar, férfikar, vegyeskar hangszínét. Ismerjék a hangszerek alapvető jellegzetességeit. Tegyenek különbséget szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar hangzása között.
- Zenehallgatásuk tudatos, figyelmesen hallgassák a zeneműveket. A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 4-5 alkotást/műrészletet ismerjenek.

Rajz és vizuális kultúra

- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználatára.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.
- Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.
- Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

Technika és életvitel

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.
- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.

- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- Önálló pulzuszámolás.
- A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások, azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energia befektetéssel.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A Kölyökatletika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatletikával kapcsolatos élmények kifejezése.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban:

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban:

- Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.
- Fejesugrással vízbe ugrás.
- Az uszodai rendszabályok természetessé válása.
- A tanult úszásnem fogalmi készletének ismerete.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai, népzene

- A tanuló tudjon önállóan énekelni legalább húsz ugrós, karikázó, rábaközi, somogyi és zöldágjárás-kiszehajtás dallamot.
- Ismerje fel a már hallott dunántúli ugrós, rábaközi és somogyi hangszeres népzene.
- A tanult és énekelt népdalokat tudja hiba nélkül ritmuskísérettel segíteni.
- Táncok és népszokások énekes kíséretét, tudja önállóan indítani és irányítani

Ritmussyakorlatok

- Tudjon hat ütem terjedelmű ritmusvariánsokat nagy biztonsággal visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat és ugrós motívumokat azonos, nyújtott, éles és fordított, tapsos ritmussal kíséreni. Tudja a futást egyenletes sarokkoppantással kíséreni

Énekes-mozgásos gyermekjátékok, népszokások

- Kezdeményezően vegyen részt a játékok szervezésében, tudja indítani és irányítani a fogyó-gyapapodó játékokat
- Tudja indítani és irányítani a szerepjátszó-szerepváltó játékokat.
- Tudja indítani és irányítani a bújó-kapuzó játékokat.
- Tudjon indítani és irányítani legalább négy játékfűzést.
- Tudjon társaival előadni egy kiszehajtás-zöldágjárás énekes-táncos összeállítást

Néptáncok

- Kezdeményezően vegyen részt a tanult új motívumok változatos gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a karikázó kötött, és az ugrós, a csárdás, a verbunk és a dus motívumok kötött és szabad gyakorlásában. Legalább tíz ugrós motívum felhasználásával tudjon improvizálni.
- A megfigyelt koreográfiákban biztonsággal ismerje fel a tanult motívumokat.
- Tudja a tanult táncok bemutatását indítani és irányítani

Hit és erkölcsan

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban

- Életkorának megfelelően értelmezze a magvető és az irgalmas samaritánus példázatát, ismerje Zákeus, Nikodémus és Péter személyét.
- Tudja elmondani saját szavaival, hogy mit ünneplünk pünkösdkor, illetve mi a Szentlélek személyének a munkája a világban. Ismerje az Apostolok Cselekedetei könyv felépítését
- Az Ároni áldás, a Jn 8,36.. és a Rm 8,14-15. memoriter szintű ismerete
- Tudja elmondani saját szavaival, hogy mit ünneplünk adventkor.
- Ismerje a bibliai teremtetéstörténetet.

Erkölcstan

- Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze.
- Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
- Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
- Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
- Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
- Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Német nyelv

Fogalmak

- **Család:** Én és a családom. Családtagok bemutatása.
- **Otthon:** Otthonom. Szűkebb és tágabb környezetem. A ház részei. Vidék és város. Német és osztrák városok. Otthoni tevékenységek. Kedvenc játékaim.
- **Étkezés:** Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Rendelés, recept.
- **Idő, időjárás:** Évszakok és hónapok. A hét napjai és napszakok.
- **Öltözködés:** Évszakok és ruhadarabok.
- **Sport:** Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom.
- **Iskola, barátok:** Iskolám, osztálytermünk. Iskolák a nagyvilágban (Ki mit tanul?). Tantárgyak. Osztálytársaim, barátaim.
- **Szabadidő:** Szabadidős tevékenységeim. Német és osztrák barátok szabadidős tevékenységei (levél).
- **Természet, állatok:** Kisállatok. Kedvenc állataim. Állatok a ház körül. Vadon élő állatok.
- **Nyelvtani fogalomkörök**
- Cselekvés, történés, létezés kifejezése, birtoklás kifejezése, térbeli viszonyok Időbeli viszonyok, mennyiségi viszonyok, mennyiségi viszonyok, modalitás esetviszonyok, szövegösszetartó eszközök, tagadás, kérdő mondat.

Angol nyelv

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.
- Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

- fő témakörök: üdvözlések, bemutatkozás; családtagok; lakás helyiségei, berendezési tárgyak, tevékenységek a lakásban; napi étkezések, alapvető ételek, italok; az óra, napszakok, a hét napjai, hónapok, évszakok, időjárás; számok 1-1000-ig, dátum; alapvető ruhadarabok; testrészek; sportok, szabadidős tevékenységek; napi rutin; iskolai tantárgyak, tárgyak, osztálytársak; vásárlás; főbb állatok; főbb ünnepek.

Felső tagozat

7. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Beszédképesség, szóbeli szövegek alkotása, megértése

- A hallott szöveg megértésének bizonyítása megfelelő reflektálással.
- Részvétel beszélgetésben, vitában, az önálló vélemény szabatos, rövid megfogalmazása, a nem nyelvi jelek tudatos alkalmazása.

Ismeretek az anyanyelvről

- Jártasság az egyszerű mondat fajtáinak, szerkezetének, mondatrészeinek, a mondatrészek kifejezőeszközeinek, szintagmáinak felismerésében, tájékozottság a mondatelemzésben.
- A helyesírási szabályzat ismerete és használata. Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

A tanulási képesség fejlesztése

- A tanuló képes a különféle írott és elektronikus információhordozókból adatokat gyűjteni, jegyzetet és vázlatot készíteni.

Olvasás, írott szöveg megértése

- Különféle tartalmú szövegek előzetes áttekintése után hibátlan felolvasása.
- A tanuló képes egy kb. 300-350 szavas írott (szépirodalmi, dokumentum, és ismeretterjesztő) szöveg globális megértésére, a szövegből információk visszakeresésére.

Írásbeli szövegek alkotása

- Rövidebb elbeszélés, leírás, jellemzés, levél készítése írásban a tanult szövegépítő eljárások ismeretében, tetszetős formában, a tanult helyesírási szabályok, nyelvhelyességi tudnivalók önálló alkalmazásával.

Ismeretek az irodalomról

- Az élmény- és tapasztalatszerző olvasás révén ismerje a magyar és a világirodalom jeles alkotásait.
- Elemzéskor tudja használni a legfontosabb szóképekről és alakzatokról tanultakat.
- Memoriterként tudjon 4-5 lírai alkotást (Himnusz, Szózat).

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

- A tanuló árnyaltan fejezze ki ítéleteit, tapasztalatait, használja a kommunikáció és irodalom tanult fogalmait.
- A tanuló legyen képes erkölcsi kérdések, döntési helyzetek megnevezésére, értelmezésére, példával történő bemutatására.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Halmazok ábrázolása.
- A nyelv logikai elemeinek helyes használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, egyszerűbb szövegek értelmezése.

- Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a lehetséges esetek, megoldások felkutatásában.
- Gráfok használata feladatmegoldások, összefüggések szemléltetése során.

Számтан, algebra

- A racionális számokkal kapcsolatos fogalomrendszer ismerete. A négy alpművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedestört alakban adott racionális számok körében.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása. Műveletek konkrét természetes szám kitevőjű hatványokkal.
- Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. A normálalak használata a számok egyszerűbb írására.
- A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása (a hatványozást is figyelembe véve). Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek (osztó, többszörös, oszthatósági szabályok, közös osztó, közös többszörös) ismerete. A legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása. Pozitív egész számok prímtényezőkre bontása. Egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata. Az oszthatóságról tanult ismereteik megszerzése során kialakult a bizonyítás iránti igény.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban is. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.
- A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása. A kamatos kamat fogalma, kiszámítása.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.).

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a vektor fogalmát.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus, a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- A szögpárok ismerete, alkalmazásuk geometriai vizsgálatokban.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalaik szerint. Tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Ismeri a nevezetes négyszögek (deltoid, trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet) fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket,

továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását alkalmazza feladatok megoldásában.

- Ismeri a sokszög területének fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
- A tanuló képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri az egyenes hasáb és az egyenes körhenger fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket.
- Ismeri a sokszöglapokkal határolt test térfogatának fogalmát, a térfogat szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, továbbá a forgáshenger térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számítani sok, a mindennapjainkban előforduló test felszínét, térfogatát, űrmértékét.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Valós (szám-szám) függvény grafikonjának elemzése a tanult szempontok szerint: a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.
- Az egyenes arányosság mint szám-szám függvény tulajdonságainak felismerése. Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.
- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása (esetleg összegzettartozó számpárok segítségével). A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- A fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek tudatos megfigyelése, lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása vagy becslése egyszerűbb esetekben.
- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Vonaldiagram, oszlopdiaagram olvasása, készítése, szalag-, kördiagram olvasása.

Történelem

- Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról.
- A diák tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. (Ifjúsági irodalom, népszerű tudományos irodalom, történelmi forrásokból vett szemelvények, sajtó rádió tv-műsorok)
- Ismerje és tudja használni a legfontosabb kézikönyveket, lexikonokat és atlaszokat.
- Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban.

- Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel, ezekből ismereteket meríteni. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit.
- Tudjon önálló véleményt alkotni okokról és következményekről.
- Tudja, hogy a tantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit.
- Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit.
- Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni.
- Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.
- Értse meg a hírközlési forradalom jelentőségét.

Német nyelv

Témakörök

- Család: Családfa. Személyleírás. Szokásos napi tevékenységek
- Otthon: Lakóhelyem, tágabb környezetem bemutatása. Falusi élet. Nevezetességek a célnyelvi országban (Bécs)
- Idő, időjárás: Időjárás.
- Sport: Sportszerek, sportversenyek, eredmények. Különleges sportok. Az orvosnál. Betegségek. Testrészek.
- Iskola, barátok: Barátok jellemzése, bemutatása.
- Szabadidő, szórakozás: Kirándulás, túra tervezése. Születésnap parti
- Természet, állatok: Házi állatok egy gazdaságban.
- Ünnepek és szokások: Családi ünnepek (Születésnap.)
- Város, bevásárlás: Látnivalók, nevezetességek. Híres városok és nevezetességeik.
- Utazás, pihenés: Vakáció, nyaralás. Élmények. Utazás Ausztriában. Közlekedési eszközök. Közlekedési táblák, szabályok.
- Fantázia és valóság: Egy mese modern feldolgozásban. (Der Wolf und die sieben Pünker)
- Zene, művészetek: Múzeum, kiállítás (pl. Schönbrunn, Minipolis)
- Egészséges életmód: Betegségek és megelőzésük.
- Földünk: Tájak, folyók, hegyek, tavak itthon és a célnyelvi országokban.
- Nyelvtani fogalomkörök tagadása – témakörök: ismerkedés; rendelés étteremben; vásárlás; időjárás, égtájak; egészséges életmód; tervek a jövőre; csillagjegyek; külső és belső tulajdonságok; az angol királyi család; képeslap és levélírás; útbaigazítás, térképhasználat; Magyarország látnivalói; közlekedési eszközök, utazás folyamata; sportágak; betegségek, balesetek, orvos látogatása

Földrajz

- A tanuló legyen képes az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit bemutató képek, ábrák, adatok elemzésére, tanári irányítás alapján alapvető összefüggések felismerésére.
- Tudja megadott szempontok alapján bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájait, legfontosabb országait.
- Ismerje fel a természeti és társadalmi környezet alapvető összefüggéseit.
- Legyen képes különböző térképi és egyéb földrajzi tartalmú információk felhasználására a témákhoz kapcsolódóan.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.

Biológia

- A tanuló értse az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggéseit az adott térségre jellemző környezeti tényezőkkel.
- Ismerje a globális környezetkárosítás veszélyeit, értse, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték.
- Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tudjon belőlük táplálékláncot összeállítani.
- Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit.
- Tudja bemutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit.
- Ismerje az életközösségek változatosságának és változásának okait.
- Tudjon különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között.
- Legyen tisztában a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival.
- Ismerje az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait.
- Tudja elhelyezni morfológiai jellegzetességeik alapján, az ismert élőlényeket a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig).
- Ismerje az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.
- Tudjon önállóan és társaival együttműködve megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni.
- Rendelkezzon jártassággal a mikroszkóp használatában.
- A tanuló legyen képes egyszerű jelenségek, kísérletek irányított megfigyelésére, a látottak elmondására, egyszerű tapasztalatok életkorának megfelelő értelmezésére.
- Tudja értelmezni és használni a tanult fizikai mennyiségeknek (út, sebesség, tömeg, erő, hőmérséklet, energia, teljesítmény) a mindennapi életben is használt mértékegységeit.
- Ismerje fel a tanult halmazállapot-változásokat a mindennapi környezetben (pl. hó olvadása, vizes ruha száradása, stb.)
- Legyen tisztában az energia-megmaradás törvényének alapvető jelentőségével. Értse, hogy egyszerű gépekkel csak erőt takaríthatunk meg, munkát nem.
- Legyen képes kisebb csoportban, társaival együttműködve egyszerű kísérletek, mérések elvégzésére, azok értelmezésére.

Kémia

- A tanuló sorolja fel az atomot felépítő elemi részecskéket, tudja, hogy a protonok és az elektronok száma azonos a semleges atomban.
- Alkalmazza a periódusos rendszerben való elhelyezkedés és az atom protonszáma közti összefüggést.
- Nevezze meg a tanult atomokat, ionokat, molekulákat és tudja felírni kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Ismerje fel a tanult anyagokat tulajdonságaik alapján.
- Az elvégzett tanulókísérleteket szóbeli utasítás vagy leírás alapján szakszerűen mutassa be. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat.
- Legyen képes a tanult anyagok összetétel szerinti csoportosítására. Ismerje az égés folyamatának lényegét, mindennapi jelentőségét, feltételeit, veszélyeit, a helyes magatartásformát tűz esetén.
- Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz.
- Legyen képes egyszerű tudományos népszerűsítő irodalmi részlet értelmezésére, lényegének elmondására.

Technika

- A technika társadalomra és természetre gyakorolt hatásainak vizsgálata.
- Véleményalkotás a fenntartható fejlődésről.
- A lehetséges környezetkímélő nyersanyag és energiaforrások bemutatása és elemzése a felhasználhatóság szempontjából.
- Információs rendszerek és csatornák, illetve egyszerű érzékelők megismerése konkrét példákon.
- Egy konkrét egyszerű gyártási folyamat bemutatása.
- Az erőmű típusok egyszerű összehasonlítása.
- Az alternatív energiaforrások és a környezetkímélő technológiák áttekintése.
- Gépek működésének bemutatása, modellezése.
- A gépek általános jellemzőinek ismerete. Erőgépek működése.
- Jelentős magyar és külföldi találmányok és feltalálók azonosítása.
- A közúti, a légi, a vízi, a vasúti közlekedés rendszereinek elemzése.
- Kulturált közlekedési magatartása alkalmazása.
- A korszerű táplálkozás módszereinek használata.
- Korszerű ételsor önálló összeállítása.
- Egyszerű háztartási gépek használata. Az infrastruktúra elemeinek ismerete.
- A fogyasztói érdekvédelem lehetőségeinek felismerése.
- A takarékoság alkalmazása.
- A növények gondozása, ápolása.
- Pályaválasztási alapfogalmak gyűjtése.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 15 népzenei, 30 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f” hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok, és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Ismeri és értelmezi a kottakép elemeit.
- Ismeri az aszimmetrikus ütemeket, a k9, n9 hangközöket, a szűkített és bővített hármashangzatot, a basszuskulcsot, kettős kereszt, kettős bé, az enharmónia használatát, a 6# – 6b-s hangnemeket, a kromatikus skálát.
- Felismerik, lejegyzi és megszólaltatja tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneкли emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkal
- Megkülönböztetik a piccolo, szaxofon, hárfa, cseleszta hangszínét, ismerik a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismerik a romantika szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.
- Zenehallgatásuk tudatos.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 20 alkotást/műrészletet ismernek.
- Ismeri a romantika zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.

Informatika

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

- legyen képes megfelelően tájékozódni a különböző informatikai környezetekben;
- ismerje az informatikai eszközök működési elveit;

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- tudjon dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
- tudjon szöveget, képet és táblázatot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- tudjon egyszerű táblázatot létrehozni.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- lássa át a problémamegoldás folyamatát;
- ismerje fel az informatikai szemléletet;
- ismerje és használja az algoritmus leíró eszközöket; legyen képes a probléma megoldásához szükséges hardver és szoftver eszközöket kiválasztani;
- ismerje a különböző informatikai eszközökről való adatátvitel módszereit;
- ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait;

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

- legyen képes hatékonyan megtalálni és kigyűjteni a kívánt információkat az internet segítségével;

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerjen megbízható információforrásokat;
 - legyen képes értékelni az információ hitelességét;
 - ismerje a számítógép védelme érdekében alkalmazható lehetőségeket;
- A tanuló a könyvtári informatika témakör végére
- a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve legyen képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz.

Rajz és vizuális kultúra

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- A mozgóképi közlés mód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.

Testnevelés

Természetes és nem természetes mozgásformák

- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
- Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.

Sportjátékok

- A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.

Atlétika jellegű feladatok

- Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.
- Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

Torna jellegű feladatok

- Talajon és a választott tornaszeren növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.
- A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

Alternatív környezetben űzhető sportok

- Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.

Hit és erkölcsstan

Erkölcstan

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és ön maga vizsgálatára.
- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.
- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor próbálja reálisan felmérni a lehetőségeit.
- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.
- Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.
- Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Kialakultak benne az európai identitás csírái.

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- Ismerje a tanult királyok és próféták történetét.
- A Péld 16:6., a Szeretet himnusza I.Kor 13:1-8 és a 23.Zsoltár memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: kegyelemből való üdvösség, alázat, felettes hatalmaknak való engedelmisség, zsoltár

8. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Beszédkésztség, szóbeli szövegek alkotása, megértése

- A tanuló eligazodik a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben. Képes mások szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni és továbbadni.

Ismeretek az anyanyelvről

- A tanuló ismeri és a szövegalkotásban értelmesen használja a különböző mondatfajtákat, a mondatvégi, a tagmondatok illetve mondatrészek közötti írásjeleket.
- A szóalkotás legfontosabb módjainak ismerete és alkalmazása.
- Rendelkezzon elemi jártassággal a régi és mai nyelvállapot, illetve az anyanyelv és a tanult idegen nyelv különbségeinek felismerésében.
- Elsajátította az önéletrajzírás technikáit.

Tanulási képesség fejlesztése

- Jártasság az információgyűjtésben, a könyvtári tájékozódás lehetőségeiben, az értő és válogató médiahasználatban.

Olvasás, írott szöveg megértése

- Az olvasottak értelmezése a tanult szövegelemzési technikák és elméleti ismeretek alkalmazásával.
- A szó szerinti és a metaforikus jelentés megkülönböztetése. Jártasság különféle nyomtatványok kitöltésében.

Írásbeli szövegek alkotása

- A tanuló képes saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, indokolni.
- Képes különböző szépirodalmi szövegek szerkezetének, jelentésének összegző bemutatására, a szerkezeti elemek elkülönítésére, a szereplők élethelyzeteinek jellemzésére.

Ismeretek az irodalomról

- A tanuló műelemzésben képes a szerkezeti egységeket tagolni, alkalmazni a szó szerinti és átvitt jelentésről tanultakat, képes a műveket műnem, műfaj, szerző, téma szerint csoportosítani.
- Képes a fentiek önálló, összefüggő összefoglalására, 8-10 memoriter szöveghű tolmácsolására (Ady Endre, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós művei közül).

Az ítéletképeség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

- Legyen affinitása a humor, a gúny, az ironia kifejezőmódjaira, kreatív szövegeiben mértéktartással maga is alkalmazza ezeket.
- Tartsa tiszteltben a kulturális vagy egyéb különbségekből adódó, az övétől eltérő világlátást, értékrendet.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete, eszköz jellegű alkalmazásuk számelméleti, geometriai vizsgálatokban. Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- A nyelv logikai elemeinek („nem”, „és”, „vagy”, „ha ...”, „akkor ...”, „legalább”, „legfeljebb”, „pontosan akkor ...”, „ha ...”, „minden”, „van olyan”) helyes értelmezése, tudatos használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése. A szaknyelv tudatos használata.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával, a megoldás gondolatmenetének elmondása, leírása, szemléltetése fagráffal. Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a matematika különböző területein (például oszthatósági problémák megoldásában, geometriai feladatok megoldásának diszkussziójában, valószínűség-számítási feladatokban a lehetséges, illetve a kedvező esetek összeszámlálásában).
- Gráfok használata a matematika különböző témaköreiben, a feladatmegoldások gondolatmenetének követése, összefüggések, fogalmak közti kapcsolatok szemléltetése során.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus, esetleg kutatási területének, eredményének megnevezése.

Számтан, algebra

- A számhalmazok (természetes, egész, racionális számok) ismerete. Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása számológép használatával. Műveletek természetes szám kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak felismerése, alkalmazása.

- Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. Számolás normálalakkal egyszerűbb esetekben.
- A 10 egész kitevőjű hatványainak értelmezése, 0-nál nagyobb, 1-nél kisebb számok normálalakja. Számolás normálalakkal, számológép segítségével.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek, számolási eljárások ismerete, alkalmazása egyszerű oszthatósági feladatok megoldásában, törtek egyszerűsítésében, törtekkel végzett műveletek végrehajtásában.
- A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével. A négyzetgyökvonás biztos alkalmazása a matematika különböző témaköreiben.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban, geometriai számításokban. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban. A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása. Kamatos kamat kiszámítása.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. Kiemelés. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. A geometriában és a természettudományos tárgyakban előforduló képletek értelmezése, alkalmazása, az ismeretlen változó kifejezése a képletből.
- Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság, azonos egyenlőtlenség fogalmának ismerete. Gyakorlottság az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásában, a mérlegelv alkalmazásában, a kapott eredmény ellenőrzésében. Egyenlőtlenség megoldáshalmazának ábrázolása száme egyenesen.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

Geometria

- Ismeri a geometria alapvető fogalmait és a hozzájuk kapcsolódó elnevezéseket. Felismeri a térelemek kölcsönös helyzetét, továbbá az adott tulajdonságú pontthalmazokat. Képes értelmezni és meghatározni a térelemek távolságát. Szögek értelmezése, mérése, a szögfajták, valamint a szögpárok ismerete. Az alapvető szerkesztések (szakaszfelezés, szögmásolás, szögfelezés, stb.) végrehajtása. Ismeri a vektor fogalmát. Ezeket az ismereteket képes alkalmazni sokszögek, testek, geometriai transzformációk tulajdonságainak vizsgálatában, feladatok megoldásában. Helyesen használja a szaknyelvet.
- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni, képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalai szerint. Háromszög-szerkesztések lépéseinek leírása, a szerkesztések elvégzése. Háromszögek nevezetes vonalainak, pontjainak, köreinek meghatározása, megszerkesztése.
- A Pitagorasz-tétel és a Thalész-tétel ismerete, egyszerű alkalmazásai. A kör érintői.
- Ismeri a nevezetes négyszögek fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását képes alkalmazni feladatok megoldásában.
- Ismeri a terület szemléletes fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét,

területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.

- Ismeri az egyenes hasáb, az egyenes körhenger és a gúla fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket. Felismeri a körkúpot és a gömböt.
- Ismeri a térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A térfogatképletek ismeretében kiszámítja a tanult testek térfogatát, képes a tanultak gyakorlati alkalmazására.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása.
- A tengelyesen szimmetrikus és a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése, a hasonlóság alkalmazása hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül). A középpontos hasonlóság felismerése, tulajdonságainak ismerete. Háromszögek hasonlósága.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Mennyiségek közti kapcsolatok ábrázolása grafikonnal. Valós (szám-szám) függvény grafikonjának ábrázolása, elemzése, a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.
- Az egyenes arányosság mint szám-szám függvény tulajdonságainak ismerete. Adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.
- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása. A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- A fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).
- Az abszolútérték függvény, a másodfokú függvény, a fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon). Egylépéses függvény-transzformációk végrehajtása.
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint. Sorozatok néhány jellemzőjének vizsgálata. A számtani sorozat felismerése.

Valószínűség, statisztika

- A véletlen jelenségek tudatos megfigyelése, az eredmények lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. A tapasztalatok levonása, ezek alapján a valószínűségi szemlélet fejlődése. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása a klasszikus valószínűségi modell alkalmazásával egyszerűbb esetekben. – Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Diagramok (vonal-, oszlop-, szalag-, kördiagram) olvasása, készítése. Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.

Történelem

- A diák tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást tartani.

- Tudjon informatikai eszközök felhasználásával kutatni, korabeli írásos forrásokat elemezni. Legyen képes információkat szerezni napi és hetilapokból, tv és rádióműsorokból, elemezni dokumentum- és játékfilmeket.
- Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején.
- Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között.
- Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét. Legyen képes a tanult időszak időbeli és térbeli változásainak felismerésére történelmi térképek összehasonlításával.
- Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait.
- Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani.
- Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit.
- Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

Német nyelv

- Fogalmak
- Család: Családtagok jellemzése. Napi időbeosztás.
- Otthon: Bútorok, egy szoba berendezése. Lakóhelyem, tágabb környezetem. Egy német város bemutatása
- Étkezés: Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában. Német specialitások. (pl. kenyérfajták). Élelmiszervásárlás.
- Öltözködés: Ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat világa. Ruhavásárlás.
- Sport: Betegségek és kezelésük. Javaslatok. Gyógyszerek. Sportrekordok.
- Iskola, barátok: Órai tevékenységek. Osztályközösség, osztálytársak jellemzése. Konfliktusok barátok között. Iskolai élet Németországban.
- Szabadidő: Szabadidős program tervezése. Múzeumlátogatás, belépőjegyek. Német és osztrák barátok szabadidős tevékenységei.
- Természet, állatok: Más kontinensek élővilága, állatkert
- Város, bevásárlás: Látnivalók, nevezetességek. Vásárlás áruházban.
- Utazás, pihenés: Utazás külföldre. Utazási előkészületek. Csereutazás egy német partneriskolával.
- Zene, művészetek: Kiállítások, rendezvények, koncertek.
- Környezetünk védelme: Veszélyeztetett állat- és növényvilág
- Egészséges életmód: Tisztálkodás Testápolás, testápolási szerek Betegségek és megelőzésük.
- Tudomány, technika: Találmányok. Titkosírások
- Múltunk és jövőnk: Iskolám múltja, jelene. Lakóhelyem régen és most. Terveim a jövőre.
- Média, kommunikáció: E-mail és facebook.
- Nyelvtani fogalomkörök Cselekvés, történés, létezés kifejezése, térbeli viszonyok, időbeli viszonyok, esetviszonyok szövegösszetartó, vonzatos ígék

Angol nyelv

témakörök:

- látnivalók, élet, iskolai szabályok, oktatás az Egyesült Királyságban;
- vélemény könyvekről, filmekről; vásárlás; közlekedési eszközök, utazás folyamata;
- híres felfedezők; háztartás; sportágak, extrém sportok; vendégfogadás;
- bűnözés; egészséges életmód, betegségek, balesetek, orvos látogatása

Földrajz

- A tanuló tudja bemutatni hazánk földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján.
- Tudja ismertetni hazánk tájainak természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit különböző térképi információk felhasználásával.
- Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében. Ismerje hazánk környezeti értékeit.
- Legyen képes önálló információgyűjtésre a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból, és tudja feldolgozni ezeket tanári irányítással.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.
- Tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

Biológia

- A tanuló ismerje a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést.
- Legyen tisztában a bőr és a mozgásrendszer felépítésével és alapvető működési sajátosságaival.
- Tudja a sejt szintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot. (légzés, táplálkozás, kiválasztás, érzékszervek, idegrendszer, hormonrendszer, szaporodás)
- Tudja a testfelépítése és alapvető működési sajátosságait
- Értse a férfi és a nő közötti különbség és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáit.
- Ismerje a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait.
- Értse a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.
- Tudjon önállóan és társaival együtt dolgozva megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni.

Fizika

- A diák ismerje fel a tanult elektromos és fénytani jelenségeket, a tanórán és az iskolán kívüli életben egyaránt.
- Ismerje az elektromos áram hatásait és ezek gyakorlati alkalmazását. Ismerje és tartsa be az érintésvédelmi és baleset-megelőzési szabályokat.
- Legyen képes tanári irányítással egyszerű elektromos kapcsolások összeállítására, feszültség-és árammérésre.
- Tudja értelmezni az elektromos berendezéseken feltüntetett adatokat.
- Ismerje a háztartási elektromos energiatakarékosság jelentőségét és megvalósításának lehetőségeit.
- Tudja az anyagokat csoportosítani elektromos és optikai tulajdonságaik szerint.
- Legyen tisztában a szem működésével és védelmével kapcsolatos tudnivalókkal, ismerje a szemüveg szerepét. Ismerje a mindennapi optikai eszközöket.
- Legyen képes alapvető tájékozódásra az iskolai könyvtár lexikonjai, kézikönyvei, természettudományos ismeretterjesztő könyvei, folyóiratai között.

Kémia

- A tanuló a tanult elemek helyét ismerje fel a periódusos rendszerben.
- Néhány fontos tulajdonság említésével mutassa be a tanult elemeket, vegyületeket, írja fel kémiai jelüket.
- Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására.

- Értelmezze a kémiai reakció lényegét (kiindulási anyagok és termékek megadása) az elvégzett kísérletek alapján.
- Sorolja be a megismert anyagokat a megfelelő anyagcsoportokba, a kísérleti úton is megismert változásait, reakcióikat a megfelelő típusba (egyesülés, bomlás).
- Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz.
- Leírás alapján mutassa be a tanulókísérleteket, ezek során használja szakszerűen a laboratóriumi eszközöket.
- Alkalmazza a kémiai biztonságról szóló törvénynek az elvégzett kísérlet anyagaina vonatkozó előírásait.
- Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet-és egészségkárosító hatásukat.
- Érzékszervvel megfigyelhető tulajdonságaik alapján azonosítsa a köznapiban is fontos szervetlen anyagokat.
- Használati utasítás alapján szakszerűen dolgozzon a háztartási vegyszerekkel, a mindennapi életben használt oldatokkal.
- Sorolja fel a természetes vizek összetevőit. Ismerje fel az egészségét, a környezet épségét veszélyeztető jelenségeket, problémákat saját környezetében.
- Sorolja fel a levegő és a természetes vizek szennyezéseit.
- Legyen képes egyszerű tudományos leírás önálló értelmezésére, felhasználására.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 20 népzenei, 30 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok, és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Ismeri és értelmezi a kottakép elemeit.
- Ismerik az aszimmetrikus ütemeket, a k9, n9, k10, n10 hangközöket, a szűkített és bővített hármashangzatot, a basszuskulcsot, kettős kereszt, kettős bé, az enharmónia használatát, a 7# – 7b-s hangnemeket, a kromatikus skálát, egész hangú, akusztikus és modellskálát.
- Felismeri, lejegyzi és megszólaltatja a tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneкли emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkal.
- Megkülönböztetik a piccolo, szaxofon, hárfa, cseleszta hangszínét, ismerik a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismerik a romantika, a XX. század és napjaink zenéjének jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.
- Zenehallgatásuk tudatos.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 25 alkotást/műrészletet ismer.
- Ismeri a középkor, reneszánsz, barokk és bécsi klasszicizmus zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.

Informatika

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

- tudja használni az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- legyen képes az adott feladat megoldásához alkalmas hardver- és szoftvereszközök kiválasztására.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- Ismerje a kapcsolatot a táblázatkezelő és a szövegszerkesztő rendszerek között;
- ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit, tudjon az ábrázolandó adatoknak és a belőle levonandó következtetéseknek megfelelő diagramtípust választani;
- tudjon bemutatót készíteni;
- tudja értelmezni a programok által adott üzeneteket.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- tudjon kódolni egyszerű algoritmusokat;
- legyen képes alakatokat létrehozni vezérlésselví környezetben;
- ismerje és alkalmazza az alulról felfelé építkezés elvét;
- tudjon véletlen számot generálni, és ismerje annak felhasználási lehetőségeit.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

- előkészíteni az információt weben történő publikálásra;
- megkülönböztetni publikussá tehető és védendő adatait;
- használni a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- legyen képes értékelni az információforrások hitelességét;
- ismerje az informatikai eszközök használatának szabályait;
- ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;
- ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást és ezek legfontosabb funkcióit;
- ismerje fel az elektronikus szolgáltatások jellemzőit.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

- a választott forrásokat legyen képes alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban;
- legyen képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás);
- egyszerű témában legyen képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

Rajz és vizuális kultúra

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társzművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.

- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

Testnevelés

Természetes és nem természetes mozgásformák

- Egyszerű stressz- és feszültségoldó technikákról tájékozottság.
- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
- Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.
- Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
- A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.

Atlétika jellegű feladatok

- Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.
- Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.
- A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok

- Talajon és a választott tornaszeren növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.
- A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.
- Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.

Alternatív környezetben űzhető sportok

- A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.
- Állásküzdelemben jártasság.

Hit és erkölcsstan

Erkölcsstan

- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.
- Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.
- Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
- Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére.
- Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.
- Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

Bibliismeret

- Krisztushimnusz Fil 2:2-11; Péld 1:2-9; 2 Pt 2:9-10; 127. zsoltár memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: szabad akarat, újjászületés, tanítványság

- Tudja megfogalmazni az egyház és a gyülekezet közötti különbséget, az úrvacsora, az istentisztelet, a bemerítés lényegét

24.2. NAT 2020 követelményrendszer (folyamatosan bevezetve)

A vizsgák követelményrendszerét az adott munkaközösség határozza meg az elfogadott Pedagógia Program, Helyi Tanterve alapján. Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével. A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák anyaga lefedi az egész tanév tananyagát.

A követelményrendszer egységes, független a letenni kívánt vizsga fajtájától.

A követelmények írásbeli, szóbeli részből állnak. A vizsgák tervezett idejét, a jelentkezés módját és határidejét a Házirend tartalmazza.

Alsó tagozat

2. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit.
- Használja a kapcsolatfelvételi formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés; élményeiről segítséggel vagy önállóan beszél.
- Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit.
- Megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát.
- Egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését.
- A szavakat hangokra, szótagokra bontja.
- A hangokból, szótagokból szavakat épít.
- Felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel.
- Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.
- Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét.
- Életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért.
- A tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően előadja.
- Megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat.
- Különbséget tesz az egyjegyű, kétjegyű és a háromjegyű betűk között és írásban pontosan jelöli ezeket a tanult szavakban.
- A hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja.
- Írása legyen rendezett, pontos.
- Egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre.
- Törekszik a tanult helyesírási ismertek alkalmazására.
- A kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait.

- A mondatokat nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és a kérdő mondatoknál.
- Szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.
- Biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol.

Matematika

- Tudjon halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, tudjon halmazt alkotni.
- Tudja a halmazok elemeit összehasonlítani, azonosítani, megkülönböztetni, a közös tulajdonságokat felismerni, megnevezni.
- Néhány elemet tudjon sorba rendezni próbálgatással.
- Legyen képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására.
- Legyen képes a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keresni.
- Legyen képes szöveges feladatok értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, modellezésére, leírására művelettel, megválaszolására.
- Tudja megkülönböztetni az ismert és a keresendő (ismeretlen), a lényeges és a lényegtelen adatokat.
- Alkalmazza helyesen a feladatokban a több, kevesebb, „valamennyivel” több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 100-as számkörben.
- Használja helyesen a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében.
- Tudja a természetes számokat nagyság szerint összehasonlítani.
- Találja meg a számok helyét a számegyenesen.
- Tudja megnevezni a 100-as számkör számainak egyes, tízes, százaz szomszédjait, tízesekre, százazokra kerekített értékét.
- Helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 100-ig.
- Értse a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét.
- Tudjon kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani.
- Tudja megkülönböztetni a páros és páratlan számokat.
- Tudja a római számokat írni, olvasni 100-as számkörben (I, V, X, L, C).
- Helyesen használja a matematikai jeleket +, –, •, :, /, =, <, >, ().
- Tudjon összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben.
- Tudjon megoldani hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is.
- Ismerje a szorzó- és bennfoglalótáblát a 100-as számkörben, értse ezek kapcsolatát.
- Ismerje és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét, a zárójel használatát.
- Legyen képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére.
- Mérés során helyesen használja a mérőeszközöket.
- Ismerje a szabvány mértékegységeket: mm, cm, dm, m, dl, l, g, dkg, kg, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- Tudjon átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között.
- Ismerje fel a mennyiségek közötti összefüggéseket.
- Tudjon testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint.
- Tudjon különbséget tenni testek és síkidomok között.
- Ismerje fel és nevezze meg a háromszögeket, négyszögeket, köröket.
- Ismerje az egyenes és görbe vonalakat.
- Tudjon geometriai transzformációkat előállítani (tükörkép, eltolt kép).
- Tudjon tájékozódni, ismerje az irányokat.
- Keressen összefüggéseket a sorozatok elemei között, tudja megfogalmazni a felismert összefüggéseket.

- Ismerje fel a növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni, kiegészíteni.
- Ismerje fel a számpárok közötti kapcsolatokat, tudjon gépjátékhoz szabályt alkotni.
- Tudjon adatokról megállapításokat megfogalmazni, gyűjtött adatokat táblázatba rendezni.
- Tapasztalatai alapján tudjon különbséget tenni a „biztos”, „lehet”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között.

Ének-zene

Dalok

- Képes legyen 30 gyermekdalt és népdalt emlékezetből, a kapcsolódó játékokkal, C’–D’’ hangterjedelemben előadni: Ábécédé nóta, A kállói szőlőbe’, A part alatt; Cickom, cickom, Egy boszorka, Egy kis malac, Este van már, nyolc óra, Gólya, gólya, gilice; Harcsa van a vízbe’, Hej, tulipán, Hej, Vargáné, Hopp, Juliska, Jön a kocsi, Kácsa, kácsa; Két szál deszka; Kis kece lányom; Kis kertemben uborka; Kiugrott a gombóc; Komáromi kisleány; Láttál-e már valaha; Még azt mondják nem illik; Méz, méz, méz; Most viszik, most viszik; ; Sándor napján Sárga csikó; Szegény legény; Udvarom, udvarom; Zöld paradicsom; Virágéknál ég a világ; Zöld erdőben a tücsök,
- A tanult dalok tiszta intonációja

Dallami elemek

- A kijelölt dalok éneklése szolmizálva is, kézzel: Ábécédé nóta, A kállói szőlőbe’; Este van már, nyolc óra; Gólya, gólya, gilice; Harcsa van a vízbe’; Hopp, Juliska; Két szál deszka; Kis kece lányom; Kiugrott a gombóc; Jön a kocsi; Láttál-e már valaha; Még azt mondják nem illik Méz, méz, méz; Most viszik, most viszik; ; Sándor napján Sárga csikó; Szegény legény; Udvarom, udvarom; Zöld paradicsom; Virágéknál ég a világ
- Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel ütemmutató ismerete és használata
- Egyenletes löktetés, dalok, versek ritmizálása
- Tanult dalhoz mérő, ritmustaps vagy könnyebb oszcinató
- 2/4, 3/4, 4/4 ismerete, páros és páratlan löktetés felismerése
- fá és ti szolmizációs hang az első osztályos anyagon (d-r-m-s-l-d’,l, s,) felül
- ABC-s hangok ismerete
- I #, I b előjegyzés és használata, feloldójel
- Kánon és quodlibet fogalmának ismerete, használat

Ritmuskok

- Az első és második osztályban tanult ritmusok felismerése és hangoztatása
- Dalok, mondókák ritmusának tapsolása
- Önállóan a látott ritmus eltapsolása
- Hallott ritmus visszatapsolása, megfejtése
- Hallott ritmus leírása (2/4 és 4/4-ben)
- Felismerni és hangoztatni a tanult ritmusokat
- A hangok értékeinek ismerete (egész, fél, negyed, nyolcad és szüneteik)

Zenei írás-olvasás

- Hallott ritmus lejegyzése
- A kottában képes legyen tájékozódni
- Éneklés kottaképről szolmizálva
- ABC-s nevekkkel való olvasás
- Egyszerű dallamfordulatok utószolmizálása, lekottázása

Furulya

- A tanult egyszerű dalok megszólaltatása

Rajz és vizuális kultúra

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használata.
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az életkorhoz igazodó különböző médiumbéli tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése tanítói segítséggel.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

Technika és tervezés

- Önállóan tervez adott szempont alapján.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő műveleteket tud elvégezni.
- Munkáját megadott szempontok alapján értékeli, tapasztalatait meg tudja fogalmazni.
- Életkori szintnek megfelelő probléma felismerés, problémamegoldás.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról, annak felismerése, hogy tud változtatni környezetén.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása.
- Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása.
- A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

Mozgáskultúra-fejlesztés

- A tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi.
- Sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűsége, biztonságra törekvés.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatletika játékaiban.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai feladatmegoldásaiban:

- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat elsajátítása azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- A mozgásának és akaratának szabályozása.
- Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben:

- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai, népzene

- A tanuló vegyen részt a kiszámolók és mondókák szituatív gyakorlásában.
- Vegyen részt a gyermekdalok hallás utáni tanulásában és gyakorlásában.
- Vegyen részt a kis hangterjedelmű dunántúli ugrós dallamok hallás utáni tanulásában és gyakorlásában.
- Vegyen részt a tanult gyermekdalok és népdalok ritmuskíséretes gyakorlásában.
- Társaival együtt tudja mozgásos játékait énekléssel, tapssal, zajkeltő eszközökkel kíséni

Ritmuszgyakorlatok

- Tudjon egyszerű ritmusvariánsokat négy ütem terjedelemben pontosan visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat azonos, vagy negyedes tapssal kíséni

Énekes-mozgásos gyermekjátékok, népszokások

- Kezdeményezőként vegyen részt a járások változatos gyakorlásában.
- Vegyen részt a szökdelések változatos gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a járások, szökdelések és guggolások változatos, páros gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a páros-forgók gyakorlásában.

- Kezdeményezően vegyen részt a fogyó-gyapodó játékok gyakorlásában.
- kezdeményezően vegyen részt a szerepjátszó-szerepváltó játékok gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a bújó-kapuzó játékok gyakorlásában.
- Vegyen részt a játékfűzések gyakorlásában.

Hit-és erkölcsstan

Bibliaismeret

- Bibliai történetek a tanulók életkorának megfelelő szintű ismerete:
- A „Mi Atyánk” és a Jn 3,16. memoriter szintű ismerete
- Résztétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- A tanuló életkorának megfelelően tudja saját szavaival elmondani, hogy kicsoda Jézus és miért jött el, és mit jelent az, hogy Isten szereti őt.
- A Rm 3,23. a Zsid 13,5. memoriter szintű ismerete
- Résztétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- A tanuló életkorának megfelelően tudja saját szavaival elmondani, hogy mi a bűn, mit jelent Istennek engedelmeskedni, őt követni.

Erkölcstan

A tanuló

- életkorának megfelelő reális képpel rendelkezzen saját külső tulajdonságairól, tisztában legyen legfontosabb személyi adataival;
- csoportos tevékenységek keretében felismerje és megjelenítse az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is meg tudja nevezni a saját érzelmi állapotait;
- képes legyen kapcsolatba lépni és kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tudjon alkalmazni;
- törekedjen rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki;
- meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot, ismeretei legyenek a világnézet, világkép alapvető összefüggéseiről;
- képes legyen megkülönböztetni a tiszteletteljes és sértő közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezze ki;
- felismerje az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket, és saját szerepét az együttműködésben;
- ismerjen néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket;
- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének fejlesztésére.
- képes a testi és lelki állapotok néhány fő jellemzőjének azonosítására, ismeri az érzelmek hatását a fiziológiai állapotokra;
- ismeri az egészséges életmód alapelemeit, az egészségmegtartó stratégiákat;
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermekjogokat;
- különböző konkrét helyzetekben azonosítja, és társaival megvitatja a szabályok jelentőségét, megérti a szabályszegés lehetséges következményeit;
- felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről.
- képes saját alapérzelmei felismerésére, azok szóbeli megfogalmazására
- a helyzethez illően képes a gondolatai és érzelmei kifejezésére
- képes a változások felismerésére

- a testi és szellemi fejlődés lépéseit tudja azonosítani
- meg tud határozni saját tanulási célokat és jó szokásokat
- be tud számolni saját viselkedésre vonatkozó jellemzőkről, változási folyamatról
- azonosítja a családi szerep- és felelősségvállalást
- képes felismerni a testi és lelki állapotok néhány fő jellemzőjét, az érzelmek hatását a fiziológiai állapotokra
- ismeri az egészséges életmód alapelemeit, az egészségmegtartó stratégiákat
- meg tudja nevezni a mindennapokra vonatkozó biztonság feltételeit
- a családi viszonyokat, szokásokat képes jellemezni
- felismeri a pozitív, megtartó emberi kapcsolatokban megjelenő esetleges negatív érzelmeket
- ismer módszereket a negatív érzelmek kezelésére
- a szeretet kifejezésének és elfogadásának módjaiban gyakorlott
- ismeri a társas érintkezés és a beszélgetés alapvető szabályait
- képes az alapvető testbeszéd-jelzések azonosítására
- képes kapcsolatok kialakítására, ápolására kortársaival
- a kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formákat meg tudja különböztetni
- vita, veszekedés, harag okainak feltárására képes
- ismeri saját lakóhelyének néhány nevezetességét
- ismeri a nemzeti ünnepek hátterében álló történeteket
- személyesen vesz részt a közös ünneplés előkészítésében, lebonyolításában
- példákat tud megfogalmazni ember és természet kapcsolódására
- ismer veszélyeztetett élőlényeket és veszélyeztetettségük okaiban tájékozott
- környezetkárosító cselekvéseket ismeri, és lehetőség szerint elkerüli
- gyakorlatra tesz szert a szelektív hulladékgyűjtésben
- tájékozott a környező világ megismerési módjaival kapcsolatban (megfigyelés, magyarázat, kérdések a tapasztaltabbakhoz, szöveges, filmes források)
- a mindennapokban felismeri a szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem megjelenési formáit
- gondolatok tud megfogalmazni a jóról és a rosszról
- tisztában van vele, hogy az emberek nem egyértelműen jók vagy rosszak, csak a cselekvéseik ítélhetők meg
- ismeri az alábbi fogalmakat: biztonság, egészség, családtag, rokon, barát, ismerős, hétköznapi, hétvége, ünnep, szeretet, tisztelet, figyelem, testbeszéd, sértés, vita, harag, kibékülés, elfogadás, megbocsátás, lelkiismeret, lakóhely, szabály, alkalmazkodás, egyenlőség, igazságosság, együttműködés, érzelem, büszkeség, gondozás, gondoskodás, veszélyeztetett, természetvédelem, környezetkárosítás, hulladék, szelektív gyűjtés, környezetvédelem, vallás, hit, népszokások, érték, segítőkészség, türelem, jó és rossz.

3. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően kommunikál.
- Részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat.
- Használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés, testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés.
- Élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol.
- A tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érhetően tolmácsolja.

- Felkészülés után tagolt szöveget érhetően olvas hangosan.
- Részt vesz gyermekirodalmi mű (közös) olvasásában, és nyitott annak befogadására.
- Felismeri, értelmezi a szövegben számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- Egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését.
- Képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megérti.
- A szöveg megértését igazoló feladatokat végez.
- Felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történekleben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását.
- Saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet.
- Megfigyeli a költői nyelv sajátosságait, megértésélményeit az általa választott módon megfogalmazza, megjeleníti.
- Tudja szöveghűen Petőfi Sándor: Nemzeti dal című versét.
- A szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a szöveg tartalmát.
- Ismerje az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit.
- Ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát.
- Ismeri a nemzeti ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.).
- Megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat.
- Jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi.
- Kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot.
- Nyitott az irodalmi művek befogadására.
- Az olvasott szöveghez illusztrációt készít, a hiányos illusztrációt kiegészíti, vagy a meglévőt társítja a szöveggel.
- Különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között.
- Az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket önállóan vagy segítséggel elkülöníti.
- Az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre.
- Kérdésekre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat.
- A kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait.
- A kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.
- Törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására.
- Írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja.
- Biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza.
- Megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat.
- Különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és háromjegyű mássalhangzók között.
- A hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban.
- Biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.
- Egyéni képességeinek megfelelően alkot szöveget írásban.
- A szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókinccsének aktivizálására.
- Megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít.
- A mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondatvégi írásjeleket.
- Szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.

- Önállóan felismeri és elkülöníti az egytővű szavakban a szótövet és a toldalékot.
- Ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja az írásbeli szövegalkotásban.
- Megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat.
- Felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét.
- Megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát.
- A több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolat dolog nevét kis kezdőbetűvel írja.
- A személyek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja.
- Felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságokat kifejező szavakat és azok fokozott alakjait.
- Szavakat, szószerkezeteket, 5-6 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.
- Felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést kifejező szavakat.
- Megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket.
- Helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit.
- Felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történést, létezést kifejező szavakat.

Matematika

- Tudjon adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni.
- Ismerje fel, nevezze meg a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait.
- Legyen képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.
- Legyen képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására.
- Legyen képes az összes eset megtalálására próbálgatással.
- Tudja értelmezni a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben.
- Ismerje és alkalmazza a problémamegoldás lépéseit.
- Tudjon szöveges feladatokat megoldani a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával.
- Tudja a természetes számokat nagyság szerint összehasonlítani 1000-es számkörben.
- Legyen képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül.
- Alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein.
- Tudja megnevezni az 1000-es számkör számainak egyes, tízes, százaz, ezres szomszédjait, tízesekre, százazokra, ezresekre kerekített értékét.
- Helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 1000-ig.
- Ismerje és tudja értelmezni a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben.
- Tudja a római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M).
- Biztosan ismerje a szorzó- és bennfoglalótáblát a 100-as számkörben.
- Ismerje és értse a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, többszörös, osztandó, osztó, hányados, maradék.
- Legyen képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására.
- Ismerje és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét, a zárójel használatát.
- Fejben pontosan számoljon az 1000-es számkörben összeadás, kivonás, egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során.

- Tudjon írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal.
- Legyen képes a műveletek ellenőrzésére.
- Legyen képes egységtörtek megnevezésére, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel, kirakással, méréssel.
- Helyesen értelmezze a negatív egész számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, adósság) segítségével.
- Tudja nagyság szerint összehasonlítani a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül.
- Ismerje és használja a szabvány mértékegységeket: mm, cm, dm, m, km, ml, cl, dl, l, g, dkg, kg, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- Tudjon átváltásokat végezni.
- Ismerje fel a mennyiségek közötti összefüggéseket.
- Tudjon testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint.
- Értse a test és a síkidom közötti különbséget, tudja megnevezni ezek részeit.
- Egyszerű módszerekkel ismerjen fel és hozzon létre háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget, kört.
- Ismerje fel és nevezze meg a megfigyelt, megismert tulajdonságai alapján a kockát, téglatestet, négyzetet és a téglalapot.
- Legyen képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására.
- Tudjon egyszerű geometriai transzformációkat elvégezni.
- Használja helyesen az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon.
- Keressen összefüggéseket az egyszerű sorozatok elemei között.
- Ismerje fel a növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni, kiegészíteni.
- Tudja meghatározni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolni.
- Ismerje fel a számpárok közötti kapcsolatokat, tudjon gépjátékhoz szabályt alkotni.
- Legyen képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, helyesen értelmezze a táblázat adatait.
- Legyen képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagramról adatok leolvasására.
- Helyesen értelmezze a valószínűségi játékok, kísérletek során a „biztos”, „lehet”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” fogalmakat.

Környezetismeret

A tanuló

- megnevezi az időjárás fő elemeit;
- felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat.
- ismeri a következő fogalmakat: élő, élettelen, növény, állat, ember, érzékszerv, érzékeléstípus, érzékelhető tulajdonság, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő
- tanítói segítséggel egyszerű kísérleteket végez;
- a vizsgálatok tapasztalatait megfogalmazza, rajzban, írásban rögzíti;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket;
- megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit;

- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése);
- az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le;
- megnevezi az ember életszakaszait;
- megfigyeli a növények csírázásának és növekedésének feltételeit, ezekre vonatkozóan egyszerű kísérleteket végez;
- analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt.
- ismeri az alábbi fogalmakat: évszak, életkor, életszakasz, körforgás, Föld forgása, Föld keringése, naptár, hónap, nap, napszak, szaporodás, fejlődés
- a tantermről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas;
- az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
- tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel.
- felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit;
- domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését.
- ismeri és használja az életkorának megfelelő térbeli relációs szókinccset;
- megnevezi és iránytű segítségével megállapítja a fő- és mellékvilágításukat, irányokat ad meg viszonyítással;
- felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok;
- megkülönböztet néhány térképajtát: domborzati, közigazgatási, turista-,
- ismeri az emberi szervezet fő életfolyamatait;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, összetevőivel, az emberi szervezet egészséges testi és lelki fejlődéséhez szükséges szokásokkal, azokat igyekszik betartani

Ének-zene

A tanulótól

- Alapkövetelmény a tiszta intonációjú, hamisságtól mentes éneklés, dallam visszaéneklési készség.
- Elvárt kompetencia a kóruséneklésben való magabiztos részvétel, kamarazenei szinten saját dallam megtartása, az éneklőtársakra való odafigyelés készsége.
- Ritmikai elemek alapvető ismerete, a nyolcad-negyedérték, szinkópa, nyújtott ritmus felismerése, kottaképbe való leírásának ismerete. Ütemmutatók, ütemfajták: 3/4 és 4/4 olvasása, kottaképbe való beillesztésének tudása. Egyszerűbb ritmusképletek diktandó utáni leírása.
- Szolmizáció ismerete - dó, re, mi, fá, szó, lá, ti, magabiztos elsajátítása, kézjelek ismerete és alkalmazása.
- Abc-s hangok ismerete, 5 vonalas rendszerben való eligazodás, leírt dallamok segítségével való visszaéneklése. Alapvető kottaolvasási készség violinkulcsban.
- Staccato-legato, forte-piano, da capo al fine kifejezések ismerete, használata.
- Női és férfi szólamok elnevezéseinek ismerete, fa és rézfúvós hangszerek megkülönböztetése.
- 2# - 2b előjegyzésig dúr és párhuzamos moll ismerete.
- Furulya használat, egyszerű dallamok lefurulyázása egy oktávnyi hangterjedelemben, módosított hangok nélkül.
- Nagyobb alap mesterművek (Mozart : Varázsfuvola, Kodály : Hány János) történetének ismerete, legismertebb dallamainak felismerése.

- Ebben az életkorban, emelt szintű képzés esetén már elvárható egy komolyabb népdal repertoár elsajátítása (min.30 népdal): Kiugrott a gombóc, Zöld selyemkendő liliom, Egy boszorka van, Kelj fel juhász, Három éjjel három nap, Körtéfa, A tokai szőlőhegyen, Szegénylegény vagyok én, Kis kece lányom, Hej tulipán tulipán, Szélről legeljetelek, Mit mos Levél Katicája, Hej vargáné, Sárga csikó, Zöld fű közt árva, Ábé cé dé rajtam kezdé, Elvesztettem zsebkendőmet, Cifra palota, Most viszik Danikáné lányát, Hej Dunáról fúj a szél, Volt nekem egy kecském, Két szál pünkösdrózsa, Aki szép lányt akar venni, Ha felmegyek a budai nagy hegyre, Érik a szőlő, Hull a szilva, Kolozsváros, A juhásznak jól van dolga, Gerencséri utca, Csipkefa bimbója, Házasodik a tücsök, Kispiricsi faluvégén, Megyen már a hajnalcsillag, Este van már csillag van az égen.

Digitális kultúra

- A tanuló közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből nevezzen meg néhány informatikai eszközt, sorolja fel fontosabb jellemzőit.
- Önállóan vagy tanítói segítséggel tudjon választani feladat, probléma megoldásához, más tantárgyak tanulásának támogatásához megfelelő applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást.
- Kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan tudjon használni néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából.
- Ismerjen néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.
- Tudjon a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választani.
- Oldjon meg egyszerű feladatokat informatikai eszközökkel.
- Legyen képes információ keresésére az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználni azt.
- Legyen képes állításokat megfogalmazni grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználni napi tevékenysége során.
- Tudjon információkat keresni, a talált adatokat felhasználni digitális produktumok létrehozására.
- Legyen képes kiválasztani a számára releváns információt, felismerni a hamis információt.
- Legyen tisztában a személyes adat fogalmával, törekedjen megőrzésére, ismerjen néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban.
- Ismerje és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben.
- Ismerje a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait.
- Rendelkezzen közvetlen tapasztalatokkal a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.

Rajz-és vizuális kultúra

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.

- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.
- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.

Technika és tervezés

- Rajz, kép és szöveg alapján képes elvégezni a tevékenységet.
- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).
- A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkáját megadott szempontok alapján értékeli, tapasztalatait meg tudja fogalmazni.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Építés mintakövetéssel, önállóan.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készség szintű alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő probléma felismerés, problémamegoldás.

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban:

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés megnyilvánulása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- A sportszerű küzdés betartására törekvés.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben:

- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai, népzene

- A tanuló ismerjen legalább tíz ugrós és karikázó dallamot.
- Ismerje fel a dunántúli ugrós és a rábaközi hangszeres népzene.
- Tudja az énekelt népdalokat és a hallgatott népzene egyszerű ritmuskísérettel hiba nélkül kíséni.
- Tudja a mozgássorok dallamkíséretéhez az éneket önállóan indítani.

Ritmussyakorlatok

- Tudjon négy ütem terjedelmű ritmusvariánsokat nagy biztonsággal visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat és ugrós motívumokat azonos, nyújtott és éles, tapsos ritmussal kíséni

Énekes-mozgásos gyermekjátékok, népszokások

- Tudja indítani és irányítani a fogyó-gyarapodó játékokat.
- Tudja indítani és irányítani a szerepjátszó-szerepváltó játékokat.
- Tudja indítani és irányítani a bújó-kapuzó játékokat.
- Tudjon indítani és irányítani legalább két játékfűzést
- Tudjon legalább hat ugrós motívumot önállóan, karikázó motívumokat társaival együtt táncolni. Kezdeményezően vegyen részt a rábaközi verbunk és dus motívumainak gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a karikázó kötött, és az ugrós, verbunk és dus motívumok kötött és szabad gyakorlásában. Legalább hat ugrós motívum felhasználásával tudjon improvizálni.
- A megfigyelt koreográfiákban ismerje fel a tanult motívumokat.

Úszás

- Az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik.
- Aktívan részt vesz az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában.

Hit-és erkölcsstan

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- A tanuló tudja megfogalmazni, hogy mi a Biblia
- Ismerje a pusztai vándorlás és a honfoglalás főbb eseményeit: Átkelés a Vörös-tengeren, Tíz parancsolat adása, Az ércbíró, Jerikó bevétele
- Ismerje a következő bibliai személyeket: Gedeon, Sámson, Ruth, Sámuel
- Az arany szabály és a Nagy parancsolat, valamint a Mt 28,19-20 (misszióparancs). memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően ismertesse, mit tanít Jézus a boldogságról, az adásról, az imádságról, a megbocsátásról, az őszinteségről és az indulatokról.
- Bibliai történetekkel igazolja, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.

Erkölcstan

A tanuló

- tisztában legyen vele, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető rövid távú célokat tűz maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából;
- ismerje a család testi, lelki védelemmel kapcsolatos feladatait;
- fel tudja mérni az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait, érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában;
- felismerje a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit;
- tisztában legyen az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességével.
- életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát;
- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- képes érzelmeit a közösség számára elfogadható formában kinyilvánítani;
- képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók;
- átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét;
- felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit;
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat;
- felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme; minderről képes információt gyűjteni fizikai és digitális környezetben is;
- értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket, azokat konkrét példákon keresztül alkalmazza, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg a helytelen viszonyulásokkal kapcsolatban.
- saját főbb testi tulajdonságait és személyiségjegyeit tudja azonosítani
- gyakorolja az önfegyelmet
- képes saját vágyak és célok megfogalmazására és ezek elkülönítésére
- ismer önmotiváló és önjutalmazási stratégiákat, a kitűzött cél és a valóban elért eredményt képes összevetni
- személyes példaképe van

- a testi és lelki egészség jellemzőivel tisztában van, az egészségmegőrzés főbb lehetőségeit ismeri
- tisztában van vele, hogy mindenkinek joga van a biztonsághoz és az emberi méltósághoz
- azonosítja saját szerepét a család mindennapjaiban
- saját tetteiért felelősséget vállal, a következményeket elfogadja
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen
- a többszereplős kommunikációban fellépő félreértést felismeri, képes tisztázó kérdések megfogalmazására
- megérti, hogy a tanulás jog és kötelesség
- más népek életmódjába, szokásaiba betekintést nyer
- felismeri a környezetszennyezés és a fajok pusztulása közötti összefüggéseket
- ismeri a fenntartható életvitel néhány alapelvét
- gyakorolja a mértékletes fogyasztási szokásokat
- ismeri az alábbi fogalmakat: tulajdonság, érzelem, önuralom, vágy, terv, siker, eredmény, meggyőződés, példakép együttérzés, bizalom, közösség, felelősség, következmény, feladatmegosztás, megértés, ismerős, barát, kortárs, vélemény, türelem, jog és kötelesség, hagyomány, tulajdon, ünnep, egyházi ünnep, szabályalkotás, együttműködés, befogadás, felelősségvállalás, környezetszennyezés, környezettudatosság, újrahasznosítás, fejlődés, mértékletesség, környezetvédelem, teremtett rend, természeti érték, önzetlenség, mértékletesség, igazságosság, megbocsátás, lelkiismeret, világkép, Isten, élet, halál.

4. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál.
- Megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál.
- Részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat.
- Használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérdés, megszólítás, kérdezés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés.
- Élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol.
- Beszédlégzése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra.
- A tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja.
- Felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan.
- Felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ.
- Egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését.
- Felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést.
- Azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását.
- Képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért.
- Megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük.
- A szöveg megértését igazoló feladatokat végez.
- Megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából.

- Élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével.
- Olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket.
- Különbséget tesz a mesés és valószínű történetek között.
- A mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot.
- Megfigyeli és összehasonlítja a történetek lényeges mozzanatait.
- Önállóan, képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt.
- Nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete.
- Megfigyeli a költői nyelv sajátosságait, megértésélményeit az általa választott módon megfogalmazza, megjeleníti.
- Önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, népköltészeti alkotást, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet.
- Tudja Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal című verseket.
- Képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni.
- Megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét.
- Mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat.
- Gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit.
- Ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát.
- Feladatvégzés során társaival együttműködik.
- Ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát.
- Megéli a közösséghez tartozás élményét.
- Megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat.
- Jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi.
- Különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas.
- Kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot.
- Önállóan vagy tanítói segítséggel használja az alapvető olvasási stratégiákat.
- Információkat, adatokat gyűjt a szövegből, kiemeli a bekezdések lényegét; tanítói segítséggel, vagy önállóan megfogalmazza azt.
- Megismeri és alkalmazza az adott témához kapcsolódó lexikonokat.
- Néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat.
- Nyitott az irodalmi művek befogadására.
- Értő figyelemmel követi a tanító/társai felolvasását.
- Saját gondolkodási és nyelvi szintjén megalkotja a szöveg jelentését önmaga számára, megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját; meghallgatja társai véleményét, azokra reflektál.
- Az olvasott szöveghez illusztrációt készít, a hiányos illusztrációt kiegészíti, vagy a meglévőt társítja a szöveggel.
- Ajánlással és/vagy egyéni érdeklődésének és az életkori sajátosságainak megfelelően választott irodalmi alkotást ismer meg.

- Olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket.
- Megtapasztalja az életkorának, érdeklődésének megfelelő szövegek befogadásának és előadásának élményét és örömet.
- Az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket önállóan vagy segítséggel elkülöníti.
- Képzeteletét a megértés érdekében mozgósítja.
- Egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre.
- Kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat.
- A kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait.
- A kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.
- Törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására.
- Írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja.
- Biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is.
- Életkorának megfelelő, digitális és hagyományos szótárakat, lexikonokat használ.
- A hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban.
- Biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.
- A megismert szavakat, kifejezéseket helyesen alkalmazza.
- Gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza.
- Egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban.
- A szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókinccsének aktivizálására.
- Megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít.
- A mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondatvégi írásjeleket.
- Szavakat, szó szerkezeteket, 5-6 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.
- Szavakat hangokra és szótagokra bont.
- Önállóan felismeri és elkülöníti az egytővű ismert szavakban a szótövet és a toldalékot.
- Ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja az írásbeli és szóbeli szövegalkotásban.
- Megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat;
- Különböző módokon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését.
- Megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókinccset.
- Felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét.
- Felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat.
- Megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát.
- A több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja;
- Felismeri a tulajdonnevek fajtáit, azokat a tanult módon helyesen leírja.
- Felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait.
- Felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a mennyiségeket kifejező szavakat és azok fokozott alakjait.
- Megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket.
- Helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit.
- Felismeri, önállóan helyesen leírja az ismert cselekvést, történést, létezést kifejező szavakat.

Matematika

- Tudjon adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni.
- Ismerje fel, nevezze meg a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait.
- Tudja megfogalmazni a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát.
- Legyen képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.
- Legyen képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására.
- Legyen képes az összes eset megtalálására próbálgatással.
- Tudja értelmezni a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben.
- Ismerje és alkalmazza a problémamegoldás lépéseit.
- Tudjon szöveges feladatokat megoldani a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával.
- Tudja a természetes számokat nagyság szerint összehasonlítani 10 000-es számkörben.
- Legyen képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül.
- Alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést (tízes, százaz, ezres) a matematika különböző területein.
- Tudja megnevezi a 10 000-es számkör számainak egyes, tízes, százaz, ezres szomszédjait, tízesekre, százazokra, ezresekre kerekített értékét.
- Helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 10 000-ig.
- Ismerje és tudja értelmezni a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi érték fogalmát 10 000-es számkörben.
- Tudja a római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M).
- Biztosan ismerje a szorzó- és bennfoglalótáblát a 100-as számkörben.
- Ismerje és értse a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, többszörös, osztandó, osztó, hányados, maradék.
- Legyen képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének, csoportosíthatóságának, széttagolásának alkalmazására.
- Ismerje és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét, a zárójel használatát.
- Fejben pontosan számoljon a 10 000-es számkörben összeadás, kivonás, egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során.
- Tudjon írásban négyjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egy- és kétjegyű szorzóval, osztani egyjegyű számmal.
- Legyen képes a műveletek ellenőrzésére.
- Legyen képes egységtörtek megnevezésére, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel, kirakással, méréssel.
- Tudjon tevékenységgel megjeleníteni egységtörteket és azok többszöröseit különféle mennyiségek és többféle egységválasztás esetén.
- A kirakást, a mérést és a rajzot, mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.
- Helyesen értelmezze a negatív egész számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, adósság) segítségével.
- Tudja nagyság szerint összehasonlítani a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül.
- Tudjon megbecsülni, mérni alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt.
- Ismerje és használja a szabvány mértékegységeket: mm, cm, dm, m, km, ml, cl, dl, l, g, dkg, kg, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- Tudjon átváltásokat végezni.

- Ismerje fel a mennyiségek közötti összefüggéseket.
- Tudja összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való mérésekor kapott mérőszámait.
- Ismerje a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.
- Legyen képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel.
- Tudjon testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint.
- Értse a test és a síkidom közötti különbséget, tudja megnevezni ezek részeit.
- Legyen képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek).
- Egyszerű módszerekkel ismerjen fel és hozzon létre háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget, kört, és nevezze meg ezek jellemzőit.
- Ismerje fel és hozzon létre kockát és téglatestet, és nevezze meg ezek jellemzőit.
- Legyen képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel tükrös illetve eltolt alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására.
- Tudjon térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkotni nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzolni hálón.
- Használja helyesen az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon.
- Térképen, négyzethálón tudjon megtalálni pontot két adat segítségével.
- Keressen összefüggéseket az egyszerű sorozatok elemei között.
- Ismerje fel a növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni, kiegészíteni.
- Tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolni, tudjon gépjátékokhoz szabályt alkotni.
- Legyen képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére.
- Legyen képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagramról adatok leolvasására.
- Helyesen értelmezze a valószínűségi játékok, kísérletek során a „biztos”, „lehet”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” fogalmakat.

Környezetismeret

A tanuló

- azonosítja az anyagok halmazállapotát, megnevezi és összehasonlítja azok alapvető jellemzőit;
- megnevezi az időjárás fő elemeit;
- felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat.
- ismeri a következő fogalmakat: élő, élettelen, növény, állat, ember, érzékszerv, érzékeléstípus, érzékelhető tulajdonság, halmazállapot, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő
- tanítói segítséggel egyszerű kísérleteket végez;
- a vizsgálatok tapasztalatait megfogalmazza, rajzban, írásban rögzíti;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket;
- megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit;
- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése);

- az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le;
- megnevezi az ember életszakaszait;
- megfigyeli a növények csírázásának és növekedésének feltételeit, ezekre vonatkozóan egyszerű kísérleteket végez;
- analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt.
- ismeri az alábbi fogalmakat: évszak, életkor, életszakasz, körforgás, Föld forgása, Föld keringése, naptár, hónap, nap, napszak, szaporodás, fejlődés
- a tanterméről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas;
- az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
- tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel;
- felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit;
- domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését.
- ismeri és használja az életkorának megfelelő térbeli relációs szókincset;
- megnevezi és iránytű segítségével megállapítja a fő- és mellékvilágítójakat, irányokat ad meg viszonyítással;
- felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok;
- megkülönböztet néhány térképajtát: domborzati, közigazgatási, turista-;
- ismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) főbb jellemzőit;
- felelősségtudattal rendelkezik a szűkebb, illetve tágabb környezete iránt;
- tevékenységeinek tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti.
- ismeri az emberi szervezet fő életfolyamatait;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, összetevőivel, az emberi szervezet egészséges testi és lelki fejlődéséhez szükséges szokásokkal, azokat igyekszik betartani;

Ének-zene

A tanulótól

- Alapkövetelmény a tiszta intonációjú, hamisságtól mentes éneklés, dallam visszaéneklési készség, ritmikai pontosság.
- Kiemelt kompetencia a kóruséneklésben való aktív részvétel, a két-három szólamban való éneklés képessége, tiszta intonációval, dallammegtartással, odafigyeléssel a kórustársakra. A kamarazenei alapokon túl, egy nagyobb lélekszámú gyermekkórusban való magas szintű helytállás.
- Az alapvető ritmikai elemeken túl, elvárt kompetencia az éles ritmus, pontozott fél, pontozott fél szünetértéke, egész érték, egész értékű szünet ismerete, és leírásának készsége. A nyolcad, tizenhatod harmincketted ismerete, alkalmazása, diktandó utáni leírásának készsége.
- A szolmizáció magabiztos használata, népdalok, műdalok egyedüli megszólaltatása szolmizáció segítségével, kézjel magabiztos használata, kézjel utáni hiánytalan visszaéneklés.
- Abc-s hangok kottaképének magabiztos ismerete 2 oktávnyi hangterjedelemben, violinkulcsban, módosított hangok ismerete, elnevezése, énekhangon való megszólaltatásának készsége.
- Alapvető zenei kifejezéseken túl az andante, allegro, leggero, rubato, crescendo, decrescendo ismerete és használata.
- 3# - 3b előjegyzésig dúr és párhuzamos moll ismerete.
- Női és férfi szólamok részletesebb ismerete, hangfajok sajátosságai, különböző hangképességek fizikai tulajdonságai (pl. Koloratúr szoprán-rövid vékony hangszalagok)

- Hangszerek hangjuk alapján való felismerése, csoportosítása. (pl. klarinét-fafúvós, pozan=harsona-rézfúvós). Népi hangszerek ismerete, hangról és képről való felismerése
- Furulya magabiztos használata, I#-Ib módosított hangokkal rendelkező dallamok megszólaltatása.
- Nagy zeneszerzők neveinek és hozzájuk kapcsolódó műveinek ismerete, híresebb dallamok felismerése.
- Ebben az életkorban emelt szintű képzés esetén már elvárt a minimum 40 népdal ismerete: Kiugrott a gombóc, Zöld selyemkendő lilium, Egy boszorka van, Kelj fel juhász, Három éjjel három nap, Körtéfa, A tokai szőlőhegyen, Szegénylegény vagyok én, Kis kece lányom, Hej tulipán tulipán, Szélről legeljetelek, Mit mos Levél Katicája, Hej vargáné, Sárga csikó, Zöld fű közt árva, Ábécé dé rajtam kezdé, Elvesztettem zsebkendőmet, Cifra palota, Most viszik Danikáné lányát, Hej Dunáról fúj a szél, Volt nekem egy kecském, Két szál pünkösdrózsa, Aki szép lányt akar venni, Ha felmegyek a budai nagy hegyre, Érik a szőlő, Hull a szilva, Kolozsváros, A juhásznak jól van dolga, Gerencséri utca, Csipkefa bimbója, Házasodik a tücsök, Kispiricsi faluvégén, Megyen már a hajnalcsillag, Este van már csillag van az égen, Éva szívem Éva, Hidló végén, A karádi faluvégén, Béreslegény, Dunaparton van egy malom, Hol háltál az éjjel, Röpülj páva röpülj, Hej páva hej páva, Erdő erdő de magos a teteje, Kék ibolya búra hajtja a fejét, Által mennék én a tiszán, A szennai lipisen.

Digitális kultúra

- A tanuló adott szempontok alapján tudjon megfigyelni néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, és tudja személyes véleményét megfogalmazni.
- Tudjon létrehozni grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot.
- Tudjon egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékelni, módosítani.
- Legyen képes egyszerű prezentáció, ábra, egyéb segédlet készítésére.
- Ismerje fel, játssza el, hajtsa végre néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést.
- Tudjon egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bontani, tudja értelmezni a lépések sorrendjét, megfogalmazni az algoritmus várható kimenetelét.
- Próbáljon ki feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust.
- Adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervezzen és hajtasson végre; történeteket, meserészleteket jelenítsen meg padlórobottal vagy más eszközzel.

Rajz és vizuális kultúra

- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználatára.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.
- Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges

viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

Technika és tervezés

- Rajz, kép és szöveg alapján képes elvégezni a tevékenységet.
- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása, tudatos vásárlás és egészségmegőrzés.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.
- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).
- Adott szempontok alapján egyszerű tárgyakat önállóan tervez és készít.
- Alkotótevékenysége során figyelembeveszi az anyagok felhasználhatóságát és formálhatóságát.
- Ismeri környezetében fellelhető szakmákat.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Modellkészítés mintakövetés után, növényápolás ismeretei
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő probléma felismerés, problémamegoldás.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- Önálló pulzusmérés csuklón.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A játékok, versenyek során tanúsított sportszerű viselkedés.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energia befektetéssel.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A Kölyökatletika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatletikával kapcsolatos élmények kifejezése.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alapttechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban:

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alapttechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- A sportszerű viselkedés megmutatkozása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- A sportszerű küzdés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai, népzene

- A tanuló tudjon önállóan énekelni legalább húsz ugrós, karikázó, rábaközi, somogyi és zöldágjárás-kiszehajtás dallamot.
- Ismerje fel a már hallott dunántúli ugrós, rábaközi és somogyi hangszeres népzene.
- A tanult és énekelt népdalokat tudja hiba nélkül ritmuskísérettel segíteni.
- Táncok és népszokások énekes kíséretét, tudja önállóan indítani és irányítani

Ritmuszgyakorlatok

- Tudjon hat ütem terjedelmű ritmusvariánsokat nagy biztonsággal visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat és ugrós motívumokat azonos, nyújtott, éles és fordított, tapsos ritmussal kíséni. Tudja a futást egyenletes sarokkoppantással kíséni

Énekes-mozgásos gyermekjátékok, népszokások

- Kezdeményezően vegyen részt a játékok szervezésében, tudja indítani és irányítani a fogyó-gyarapodó játékokat
- Tudja indítani és irányítani a szerepjátszó-szerepváltó játékokat.
- Tudja indítani és irányítani a bújó-kapuzó játékokat.
- Tudjon indítani és irányítani legalább négy játékfűzést.
- Tudjon társaival előadni egy kiszehajtás-zöldágjárás énekes-táncos összeállítást
- Kezdeményezően vegyen részt a tanult új motívumok változatos gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a karikázó kötött, és az ugrós, a csárdás, a verbunk és a dus motívumok kötött és szabad gyakorlásában. Legalább tíz ugrós motívum felhasználásával tudjon improvizálni.
- A megfigyelt koreográfiákban biztonsággal ismerje fel a tanult motívumokat.
- Tudja a tanult táncok bemutatását indítani és irányítani

Úszás

- Az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik.
- Aktívan részt vesz az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában.

Hit és erkölcsan

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- Életkorának megfelelően értelmezze a magvető és az irgalmas samaritánus példázatát, ismerje Zákeus, Nikodémus és Péter személyét.
- Tudja elmondani saját szavaival, hogy mit ünneplünk pünkösdkor, illetve mi a Szentlélek személyének a munkája a világban. Ismerje az Apostolok Cselekedetei könyv felépítését
- Az Ároni áldás, a Jn 8,36.. és a Rm 8,14-15. memoriter szintű ismerete
- Tudja elmondani saját szavaival, hogy mit ünneplünk adventkor.
- Ismerje a bibliai teremtetéstörténetet.

Erkölcstan

A tanuló

- meggyőződjön róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető rövid távú célokat tűz maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából;
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;
- saját maga is keres módszereket a stresszhelyzetben keletkezett negatív érzelmek, gondolatok és tettek kezeléséhez;
- megkülönbözteti a sértő és tiszteletteljes közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, saját érdekeit és véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki;
- ismeri az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségét, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére;
- megérti, értelmezi az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.
- képes arra, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze;
- érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre;
- érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzéseket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait;
- felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz;
- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket;
- felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme, minderről képes információt gyűjteni fizikai és digitális környezetben is;
- értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket, azokat konkrét példákon keresztül alkalmazza, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg a helytelen viszonyulásokkal kapcsolatban.
- céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol
- saját fejlődési folyamatait képes figyelemmel követni, jellemezni
- az önuralmat gyakorolja, annak cselekvési készletét alkalmazza

- képes terv kialakítására egy saját cél elérése érdekében: cselekvéses feladatok, tervszerű lépések meghatározása, a haladás ellenőrzése és értékelése
- a reális és irreális célokat képes megkülönböztetni, a vágyak és célok összefüggéseivel tisztában van
- képes stresszhelyzetek azonosítására saját példákon keresztül (jó és rossz stressz megkülönböztetése, a stressz- és indulatkezelés tudatos alkalmazása az azt megkívánó helyzetekben)
- felismeri a bántalmazást, ismeri annak megelőzési lehetőségeit, az elérhető segítő személyeket és szervezeteket
- tisztában van vele, hogy mindenkinek joga van a biztonsághoz és az emberi méltósághoz
- gyakorlati ismeretei vannak az erőszakmentes kommunikációról: az értő figyelemről és az én-közlésről
- az érvelés szabályait ismeri
- képes kölcsönös és megtartó kortárs kapcsolatok kezdeményezésére és fenntartására
- felismeri az előítéletet és ismeri a bizalom feltételeit
- ismeretei vannak a Kárpát-medencében élő magyarokról, a Magyarországon élő nemzetiségekről
- képes meghatározni az igazságosság és igazságtalanság fogalmát, a valós helyzetekben véleményt alakít ki ezekről
- alkalmazza az újítást és a kreativitást, mint a teremtetett értékek megőrzésének, fejlesztésének alapjait
- a közösségre vonatkozó szabályalkotási és -értékelési technikákat tudja alkalmazni
- a befogadó és együttműködő közösség jellemzőivel tisztában van
- az együttműködés, felelősségvállalás, feladatvállalás alapelveit ismeri
- tájékozott a gyermeki jogokról, ennek családi, iskolai és iskolán kívüli következményeiről
- ismeri a személyiségi jogokat és felismeri azok sérelmeit a virtuális és a valós térben
- a virtuális térben való viselkedés biztonsági szabályaival tisztában van
- tájékozott a környezetszennyezés jelenségével, fő területeivel kapcsolatban
- a fenntartható életvitel néhány alapelvét ismeri
- a mértékletes fogyasztási szokásokat gyakorolja
- ismeri a hulladék, a hulladék-újrahasznosítás és a szemét fogalmait
- ismer a környezet megújítása, szépítése, élhetőbbé tétele érdekében alkalmazott szokásokat
- ismeri az alábbi fogalmakat: tulajdonság, érzelem, önuralom, vágy, terv, siker, eredmény, meggyőződés, példakép együttérzés, bizalom, közösség, felelősség, következmény, feladatmegosztás, megértés, ismerős, barát, kortárs, vélemény, türelem, jog és kötelesség, hagyomány, tulajdon, ünnep, egyházi ünnep, természeti érték, történelmi érték, szabályalkotás, együttműködés, befogadás, felelősségvállalás, környezetszennyezés, környezettudatosság, újrahasznosítás, fejlődés, mértékletesség, környezetvédelem, teremtetett rend, természeti érték, önzetlenség, mértékletesség, igazságosság, megbocsátás, lelkiismeret, világkép, Isten, halál, élet.

Német nyelv

Témakörök:

Család

Én és a családom. Családtagok bemutatása.

Otthon

Otthonom. Szűkebb és tágabb környezetem. A ház részei. Vidék és város. Német és osztrák városok

Otthoni tevékenységek. Kedvenc játékaim.

Étkezés

Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Rendelés, recept.

Idő, időjárás

Évszakok és hónapok. A hét napjai és napszakok.

Öltözködés

Évszakok és ruhadarabok.

Sport

Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom.

Iskola, barátok

Iskolám, osztálytermünk. Iskolák a nagyvilágban (Ki mit tanul?). Tantárgyak.

Osztálytársaim, barátaim.

Szabadidő

Szabadidős tevékenységeim.

Német és osztrák barátok szabadidős tevékenységei (levél).

Természet, állatok

Kisállatok. Kedvenc állataim. Állatok a ház körül. Vadon élő állatok.

Nyelvtan: cselekvés, történés, létezés, birtoklás kifejezése jelen időben; idő- és helyviszonyok kifejezése (in, aus, nach) számok (100-ig), minőség kifejezése (melléknév alapfokban); alanyeset, tárgy eset, modalitás (können, möchte); tagadás (nein, nicht, kein); kérdés

Angol nyelv

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.
- Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.
- fő témakörök: üdvözlések, bemutatkozás; családtagok; lakás helyiségei, berendezési tárgyak, tevékenységek a lakásban; napi étkezések, alapvető ételek, italok; az óra, napszakok, a hét napjai, hónapok, évszakok, időjárás; számok 1-1000-ig, dátum; alapvető ruhadarabok; testrészek; sportok, szabadidős tevékenységek; napi rutin; iskolai tantárgyak, tárgyak, osztálytársak; vásárlás; főbb állatok; főbb ünnepek.

Felső tagozat

5. évfolyam

Irodalom

Témakörök:

Család, otthon, nemzet

- megismer műveket a magyar népmesék, műmesék, és más népek mítoszai köréből; valamint bibliai történeteket;
- tudatosítja a mese különféle műfaji változatainak, illetve egy-egy mű variánsainak létezését, a népmese és a műmese fogalmát;
- tudatosítja a valóság és mese (fikció) különbségét; egy-egy feldolgozás verses és prózai formáját;
- alkalmazni tudja a műfajjal kapcsolatos legfontosabb fogalmakat;
- képes cselekményismertetésre, hős-bemutatásra;
- megtanul és előad művet/műrészletet

Petőfi Sándor: János vitéz

- ismeri az epikai műnem jellegét (tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő);
- elemzi és minősíti ezeket a viszonyokat, szempontokat a *János vitéz* részletes feldolgozása során;
- jellemzi a mű szereplőit;
- megismeri a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény);
- megkezdí az ismerkedést a poétikai eszközökkel – a szóképek, alakzatok felismerése, megnevezése ettől kezdve folyamatos feladat;
- felismeri a versritmust;
- képes önálló szövegalkotási feladatok megoldására (különféle közlésformák; nézőpontváltás stb.);
- képes saját véleményének megfogalmazására;
- alkalmas memoriterek előadására (szövegrészletek a műből).

Szülőföld, táj

- tudatosítja, hogy vannak gyakori témák, motívumok az irodalomban;
- megismeri, hogy a tematika nem műnemhez, műfajhoz kötődik;
- érzékeli a szövegek műfaji különbségét
- megfigyeli a jellegzetes magyar tájak, városok megjelenítésének formáit;
- megismeri egy-egy jelentős alkotónak a szülőföldjéhez, a magyar tájhoz való viszonyulását (ez is fejleszti, alakítja a kötődés igényét; azonosítja a művekben megjelenített témát, motívumot, gondolatot, érzelmet, hangulatot)

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

- megismerkedik a házi olvasmányok megközelítési szempontjaival, lehetőségeivel;
- előzetesen felkészül a mű sok szempontú megközelítésére (feladatok; adatkeresés, jegyzetelés, vázlatkészítés stb.);
- képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/írásban), pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással, kreatív írás;
- képes szövegrészlet megtanulására, esetleg jelenet, dialógus előadására, dramatikus játékra

Egy szabadon választott magyar mese- vagy ifjúsági regény elemzése

- megismerkedik a házi olvasmányok megközelítési szempontjaival, lehetőségeivel;
- előzetesen felkészül a mű sok szempontú megközelítésére (feladatok; adatkeresés, jegyzetelés, vázlatkészítés stb.);
- képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/írásban), pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással, kreatív írás;

- képes szövegrészlet megtanulására, esetleg jelenet, dialógus előadására, dramatikus játékra

Magyar nyelvtan

Témakörök:

A kommunikáció alapjai

- A kommunikáció nem nyelvi jeleit megismeri, alkalmazza és üzenetét felismeri a mindennapi beszédhelyzetekben
- A nyelv zenei kifejezőeszközeit megismeri, alkalmazza
- Aktívan vesz részt különböző kommunikációs helyzetekben
- Az önálló véleményalkotás készsége fejlődik
- Képes a jelek felismerésére, elkülönítésére, csoportosítására
- A kommunikáció tényezőit megismeri
- A kommunikáció nem nyelvi jeleit felismeri, alkalmazza
- A kommunikációs kapcsolat illemszabályainak tudatosítása, alkalmazása

Helyesírás, nyelvhelyesség – játékosan

- Megismeri az alapvető helyesírási szabályokat (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve)
- A megismert helyesírási eseteket felismeri írott szövegekben, és tudatosan alkalmazza a szövegalkotásban

Állandósult szókapcsolatok

- Szókincse, a nyelvhelyességi szabályok alkalmazása fejlődik
- Az állandósult szókapcsolatokat, szólásokat, közmondásokat értelmezi, szerkezetét, használati körét megfigyeli
- A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetét megfigyeli a beszélt és írott szövegekben – játékos gyakorlatokkal

A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek

- Megismeri a nyelv szerkezeti egységeit és azok funkcióit
- Nyelvi elemzőkészsége fejlődik
- Megismeri a beszédhangok képzését, csoportosításának alapjait
- Felismeri a szavak szerkezetét
- A főbb szóelemeket és funkciójukat (képző, jel, rag) felismeri, elkülöníti
- Megfigyeli a szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepét a kommunikációban
- Képes az alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás) felismerésére
- Megismer nyelvi játékokat, szójátékokat, szóalkotás különféle módjait megismerése, digitális programok használatával is

A szavak hangalakja és jelentése

- A hangalak és a jelentés kapcsolatát, illetve a jelentésmezőt felismeri
- Az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, az ellentétes jelentésű szavak, a rokon értelmű szavak, a hasonló alakú szavak, a hangutánzó és a hangulatfestő szavakat felismeri
- Gyakorlatot szerez a szavak jelentésviszonyainak sokféleségében

Matematika

Halmazok

- Halmazokba rendezés egy-két szempont szerint
- Halmazábra készítése
- Számhalmazok szemléltetése számegyenesen
- Részhalmazok felismerése ábráról

Matematikai logika, kombinatorika

- Egyszerű állítások logikai értékének (igaz vagy hamis) megállapítása
- Igaz és hamis állítások önálló megfogalmazása

- Nyitott mondatok igazsághalmazának megtalálása próbálgatással
- Kis elemszámú halmaz elemeinek sorba rendezése mindennapi életből vett példákkal

Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

- Számok helyi értékes írásmódjának használata nagy számok esetében
- Római számok írása, olvasása a következő jelekkel: I, V, X, L, C, D, M
- Osztók, többszörösök meghatározása; két szám közös osztóinak meghatározása; közös többszörösök meghatározása
- 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatósági szabályok ismerete és alkalmazása
- A természetes számok csoportosítása osztóik száma alapján és adott számmal való osztási maradékuk szerint

Alapműveletek természetes számokkal

- Természetes számok összeadása, kivonása és szorzása írásban
- Írásbeli osztás algoritmus kétjegyű természetes számmal
- Írásbeli osztás legfeljebb kétjegyű természetes számmal gyakorlati feladatok megoldása során; a hányados becslése
- A műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete és helyes alkalmazása fejben, írásban és géppel számolás esetén
- Egyszerű szöveges feladat matematikai tartalmának felismerése, és az annak megfelelő művelet sor felírása
- A gyakorlati problémákban előforduló mennyiségek becslése
- Az alapműveletek tulajdonságainak (felcserélhetőség, csoportosíthatóság, szétagolhatóság) ismerete és alkalmazása a gyakorlatban
- Kapott eredmény ellenőrzése; észszerű kerekítés

Egész számok; alapműveletek egész számokkal

- Egész számok ismerete, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen. Ellentett, abszolút érték fogalmának ismerete és alkalmazása
- Alapműveletek elvégzése az egész számok körében
- Az alapműveletek tulajdonságainak (felcserélhetőség, csoportosíthatóság, szétagolhatóság) ismerete és alkalmazása a gyakorlatban
- A műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete és helyes alkalmazása fejben, írásban és géppel számolás esetén

Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok

- Törtrészek ábrázolása, törtrészeknek megfelelő törtszámok meghatározása
- Törtek összehasonlítása, egyszerűsítés, bővítés
- Számok helyi értékes írása tizedes törtek esetén
- Számok ábrázolása számegyenesen

Alapműveletek közönséges törtekkel

- Alapműveletek elvégzése a közönséges törtek körében
- Az alapműveletek tulajdonságainak (felcserélhetőség, csoportosíthatóság, szétagolhatóság) ismerete és alkalmazása a gyakorlatban
- A műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete és helyes alkalmazása
- Egyszerű szöveges feladat matematikai tartalmának felismerése, és az annak megfelelő művelet sor felírása

Alapműveletek tizedes törtekkel

- Tizedes törtek összeadása, kivonása és szorzása írásban
- Tizedes törtek írásbeli osztása legfeljebb két tizedes jegyet tartalmazó számmal gyakorlati feladatok megoldása során; a hányados becslése

- Az alpműveletek tulajdonságainak (felcserélhetőség, csoportosíthatóság, széttagolhatóság) ismerete és alkalmazása a gyakorlatban
- A műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete és helyes alkalmazása írásban és géppel számolás esetén
- Egyszerű szöveges feladat matematikai tartalmának felismerése, és az annak megfelelő műveletsor felírása

Arányosság, százalékszámítás

- Egyenes arányosság felismerése hétköznapi helyzetekben
- Az egyenes arányosság és a mérés kapcsolatának felismerése
- Hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő szabványmértékegységeinek ismerete
- Az ismert szabványmértékegységek átváltása helyi értékes gondolkodás alapján

Egyszerű szöveges feladatok

- Matematikai tartalmú egyszerű szöveges feladatok megoldása különféle módszerekkel, például szakaszos ábrázolással, visszafelé gondolkodással
- A megoldás ellenőrzése
- Gyakorlati problémákban előforduló mennyiségek becslése

A függvény fogalmának előkészítése

- A matematikából és a mindennapi életből vett megfeleltetések legalább egy lehetséges szabályának megadása
- Tájékozódás térképen, nézőtéren, sakktáblán és a koordináta-rendszerben

Sorozatok

- Sorozatok létrehozása számokból, jelekből, alakzatokból
- Sorozatok adott szabály szerinti folytatása

Mérés, mértékegységek

- Szögtartomány ismerete; összehasonlítás, csoportosítás; szögmérés
- Terület, térfogat és űrtartalom mérése gyakorlati helyzetekben alkalmi és szabványegységekkel a természetes és az épített környezetben
- Téglalap, négyzet és háromszög kerületének, területének mérése a természetes és az épített környezetben
- Téglalap, négyzet kerületének, területének kiszámítása
- Téglatest, kocka alakú tárgyak felszínének és térfogatának mérése a természetes és az épített környezetben
- Téglatest, kocka alakú tárgyak felszínének és térfogatának kiszámítása

Síkbeli alakzatok

- Környezetünk tárgyaiban a geometriai alakzatok felfedezése
- Egyenes, félegyenes és szakasz megkülönböztetése
- Síkbeli alakzatok közül a sokszögek kiválasztása
- Háromszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: belső szögek összege, háromszög-egyenlőtlenség
- Téglalap és négyzet tulajdonságainak ismerete, alkalmazása

Transzformációk, szerkesztések

- Egybevágó alakzatok felismerése a természetes és az épített környezetben
- Tengelyesen szimmetrikus alakzatok felismerése a természetes és az épített környezetben
- Alapszerkesztések: szakaszfelező merőleges, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése
- Szerkesztéshez terv, előzetes ábra készítése
- Néhány adott feltételnek megfelelő ábra pontos szerkesztése

Térgeometria

- Környezetünk tárgyaiban a geometriai testek felfedezése
- Téglatest, kocka tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló
- Testek közül gömb kiválasztása
- Testekről, építményekről nézeti rajzok, alaprajzok, hálók készítése

Leíró statisztika

- A hétköznapi életből gyűjtött adatok táblázatba rendezése, ábrázolása hagyományos és digitális eszközökkel kisméretű minta esetén
- Azonos adatahalmazon alapuló kördiagram és oszlopdiagram összehasonlítása becslés alapján kisméretű minta esetén
- Táblázatból adatgyűjtés adott szempont szerint
- Átlag fogalmának ismerete, alkalmazása

Valószínűség-számítás

- Valószínűségi játékok és kísérletek adatainak tervszerű gyűjtése
- A „biztos”, a „lehetséges, de nem biztos” és a „lehetetlen” események felismerése

Történelem

- Ismerje a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait
- Használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket
- Tudja időrendbe állítani a történelmi eseményeket
- Ismerje fel a címerek és zászlók alkotóelemeit, pecsét használatának alapjait
- Ismerje a kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját
- Ismerje az egyes történelmi eseményekhez, folyamatokhoz tartozó történelmi személyiségeket, helyszíneket és a kapcsolódó fogalmakat
- Fogalomhasználata az egyes korszakoknak megfelelő legyen
- Sajátítsa el a történelmi atlasz használatát
- Tanári útmutatással legyen képes a történelmi események, folyamatok értékelésére
- Tudjon rövid, szöveges vázlatot készíteni tanári irányítással
- Tudjon egyszerű történelmi forrásokat értelmezni, tartalmukat összefoglalni
- Tudjon önállóan véleményt alkotni, az eseményekhez kapcsolódóan kérdést feltenni
- Legyen képes tanári útmutatással egyes események ismertetésére, kiselőadás összeállítására, prezentálására
- Ismerje az ókori nagy kultúrák életmód- és kultúrtörténetének alapjait
- Tudja bemutatni az ókori hadviselés legalapvetőbb jellemzőit
- Ismerje az ókori legfontosabb mítoszokat, mondákat, történeteket, elbeszéléseket
- Ismerje a kereszténység főbb tanításait, jelképeit
- Ismerje a középkori életmód- és kultúrtörténet alapvető elemeit (falusi, városi életforma, egyház szerepe a középkorban)
- Ismerje a középkori kultúra főbb vonásait (művészeti irányzatok jellemzői)
- Ismerje a középkori hadviselés jellegzetességeit
- Ismerje a középkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait és fordulópontjait
- Ismerje a középkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, a történelmi folyamatokban betöltött szerepüket
- Ismerje a középkori magyar történelemhez kapcsolódó mondákat, történeteket
- Legyen képes elhelyezni a magyar történelem főbb eseményeit a középkori történelmi folyamatokban

Német nyelv

Témakörök:

Otthon

- Családtagok otthoni feladatai. Napirend. Családi ünnepek.
- Vidék és város összehasonlítása
- Német hírességek bemutatása
- Foglalkozások és helyszíneik

Étkezés

- Receptek, főzés, sütés.
- Bevásárlás

Idő, időjárás

- Az óra.
- Öltözködés. Kedvenc ruháim. Ruházati boltban vásárlás

Sport

- Testrészecskék.
- Sportok, sportfelszerelések. Kedvenc sportom.

Iskola, barátok

- Iskolám, osztálytermünk. Iskolaszerek.
- Tanórán kívüli közös programjaink.

Szabadidő, szórakozás

- Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Közös időtöltés barátokkal.
- Internet, interaktív játékok.

Természet, állatok

- Vadon élő és állatkerti állatok. –
- Állatkertek Németországban, Ausztriában, Svájcban

Ünnepek és hagyományok

- Családi és iskolai ünnepek. (születésnap, farsang).

Város, bevásárlás

- Városok, települések, falvak. Épületek, utcák.
- Az én városom/falum.
- Vásárlás.

Utazás, pihenés

- Vakáció, nyaralás.
- Közlekedési eszközök.

Fantázia és valóság

- Képzeletem világa (fantasztikus szótár, egy jelmez készítése).

Egészséges életmód

- A rendszeres testedzés.

Nyelvtani fogalomkörök: múltidő, jövő idő, müssen, wollen, birtokos névmás, tulajdonnevek birtokos esete, helyviszonyok kifejezése elöljárókkal, sorszámnevek, melléknévragozás, a főnév részes esete

Angol nyelv

A kerettantervek a kötelező tartalmat témakörökön keresztül közelítik meg. Az egyes témakörök mellett az adott évfolyamokra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek meghatározásra, melyek az előző oktatási szakaszra megadottakat bővítik, azokra épülnek.

Angol nyelvi funkciók az 5. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello! Good morning! Good night! Goodbye! Bye-bye! Take care! How are you? Fine, thanks. I'm OK.)

- köszönet kifejezése (Thanks. Thanks a lot. Thank you very much.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)
- bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... Hello. Hi! Nice to meet you.)
- információkérés, információadás (What's your name? My name is Peter. How old are you? I'm 10. Where are you from? I'm from Budapest. When's your birthday? On 4th July. What's your favourite animal? My favourite animals are cats. Have you got a pet? Yes, a cat. No, I haven't. Have you got any brothers or sisters? Yes, a brother. No, I haven't.)
- hogyanlét iránti érdeklődés (How are you? What's wrong?)
- hogyanlét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry. I'm very sorry.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
- jókívánságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Congratulations!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter!)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Dear Peter, Best wishes)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What do you think? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion about ...? I think ...)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's .../ It's big and comfortable. What's ... in English? What's ... in Hungarian?)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes, I have. No, I haven't. Yes, I do. No, I don't.)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. I don't know. I have no idea.)
- nem értés megfogalmazása (I don't understand.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Can you repeat it? Can you spell it for me?)
- alapvető érzések kifejezése (I'm cold. I'm hungry. I'm happy/sad/angry.)
- akarat, kívánság kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)
- kérés és arra reagálás (Can you give me a pen? Can I get a pen? Yes, here you are. Sorry, I can't.)
- javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema., Good idea. Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't. I'd like to invite you to my party.)
- kínálás és arra reagálás (Would you like an orange? Here you are. Yes, please. No, thank you. Thank you.)
- betűzés kérésének kifejezése (Could you spell it, please?)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here, please. Read the text, please.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák az 5. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ... I'm not ... Are you ...? Is he ...? Who is he? What's that?)
- szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese. Do you play tennis?)
- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Continuous (Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.)
- létezés kifejezése múlt időben: 'to be' létige (I was ... I wasn't ... Were you ...? Was he...? Who was there? What was that?)

- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
- jövő idejűség kifejezése: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.)
- felszólító mód: felszólítások (Come here. Don't shout.)
- kérdőmondatok, kérdőszavak (who?, when?, where?, what?, how?)
- birtoklás: birtokos névmások és 's genitive (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother ...)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám (dog-dogs, child-children)
- mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred), sorszámok (first, second, third...)
- mennyiségi viszonyok: megszámlálható főnevek (How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs.)
- mennyiségi viszonyok: megszámlálhatatlan főnevek (How much money have you got? I've got a lot of/little money.)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.)
- minőségi viszonyok: rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse)
- modalitás: 'can', 'must' segédige (I can/can't swim. I must go.)
- szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they..., me, him, them...), some/any (There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase., There isn't any juice in my glass.), határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody)

Természetismeret

Növények testfelépítése

- felismeri és megnevezi a növények életfeltételeit, életjelenségeit;
- összehasonlítja az ismert hazai termesztett vagy vadon élő növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- összehasonlítja ismert hazai termesztett vagy vadon élő növények részeit megadott szempontok alapján;
- ismert hazai termesztett vagy vadon élő növényeket különböző szempontok szerint csoportosít;
- azonosítja a lágyszárú és a faszárú növények testfelépítése közötti különbségeket

Állatok testfelépítése

- felismeri és megnevezi az állatok életfeltételeit és életjelenségeit;
- összehasonlítja az ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítja;
- azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket;
- mikroszkóp segítségével megfigyel egysejtű élőlényeket.

Anyagok és tulajdonságaik

- felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat;
- felismeri a különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat;
- tudja a becsléseket, méréseket és a mérőeszközöket különféle fizikai paraméterek meghatározására;
- önállóan végez egyszerű kísérleteket.

Mérések, mértékegységek, mérőeszközök

- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására;
- észleli, méri az időjárási elemeket, a mért adatokat rögzíti, ábrázolja;
- Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hőingást;
- leolvassa és értékeli a Magyarországra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatait

Tájékozódás az időben

- tervet készít saját időbeosztására vonatkozóan;
- megfigyeli a természet ciklikus változásait;
- megérti a Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás közötti összefüggéseket;
- modellezi a Nap és a Föld helyzetét a különböző napszakokban és évszakokban.

Tájékozódás a térben, alapvető térképészeti ismeretek

- mágneses kölcsönhatásként értelmezi az iránytű működését;
- felismeri a felszínformák ábrázolását a térképen;
- megérti a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket;
- fő- és mellékégtájak segítségével meghatározza különböző földrajzi objektumok egymáshoz viszonyított helyzetét;
- felismeri és használja a térképi jelrendszert és a térképajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turistatérkép).

Alapvető életjelenségek és folyamatok

- megnevezi az éghajlat fő elemeit;
- jellemzi és összehasonlítja az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg);
- értelmezi az évszakok változását;
- értelmezi az időjárás-jelentést;
- piktogramok alapján megfogalmazza a várható időjárást

Az emberi szervezet működése, testi- lelki egészség

- felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit;
- látja az összefüggéseket az egyes szervek működése között;
- érti a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, azokat igyekszik betartani

Technika

- A technikai elveivel környezet jelentőségének felismerése.
- Ismerkedés a környezet tudatos átalakításának elveivel és szükségességével.
- Egyszerű, mindennapos technikai rendszerek azonosítása.
- A kommunikáció alapfogalmainak alkalmazása, tömegkommunikációs eszközök kezelése. Egyszerű műveleti algoritmusok értelmezése és végrehajtása (egyszerű tervek és vázlatrajzok készítése).
- Becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok olvasása és készítése.

- A gyalogos, a kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása. A következetes és rendszeres tisztálkodás ismerete.
- Az egészséges táplálkozás jelentőségének felismerése.
- A családi munkamegosztás ismerete, a házi és ház körüli munkák gyakorlása.
- A szükséges eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. Környezetkímélő magatartás és takarékoság fontosságának felismerése.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 15 népzenei, 25 egy- és többszólamú történeti ének, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- Ismeri a régi- és új stílusú népdalok jellegzetességeit, a kapcsolódó zenei kifejezésekkel (ereszkedő- és kupolás dallamvonal, visszatérő- és kvintváltó szerkezet, tempo giusto-, parlando-, rubato előadásmód)
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni.
- Énektechnikája, lapról olvasási készsége, harmonikus hallásuk alkalmassá teszi a magas szintű kóruséneklésre.
- Megismeri és értelmezi, a kottakép dallami-(neuma, kvadrát notáció, négyvonalas rendszer, ötvonalas rendszer), ritmikai elemeit. (4/2, 3/2, 3/1, 12/8, alla breve, harmincketted tizenhatod, kis éles. kis nyújtott, váltakozó ütem)
- Ismeri a k7, n7, b2, Sz7 hangközöket, hangköz fordításokat, a hangnemeket 4# és 4b előjegyzésig.
- Felismeri, lejegyzi és megszólaltatja a tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneкли emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkal.
- A formai építkezés jelenségeit felismerik és meg tudják fogalmazni. (motívum, egytagú-, kéttagú-, háromtagú (da Capo-s) forma, variációs forma)
- Megkülönbözteti a tárogató, cimbalom, köcsögduda, doromb, hatlyukú (népi) furulya, tilinkó, kaval, koboz, ütőgardon, tambura, lant, csembaló, orgona, harangjáték, harsona, tuba hangszínét, felismerik a népi zenekar, barokk zenekar hangzását.
- Ismeri a középkor, reneszánsz zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait (kánon, orgánium, burden, homofónia, polifónia, imitáció, a capella, augmentáció, diminúció)zenei műfajait (motetta, mise, madrigál, társas ének, históriás ének, zsoltár, gregórián ének, trubadúr ének, egyházi népének), legfontosabb zeneszerzőit (Pierluigi da Palestrina, Orlando di Lasso, Josquin des Pres, Tinódi Lantos Sebestyén)
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 15 alkotást/műrészletet ismer.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai

- A tanuló tudja a tanult új dallamokat önállóan is énekelni, illetve szükség esetén azokat indítani tudja.
- Biztonsággal ismerje fel a már hallott és tanult hangszeres népzeneit.
- Tudjon pontos ritmuskíséretet adni az énekelt népdalokhoz, illetve a hallgatott népzenehez.
- Tudja énekléssel is kísérni a tanult táncokat és népszokásokat. Tudja a táncot és éneket önállóan indítani és irányítani.

Ritmusgyakorlatok

- Tudjon legalább hat ütem terjedelmű ritmust biztonsággal visszatapsolni.

- Tudjon egyszerű mozgássorokat és ugrós motívumokat azonos, nyújtott, éles és fordított, tapsos ritmussal kísérni. Tudja a futást egyenletes sarokkoppantással kísérni.

Énekes mozgásos gyermekjátékok

- Kezdeményezően vegyen részt a játékfűzések gyakorlásában, tudja azokat indítani és irányítani.
- Tudja indítani és irányítani a kiszehajtás-zöldágjárás bemutatását.
- Társaival tudjon előadni egy énekes-táncos betlehemes játékot

Néptáncok

- Tudja az új sárközi, somogyi és szatmári motívumokat változatos módon gyakorolni, szükség esetén társait irányítani.
- Kezdeményezően vegyen részt a sárközi karikázó kötött, és a somogyi csárdás, a szatmári verbunk és csárdás motívumok kötött és szabad gyakorlásában. Legalább hat szatmári verbunk motívum felhasználásával tudjon improvizálni.

Digitális kultúra

A tanuló az *Algoritmizálás és blokkprogramozás* témakör végére

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit.

A tanuló az *Online kommunikáció* témakör végére

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

A tanuló a *Robotika* témakör végére

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

A tanuló a *Szövegszerkesztés* témakör végére

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

A tanuló a *Bemutatókészítés* témakör végére

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

A tanuló a *Multimédiás elemek készítése* témakör végére

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

A tanuló az *Információs társadalom, e-Világ* témakör végére

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

A tanuló a *A digitális eszközök használata* témakör végére

- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;

- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

Rajz és vizuális kultúra

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során. Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása

Testnevelés

Gimnasztika és rendgyakorlatok prevenció, relaxáció

- megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat;
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;
- magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajtás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

Torna jellegű feladatmegoldások

- segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.

Testnevelési és népi játékok; Sportjátékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Önvédelmi és küzdősportok

- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védéseket és ellentámadásokat.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

Úszás

- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával, készség szinten úszik;

- rendszeresen végez számára megfelelő vízi játékokat, és hajt végre úszástechnikákat;
- tudatosan, összehangoltan végzi a korrekciós gyakorlatait és uszodai tevékenységét, azok megvalósítása automatikussá, mindennapi életének részévé válik.

Hit és erkölcsstan

Erkölcstan

Éntudat - Önismeret

- megismeri az önazonosság fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját személyiségének néhány elemét;
- ismer testi-lelki egészséget őrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét veszélyeztető hatásokat. Megfogalmazza a saját intim terének határait.

Család – Helyem a családban

- megfigyeli, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatai alakítására;
- képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- a családjában és ismeretségi körében talál olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;
- megfogalmazza, hogy a szeretetnek, a bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a családban, a barátságokban és a párkapcsolatokban;
- megfelelő döntéseket hoz arról, hogy az online térben, milyen információkat oszthat meg önmagáról.

Társas tudatosság és társas kapcsolatok

- helyesen feltérképezi, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatai alakítására;
- képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- a családjában és ismeretségi körében talál olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;
- megfogalmazza, hogy a szeretetnek, az elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a barátságokban, a páros kapcsolatokban, és az iskolai közösségekben

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- A Biblia főbb jellemzőinek ismerete
- Ismerje a következő bibliai történeteket: Dávid és Góliát, Jézus születése, halála és feltámadása, A jó pásztor története
- A Miatyánk, az 1. Tim.3:16-17., és az 1.Sám 16:7/b memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: bűn, hit, Krisztus, szeretet
- Tudja megfogalmazni az advent, a karácsony, a nagypéntek és a húsvét lényegét.
- Ismerje Káin és Ábel, valamint Salamon ítéletének történetét.
- A tíz parancsolat (2. Móz.20:2-17), a Péld. 9:10., az ApCsel 1:8. memoriter szintű ismerete
- Tudja megfogalmazni a virágvasárnap és a pünkösöd, mint keresztény ünnep lényegét.

6. évfolyam

Irodalom

Témakörök:

Hősök az irodalomban

A tanuló

- megismeri a ballada műfaji jellemzőit, sajátos szerkesztés- és előadásmódját;

- tudja, hogy a népköltészeti alkotások többféle változatban létezhetnek;
- elő tud adni egy népballadát (memoriter);
- értelmezi Arany János *A walesi bárdok* című balladáját (memoriter);
műismereti minimuma: egy népballada és egy Arany-ballada.

A tanuló

- a már korábban ismert művek olvasásával felidézi a műfaji sajátosságokat;
- felidéz népköltészeti műfajokat;
- megismer, rendszerez mondatípusokat;
- kreatív írásokat készít (pl. helyi monda, keletkezéstörténet);
képes Arany János *Rege a csodaszarvasról* című művének elemző bemutatására (részletek, memoriter is), a mondai anyag és a művészi feldolgozás összevetésére.

Arany János: Toldi

A tanuló

- felismeri az elbeszélő költemény műfaját;
- elemzi a tér- és időviszonyokat; ismeri a cselekményt; jellemzi a szereplőket és minősíti kapcsolataikat a *Toldi* részletes feldolgozása során;
- alkalmazza a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény);
- felismeri a poétikai eszközöket (szóképek, alakzatok), a versritmust;
- képes önálló szövegalkotási feladatok megoldására (különböző közlésformák; nézőpontváltás stb.);
- képes saját véleményének megfogalmazására;
tud memoriterek előadni (szövegrészletek a műből).

Szeretet, hazaszeretet, szerelem

A tanuló

- megkülönbözteti az epikai és lírai műnemet (az ábrázolás irányultsága alapján);
- felismeri a lírai műnemnek a líra alanyára vonatkoztatottságát (bármely líratípusban, pl. gondolat- vagy hangulatlíra);
- bővíti ismereteit a kifejezésmódokról;
- felismer jellemző témákat, motívumokat (pl. természet, évszakok, napszakok);
felismeri a művészi stílus eszközöket és elemzi azok hatását.

Próza nagyepika – Gárdonyi Géza: Egri csillagok

A tanuló

- alkalmazza a házi olvasmányok korábban megismert megközelítési lehetőségeit;
- előzetesen felkészül a mű sok szempontú értelmezésére (feladatok; adatkeresés, jegyzetelés, vázlatkészítés stb.);
- képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/ írásban), pl. leírás, jellemzés, elbeszélés nézőpontváltással, levél, kreatív írás;
képes szövegrészlet megtanulására, esetleg jelenet, dialógus előadására, dramatikus játékra.

Egy szabadon választott világirodalmi ifjúsági regény, ajánlott olvasmányok

A tanuló képes

- az elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak folyamatos gyakorlására;
- rövid érvelő szövegek készítésére;
- néhány, különböző típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítésére (meghívó, e-mail stb.);
saját hibáinak felismerésére, javítására, igényli ezek kiküszöbölését gyakorlással, feladatmegoldással, és törekszik készség szintjének folyamatos fejlesztésére.

Magyar nyelvtan

Témakörök:

Élőbeszéd, írott szó

- Anyaggyűjtés különféle nyomtatott és elektronikus forrásokból az írott mű elkészítéséhez.
- A vázlatkészítés szabályainak, fajtáinak megismerése; gyakorlatok a vázlat kifejtéséhez, kiegészítéséhez.
- Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése.
- Az írott és nyomtatott szöveg formájának üzenete.
- Az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókincs használata.
- Személyes élmények megfogalmazása különböző szöveg-típusokban: mese, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél.

A szófajok rendszere

- A szavak egy lehetséges osztályának, a szófajok legjellemzőbb csoportjainak áttekintése, szövegbeli és kommunikációs szerepük megfigyelése, alkalmazásuk a kommunikációban.
- A szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyelése, főbb jellemzőinek megnevezése.
- Az alapszófajok típusai, szerkezetük, szerepük a szövegalkotásban.
- Az ige szerkezete, az igekötők szerepe az ige folyamatosságának, az irányultságának kifejezésében; az ige aktualitása.
- A főnevek kategóriái, a tulajdonnevek néhány tipikus fajtája, szerkezete.
- A névmások szövegszervező szerepének megfigyelése, alkalmazása a szövegalkotásban.
- A tanult alapszófajok leggyakoribb képzőinek megismerése, szóalkotási gyakorlatok.
- A magyar nyelv szerkezetének összehasonlítása a tanult idegen nyelv hangtani, szótani szerkezetével.

A sajtó és az internet világa

- Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl. e-mail, komment.
- Az írás nem nyelvi jeleinek (betűforma, -nagyság, sorköz, margó, távolság, színek, kiemelések stb.), a szöveg képének az írott üzeneten túli jelentése.
- A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai.

Matematika

Halmazok

- Halmazokba rendezés egy-két szempont szerint
- Halmazábra készítése
- Számhalmazok szemléltetése számegegyenesen
- Részhalmazok felismerése ábráról
- Halmazok közös részének és egyesítésének megállapítása ábrázolás segítségével.

Matematikai logika, kombinatorika

- Egyszerű állítások logikai értékének (igaz vagy hamis) megállapítása
- Igaz és hamis állítások önálló megfogalmazása
- A matematikai logika egyszerű, a korosztály számára érthető szakkifejezéseinek ismerete és használata
- Kis elemszámú halmaz elemeinek sorba rendezése mindennapi életből vett példákkal
- Az összes eset előállítása során rendszerezési sémák használata: táblázat, ágrajz, szisztematikus felsorolás

Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

- Számok helyi értékes írásmódjának használata nagy számok esetében
- Osztók, többszörösök meghatározása; két szám közös osztóinak meghatározása; közös többszörösök meghatározása
- 2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 6-tal, 9-cel, 10-zel, 100-zal való oszthatósági szabályok ismerete és alkalmazása

- A természetes számok csoportosítása osztók száma alapján és adott számmal való osztási maradékuk szerint

Alapműveletek természetes számokkal

- Írásbeli osztás algoritmus a kétjegyű természetes számmal
- Írásbeli osztás legfeljebb kétjegyű természetes számmal gyakorlati feladatok megoldása során; a hányados becslése
- A műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete és helyes alkalmazása fejben, írásban és géppel számolás esetén
- Egyszerű szöveges feladat matematikai tartalmának felismerése, és az annak megfelelő művelet sor felírása
- A gyakorlati problémákban előforduló mennyiségek becslése
- Az alapműveletek tulajdonságainak (felcserélhetőség, csoportosíthatóság, széttagolhatóság) ismerete és alkalmazása a gyakorlatban
- Zárójeleket tartalmazó művelet sorok átalakítása, kiszámolása a természetes számok körében
- Kapott eredmény ellenőrzése; észszerű kerekítés

Egész számok; alapműveletek egész számokkal

- Alapműveletek elvégzése az egész számok körében
- Az alapműveletek tulajdonságainak (felcserélhetőség, csoportosíthatóság, széttagolhatóság) ismerete és alkalmazása a gyakorlatban
- A műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete és helyes alkalmazása fejben, írásban és géppel számolás esetén
- Egyszerű szöveges feladat matematikai tartalmának felismerése, és az annak megfelelő művelet sor felírása
- Gyakorlati problémákban előforduló mennyiségek becslése
- Kapott eredmény ellenőrzése; észszerű kerekítés

Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok

- Törtek összehasonlítása, egyszerűsítés, bővítés
- Különböző alakokban írt egyenlő törtek felismerése
- Számok helyi értékes írása tizedes törtek esetén
- Számok ábrázolása számegyenesen

Alapműveletek közönséges törtekkel

- Reciprok fogalmának ismerete és alkalmazása
- Az alapműveletek tulajdonságainak (felcserélhetőség, csoportosíthatóság, széttagolhatóság) ismerete és alkalmazása a gyakorlatban
- A műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete és helyes alkalmazása
- Egyszerű szöveges feladat matematikai tartalmának felismerése, és az annak megfelelő művelet sor felírása
- Kapott eredmény ellenőrzése

Alapműveletek tizedes törtekkel

- Tizedes törtek összeadása, kivonása és szorzása írásban
- Tizedes törtek írásbeli osztása legfeljebb két tizedes jegyet tartalmazó számmal gyakorlati feladatok megoldása során; a hányados becslése
- Az alapműveletek tulajdonságainak (felcserélhetőség, csoportosíthatóság, széttagolhatóság) ismerete és alkalmazása a gyakorlatban
- A műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete és helyes alkalmazása írásban és géppel számolás esetén

- Egyszerű szöveges feladat matematikai tartalmának felismerése, és az annak megfelelő művelet sor felírása

Arányosság, százalékszámítás

- Egyenes arányosság felismerése hétköznapi helyzetekben
- Az egyenesen arányos mennyiségek felismert tulajdonságainak alkalmazása konkrét gyakorlati feladatok megoldásában
- Az egyenes arányosság és a mérés kapcsolatának felismerése
- Hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő szabványmértékegységeinek ismerete
- Az ismert szabványmértékegységek átváltása helyi értékes gondolkodás alapján
- Tört részkiszámítási feladatok az egyenesen arányos mennyiségek kapcsolatainak alkalmazásával
- Századrész és százalék elnevezések párhuzamos használata gyakorlati helyzetekben

Egyszerű szöveges feladatok

- A mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása különféle módszerekkel, például szakaszos ábrázolással, visszafelé gondolkodással
- A megoldás ellenőrzése
- Gyakorlati problémákban előforduló mennyiségek becslése

A függvény fogalmának előkészítése

- A matematikából és a mindennapi életből vett megfeleltetések legalább egy lehetséges szabályának megadása
- A matematikából és a mindennapi életből vett megfeleltetések tulajdonságainak megfigyelése, elemzése
- Tájékozódás térképen, nézőtéren, sakktáblán és a koordináta-rendszerben
- Egyenes arányosság grafikonjának felismerése

Sorozatok

- Szabálykövetés ritmusban, rajzban, számolásban
- Sorozatok adott szabály szerinti folytatása
- Adott sorozat esetén legalább egy szabály felismerése és megfogalmazása

Mérés, mértékegységek

- Terület, térfogat és űrtartalom mérése gyakorlati helyzetekben alkalmi és szabványegységekkel a természetes és az épített környezetben
- Sokszögek területének meghatározása átdarabolással
- Téglatest, kocka alakú tárgyak felszínének és térfogatának mérése a természetes és az épített környezetben
- Téglatest, kocka alakú tárgyak felszínének és térfogatának kiszámítása

Síkbeli alakzatok

- Síkbeli alakzatok közül a sokszögek kiválasztása
- Tengelyesen szimmetrikus háromszögek ismerete
- Háromszögek csoportosítása szögeik és oldalai szerint
- Téglalap és négyzet tulajdonságainak ismerete, alkalmazása

Transzformációk, szerkesztések

- Tengelyes tükrözés ismerete és alkalmazása
- Tengelyesen szimmetrikus alakzatok felismerése a természetes és az épített környezetben
- Alakzatok tengelyes tükröképének megszerkesztése
- Alapszerkesztések: szakaszfelező merőleges, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése; szögfelezés, szögmásolás
- Szerkesztéshez terv, előzetes ábra készítése
- Néhány adott feltételnek megfelelő ábra pontos szerkesztése

Térgeometria

- Téglatest, kocka tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló
- Testekről, építményekről nézeti rajzok, alaprajzok, hálók készítése

Leíró statisztika

- A táblázatok adatainak értelmezése és ábrázolása (oszlopdigram, kördiagram, vonaldigram, pontdiagram) kisméretű mintán
- A hétköznapi életből gyűjtött adatok táblázatba rendezése, ábrázolása hagyományos és digitális eszközökkel kisméretű minta esetén
- Azonos adathalmazon alapuló kördiagram és oszlopdigram összehasonlítása becslés alapján kisméretű minta esetén
- Átlag fogalmának ismerete, alkalmazása

Valószínűség-számítás

- Valószínűségi játékok és kísérletek adatainak tervszerű gyűjtése
- A „biztos”, a „lehetséges, de nem biztos” és a „lehetetlen” események felismerése

Történelem

A tanuló

- Ismerje a kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját
- Tudja időrendbe állítani a történelmi eseményeket
- Ismerje az egyes történelmi eseményekhez, folyamatokhoz tartozó történelmi személyiségeket, helyszíneket és a kapcsolódó fogalmakat
- Legyen képes önállóan a történelmi események, folyamatok rövid értékelésére
- Tudjon önállóan rövid, szöveges vázlatot készíteni
- Tudjon történelmi forrásokat értelmezni, tartalmukat összefoglalni. Legyen képes összevetni a forrásokban található információkat az ismereteivel
- Fogalomhasználata az egyes korszakoknak megfelelő legyen
- Tudjon önállóan véleményt alkotni, az eseményekhez kapcsolódóan kérdést feltenni
- Legyen képes önállóan egyes események ismertetésére, kiselőadás összeállítására, prezentálására
- Legyen képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, írott forrásokból, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból.
- Megadott szempontok alapján, tanári útmutatással legyen képes történelmi információkat gyűjteni különböző médiumokból és forrásokból
- Legyen képes képen, egyszerű ábrán ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival leírni
- A tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket tudja hozzárendelni egy adott történelmi korhoz, államhoz
- Legyen képes a történelmi események, folyamatok értékelésére
- Ismerje a középkori és újkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében
- Tudja felidézni a középkori és újkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait
- Tudja felidézni az újkori egyetemes történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait
- Ismerje az újkor életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az emberek életét befolyásoló tényezőket
- Ismerje az újkori egyetemes történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket az egyes eseményekben
- Ismerje az újkor életmód- és kultúrtörténet alapvető vonásait

- Legyen tisztában az újkor világképének fő vonásaival
- Ismerje a reformáció irányzatait és tanításait
- Ismerje és tudja bemutatni a 19. századi modernizáció gazdasági, társadalmi és kulturális hatásait
- Legyen képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákkal: a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira
- Ismerje a különböző korok hadviselési szokásait, jellemzőit
- Ismerje a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit a középkorban és újkorban, ismerjen példákat a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára és együttműködésére
- Legyen képes elhelyezni Magyarországot a középkori és újkori európai történelmi folyamatokban
- Ismerjen példákat, hogy a történelem során miként járultak hozzá a magyarok Európa és a világ kulturális, tudományos és politikai fejlődéséhez

Hon és népismeret

Az én világom

- nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására;
- megbecsüli szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait;
- önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával bemutatja szülőföldje hagyományos értékeit.

Találkozás a múlttal

- megbecsüli az idősebb családtagok tudását, nyitott a korábbi nemzedékek életmódjának, normarendszerének megismerésére, elfogadására;
- ok-okozati összefüggést állapít meg az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között.
- megállapításaiban rámutat a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére;
- szöveges és képi források, digitalizált archívumok elemzése, feldolgozása alapján önálló előadásokat hoz létre, csoportos szerepjáték során reprodukálja a megismert szokásokat;
- meghatározott helyzetekben önálló véleményt alkot, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni.

Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink

- meglátja az összefüggést a szülőföldhöz kötődés kialakulása és a lokális értékek megismerése között
- életkorának megfelelő önálló alkotás keretében megjeleníti a magyar tudomány és kultúra eredményeit, a hungarikumokat;
- tiszteletben tartja más kultúrák értékeit.

Német nyelv

Témakörök:

Család

- Személyleírás. Szokásos napi tevékenységek.

Sport

- Téli sportok. Csapatok. Sportbaleset, sportprogramok. Segítségnyújtás.

Iskola, barátok

- Tanórán kívüli közös programok. (Iskolai börze.)

Szabadidő, szórakozás

- Szabadidős program tervezése. Meghívás programokra.

Természet, állatok

- Kisállatok.

Város, bevásárlás

- Tájékozódás, útbaigazítás. Híres német városok nevezetességei. Vásárlás, csere-bere.

Utazás, pihenés

- Külföldi utazás, élmények. (Utazás a téli szünetben.)

Fantázia és valóság

- Kedvenc olvasmányaim, könyvem. Egy olvasmány élmény bemutatása.

Egészséges életmód.

- A rendszeres testedzés.

Nyelvtani fogalomkörök: múltidő, jövő idő, melléknévragozás, részes eset

Angol nyelv

A kerettantervek a kötelező tartalmat témakörökön keresztül közelítik meg. Az egyes témakörök mellett az adott évfolyamokra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek meghatározásra, melyek az előző oktatási szakaszra megadottakat bővítik, azokra épülnek.

Angol nyelvi funkciók a 6. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello! Good morning! Good night! Goodbye! Bye-bye! Take care! How are you? Fine, thanks. I'm OK.)
- köszönet kifejezése (Thanks. Thanks a lot. Thank you very much.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)
- bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... Hello. Hi! Nice to meet you.)
- információkérés, információadás (What's your name? My name is Peter. How old are you? I'm 10. Where are you from? I'm from Budapest. When's your birthday? On 4th July. What's your favourite animal? My favourite animals are cats. Have you got a pet? Yes, a cat. No, I haven't. Have you got any brothers or sisters? Yes, a brother. No, I haven't.)
- hogyanlét iránti érdeklődés (How are you? What's wrong?)
- hogyanlét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry. I'm very sorry.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
- jókívánságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Congratulations!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter!)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Dear Peter, Best wishes)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What do you think? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion about ...? I think ...)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's .../ It's big and comfortable. What's ... in English? What's ... in Hungarian?)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes, I have. No, I haven't. Yes, I do. No, I don't.)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. I don't know. I have no idea.)
- nem értés megfogalmazása (I don't understand.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Can you repeat it? Can you spell it for me?)
- alapvető érzések kifejezése (I'm cold. I'm hungry. I'm happy/sad/angry.)
- akarat, kívánság kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)

- kérés és arra reagálás (Can you give me a pen? Can I get a pen? Yes, here you are. Sorry, I can't.)
- javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema., Good idea. Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't. I'd like to invite you to my party.)
- kínálás és arra reagálás (Would you like an orange? Here you are. Yes, please. No, thank you. Thank you.)
- betűzés kérésének kifejezése (Could you spell it, please?)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here, please. Read the text, please.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák a 6. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ... I'm not ... Are you ...? Is he ...? Who is he? What's that?)
- szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese. Do you play tennis?)
- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Continuous (Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.)
- létezés kifejezése múlt időben: 'to be' létige (I was ... I wasn't ... Were you ...? Was he...? Who was there? What was that?)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
- jövő idejűség kifejezése: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.)
- felszólító mód: felszólítások (Come here. Don't shout.)
- kérdőmondatok, kérdőszavak (who?, when?, where?, what?, how?)
- birtoklás: birtokos névmások és 's genitive (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother ...)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám (dog-dogs, child-children)
- mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred), sorszámok (first, second, third...)
- mennyiségi viszonyok: megszámlálható főnevek (How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs.)
- mennyiségi viszonyok: megszámlálhatatlan főnevek (How much money have you got? I've got a lot of/little money.)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.)
- minőségi viszonyok: rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse)
- modalitás: 'can', 'must' segédige (I can/can't swim. I must go.)
- szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they..., me, him, them...), some/any (There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase., There isn't any juice in my glass.), határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody)
- Az oktatási szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott **A1** szintet.

Természetismeret

Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás

- felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat;
- felismer és megfigyel különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat;
- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket különféle fizikai paraméterek meghatározására;
- önállóan végez egyszerű kísérleteket.
- megfigyeli a mágneses kölcsönhatásokat, kísérlettel igazolja a vonzás és a taszítás jelenségét, példákat ismer a mágnesesség gyakorlati életben való felhasználására;
- megfigyeli a testek elektromos állapotát és a köztük lévő kölcsönhatásokat, ismeri ennek gyakorlati életben való megjelenését;
- megfigyeléseken és kísérleten keresztül megismeri az energiatermelésben szerepet játszó anyagokat és az energiatermelés folyamatát;
- kísérletekkel igazolja a növények életfeltételeit;
- kísérleti úton megfigyeli az időjárás alapvető folyamatait, magyarázza ezek okait és következményeit.

Topográfiai alapismeretek

- meghatározza az irányt a valós térben;
- érti a térkép és a valóság közötti viszonyt;
- tájékozódik a térképen és a földgömbön
- felismeri a földrészeket és az óceánokat a különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken;
- felismeri a nevezetes szélességi köröket a térképen;
- megfogalmazza Európa és Magyarország tényleges és viszonylagos földrajzi fekvését;
- ismeri a főfolyó, a mellékfolyó és a torkolat térképi ábrázolását;
- felismeri és megnevezi a legjelentősebb hazai álló- és folyóvizeket;
- bejelöli a térképen Budapestet és a saját lakóhelyéhez közeli fontosabb nagyvárosokat és a szomszédos országokat.

Gyakorlati jellegű térképészeti ismeretek (Az iskola környékének megismerése során, terepi munkában)

- meghatározza az irányt a valós térben;
- érti a térkép és a valóság közötti viszonyt;
- tájékozódik a térképen és a földgömbön.
- a valóságban megismert területről egyszerű, jelrendszerrel ellátott útvonaltervet, térképet készít;
- tájékozódik a terepen térképvázlat, iránytű és GPS segítségével;
- meghatározott szempontok alapján útvonalat tervez a térképen;
- használni tud néhány egyszerű térinformatikai alkalmazást

Az erdők életközössége és természeti-környezeti problémái

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat.
- megfigyeli hazánk erdei élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségként értelmezi az erdőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit az erdők életközössége esetén;

- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le az erdei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert erdei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja az erdőgazdálkodási tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van az erdő természetvédelmi értékével, fontosnak tartja annak védelmét.

A mezők és a szántóföldek életközössége, természeti-környezeti problémái

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat
- megfigyeli hazánk fátlan élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- megadott szempontok alapján összehasonlítja a rétek és a szántóföldek életközösségeit;
- életközösségként értelmezi a mezőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a rétek életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a mezei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert mezei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül mutatja be a mezőgazdasági tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a fátlan társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.

Vízi és vízparti életközösségek és természeti-környezeti problémái

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat.
- megfigyeli hazánk vízi és vízparti élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségként értelmezi a vizes élőhelyeket;
- összehasonlítja a vízi és szárazföldi élőhelyek környezeti tényezőit;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a vízi és vízparti életközösségek esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a vízi élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és ezekből táplálékhálózatot állít össze a megismert vízi és vízparti növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja a vízhasznosítás és a vízszennyezés életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a vízi társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.

Az energia

- összetett rendszerként értelmezi az egyes földi szférák működését;
- ismeri a természeti erőforrások energiatermelésben betöltött szerepét;
- tisztában van a természeti erők szerepével a felszínalakításban
- csoportosítja az energiahordozókat különböző szempontok alapján;
- példákat hoz a megújuló és a nem megújuló energiaforrások felhasználására;
- megismeri az energiatermelés hatását a természetes és a mesterséges környezetre

A Föld külső és belső erői, folyamatai

- összetett rendszerként értelmezi az egyes földi szférák működését;
- ismeri a természeti erőforrások energiatermelésben betöltött szerepét;
- tisztában van a természeti erők szerepével a felszínalakításban
- megállapítja, összehasonlítja és csoportosítja néhány jellegzetes hazai kőzet egyszerűen vizsgálható tulajdonságait;
- példákat hoz a kőzetek tulajdonságai és a felhasználásuk közötti összefüggésekre;
- tisztában van azzal, hogy a talajpusztulás világméretű probléma;
- ismer olyan módszereket, melyek a talajpusztulás ellen hatnak (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés);
- felismeri és összehasonlítja a gyűrődés, a vetődés, a földrengés és a vulkáni tevékenység hatásait;
- magyarázza a felszín lejtése, a folyó vízhozama, munkavégző képessége és a felszínformálás közti összefüggéseket;
- magyarázza az éghajlat és a folyók vízjárása közötti összefüggéseket.

Technika

- A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.
- Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata.
- A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata.
- Mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.
- A makett és a modell szerepe.
- Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- Az egészséges életmód ismeretei.
- Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése.
- Családi gazdálkodás összefüggései.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 15 népzenei, 25 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni. Énektechnikája, lapról olvasási készsége, harmonikus hallása alkalmassá teszi a magas szintű kórusmunkára.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Megismeri és értelmezi a kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket.
- Ismeri a b4 (triton), sz5, b2, sz7 hangközöket, a hangközfordításokat, a kuruc-, a lokriszi- az összhangzatos- és dallamos moll skálákat, a hangnemeket 5# és 5b előjegyzésig, a számozott basszust, a maggiore - minore váltást, a dúr és moll hármashangzatot és fordításait, a domináns szeptim akkordot, a funkciókat és az autentikus zárlatot.
- Felismeri, lejegyzi és megszólaltatja a tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneklí emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkal.

- Megkülönbözteti a barokk zenekar, a vonósnégyes és a szimfonikus zenekar hangzását. Ismeri a szimfonikus zenekar főbb hangszereit (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita)
- Ismeri a barokk stílus és a bécsi klasszicizmus zenei formáit (da capo-s forma, periódus, kéttagú- és háromtagú forma, rondóforma, szonátaforma, triós forma, variációs forma), szerkesztési módjait (-Szekvencia, kürtmenet, funkciós kíséret, fuga, tercpárhuzam, szimmetria, zenei műfajait és azok jellegzetességeit (opera, oratórium, passió, kantáta, mise, cocerto, szvit, szonáta, szimfónia, vonósnégyes, szerenád), legfontosabb zeneszerzőit (H. Purcell, C. Monteverdi, A. Vivaldi, G. F. Händel, J. S. Bach, J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven)
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 20 alkotást/műrészletet ismer.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai, népzene

- A tanuló tudja a tanult új dallamokat önállóan is énekelni, illetve szükség esetén azokat indítani tudja.
- Biztonsággal ismerje fel a már hallott és tanult hangszeres népzene, önállóan is kezdeményezze a zenehallgatást.
- Tudjon pontos ritmuskíséretet adni az énekelt népdalokhoz, illetve a hallgatott népzenehez.
- Tudja énekléssel is kísérni a tanult táncokat és népszokásokat. Tudja a táncot és éneket önállóan indítani és irányítani.

Ritmusgyakorlatok

- Tudjon legalább hat ütem terjedelmű ritmust biztonsággal visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat és ugrós motívumokat azonos, nyújtott, éles és fordított, tapsos ritmussal kísérni. Tudja a futást egyenletes sarokkoppantással kísérni.
- Vegyen részt a keringések és forgások gyakorlásában

Énekes mozgásos gyermekjátékok, népszokások

- Kezdeményezően vegyen részt a játékfűzések gyakorlásában, tudja azokat indítani és irányítani.
- Tudja indítani és irányítani a kiszehajtás-zöldágjárás bemutatását.
- Tudja indítani és irányítani a betlehemezés bemutatását.
- Tudja indítani és irányítani a pünkösdi királyné-járás bemutatását

Néptáncok

- Tudja az új délalföldi, székely és kóló motívumokat változatos módon gyakorolni, szükség esetén társait irányítani.
- Kezdeményezően vegyen részt a szatmári verbunk és csárdás, a délalföldi ugrós, a székely verbunk és a mamacska kóló motívumok kötött és szabad gyakorlásában. Legalább hat-hat motívum felhasználásával tudjon délalföldi ugrós és székely verbunkot improvizálni.
- Tudja a korábban tanult táncokat változatos formákban és színtereken gyakorolni, erre tudja társait is mozgósítani.
- A megfigyelt koreográfiákban biztonsággal ismerje fel a tanult motívumokat, illetve jellegzetes motívumfűzéseket.
- Tudjon a tanuló táncrepertoárja alapján bemutatót szervezni, indítani és irányítani

Digitális kultúra

A tanuló az Algoritmizálás és blokkprogramozás témakör végére

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;

- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

A tanuló az *Online kommunikáció* témakör végére

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

A tanuló a *Robotika* témakör végére

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

A tanuló a *Szövegszerkesztés* témakör végére

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

A tanuló a *Bemutatókészítés* témakör végére

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

A tanuló a *Multimédiás elemek készítése* témakör végére

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

A tanuló az *Információs társadalom, e-Világ* témakör végére

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

A tanuló a *A digitális eszközök használata* témakör végére

- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Rajz és vizuális kultúra

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.

- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.

Testnevelés

Gimnasztika és rendgyakorlatok prevenció, relaxáció

- megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat;
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;
- magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

Torna jellegű feladatmegoldások

- segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.

Testnevelési és népi játékok; Sportjátékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Önvédelmi és küzdősportok

- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védéseket és ellentámadásokat.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

Úszás

- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával, készségszinten úszik;
- rendszeresen végez számára megfelelő vízi játékokat, és hajt végre úszástechnikákat;
- tudatosan, összehangoltan végzi a korrekciós gyakorlatait és uszodai tevékenységét, azok megvalósítása automatikussá, mindennapi életének részévé válik.

Hit és erkölcsstan

Erkölcsstan

A társas együttélés kulturális gyökerei

- azonosítja a nemzet, a kulturális közösség számára fontos értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;
- érzelmileg azonosul az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, értelmezi a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;

- azonosítja azokat a kulturális különbségeket, helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel, és véleményt alkot róluk;
- értékeli az etikus és nem etikus cselekvések következményeit;
- a csoporthoz való csatlakozás, vagy az onnan való kiválás esetén összeveti a csoportnormákat és a saját értékrendjét.

A természet rendjének megőrzése és a fenntartható jövő

- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére
- felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét
- döntéseket hoz arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntarthatóság megvalósításához, milyen cselekvéseket tehet a természeti, társadalmi problémák kezelése érdekében;
- megfogalmazza, hogy a pozitív egyéni és társadalmi jövőkép elérését milyen feltételek támogatják.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

- egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg a közös erkölcsi értékek érvényesítésére;
- képes az európai, a nemzeti kultúra közös eredetének, forrásainak értelmezésére
- reflektíven értékeli a tudásszerzés módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;
- képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére.

Bibliaismeret

- Ismerje a következő bibliai történeteket: Dávid és Góliát, Jézus születése, halála és feltámadása, A jó pásztor története
- A Miatyánk, az I.Tim.3:16-17., és az I.Sám 16:7/b memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: bűn, hit, Krisztus, szeretet
- Tudja megfogalmazni az advent, a karácsony, a nagypéntek és a húsvét lényegét.
- Ismerje Káin és Ábel, valamint Salamon ítéletének történetét.
- A tíz parancsolat (2. Móz.20:2-17), a Péld. 9:10., az ApCsel 1:8. memoriter szintű ismerete
- Tudja megfogalmazni a virágvasárnap és a pünkösd, mint keresztény ünnep lényegét.

7. évfolyam

Irodalom

Témakörök:

A magyar romantika irodalmából

A tanuló

- ismerkedik egy korstílussal, a korstílus és egy-egy mű közötti összefüggéssel;
- ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl. folyóiratok, színházi élet, irodalmi kapcsolatok);
- megismeri a korszakolás nehézségeit; a romantika hátterét, esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, hangnemeit; a stílus formajegyeit;
- ismerkedik romantika és népiesség, romantika és reformkor összefüggésével;
- jellemző műveken felismeri a legjellemzőbb romantikus jegyeket, vonásokat;
- felismer zenei és képzőművészeti vonatkozásokat, kapcsolódásokat;
- az önálló ismeretszerzés többféle módszerével (pl. internet, elektronikus könyvtár) is gyűjt információkat.

Lírai műfajok

A tanuló

- felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19-20. századi alkotások);

- felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát;
- azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat;
- azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat;
- azonosít képeket, alakzatokat, szókinszbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben;
- megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása);
- felismer érzelmi tartalmakat;

Regényrészletek

Jókai Mór: A kőszívű ember fiai

A tanuló egy Jókai-regényben

- azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat, az előreutalásokat, késleltetéseket, epizódokat; a szereplők kapcsolatait, a cselekmény elemeit;
 - felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;
 - műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat és romantikus epika jellemzőit;
 - azonosítja a műben megjelenő tematikát (pl. család, szerelem, hősiesség, hazafiság, önfeláldozás);
 - képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére;
 - alkalmas a megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerésére, értelmezésére;
 - alkalmas az irodalmi élmény megosztására; beszámoló, ajánlás készítésére, különféle vélemények összevetésére;
 - képes memoriterek (prózaepikai szövegrészletek) előadására;
- képes annak felismerésére és tudatosítására, hogy az elemző-értelmező olvasás elmélyíti az élmény- és tapasztalatszerzést.

Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője

A tanuló nagyepikai alkotás(ok)ban

- azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat;
 - érzékeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést;
 - azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket;
 - felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;
 - a műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat;
 - azonosítja az irodalom nagy témáit (pl. család, gyerekek és felnőttek, próbatételek, szerelem);
 - képes az irodalmi élmény megosztására;
 - képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére;
 - memoriterek (prózaepikai szövegrészletek) előadására;
 - képes annak felismerésére és tudatosítására, hogy az elemző-értelmező olvasás elmélyíti az élmény- és tapasztalatszerzést;
 - képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására;
- alkalmas az önálló olvasmányválasztás indoklására.

Kisepikai alkotások

A tanuló kisepikai alkotásokban

- azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat;

- érzékeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést;
- azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket;
- felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;
- műelemzések nyomán rögzíti az egyes műfajok sajátosságait;
- azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. család, iskola, gyerekek és felnőttek, próbatételek;
- képes az irodalmi élmény megosztására;
- képes érzelmi tartalmak felismerésére, erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére, pl. indulatok, szeretet, együttérzés, segítőkészség, félelem, bizalom, hála; memoriterek (prózaepikai szövegrészletek) előadására.

Drámai műfajok

A tanuló

- megismeri a drámai műnem legfontosabb jellemzőit, a komédia műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel;
 - képes az epikai és a drámai történetmegjelenítés közötti hasonlóságok és eltérések azonosítására;
 - a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjének felismerésére;
 - a komikum mint műfajformáló minőség felismerésére, formáinak megkülönböztetésére;
 - egy jellemtípus azonosítására;
 - képes szituációk és instrukciók értelmezésére, esetleg megjelenítésére;
- alkalmas részlet megtanulására, esetleg jelenet előadására az olvasott drámai műből, valamint egy látott jelenet (színházi előadás vagy felvétele) értelmezésére.

Magyar nyelvtan

A szószerkezetek

- Szószerkezetek típusai, fajtái: mellérendelés, alárendelés.
- A szószerkezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonzók és mondatszók.
- A szószerkezettípusok felépítésének megfigyelése, felismerésük és alkotásuk.

Mondatok, mondatrészek

- A mondat nyelvi funkciója, felépítése, szerkezete, mondatfajták, szövegszervező ereje.
- Mondatátalakítási gyakorlatok a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban.
- Szószerkezetek típusai, fajtái: mellérendelés, alárendelés.
- A szószerkezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonzók és mondatszók.
- A szószerkezettípusok felépítésének megfigyelése, felismerésük és alkotásuk.
- A mondatrészek szerepének és mondatbeli viszonyainak, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőinek tanulmányozása.
- Mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok.

A kommunikáció és a tömegkommunikáció

- A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegek írása. Forrásjegyzék önálló elkészítése, az idézés pontos jelölése.
- Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (hír, interjú, riport, tudósítás).
- A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítására.
- Különböző nézőpontú és műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, jellemzés, vélemény.
- Az írásban történő bemutatkozás szabályai a papíralapú és az online felületen (önéletrajz, blogbejegyzés, internetes közösségi portál).

Matematika

Halmazok, számhalmazok

- Halmazokba rendezés több szempont szerint
- Halmazábra készítése
- Számok, számhalmazok, halmazműveleti eredmények szemléltetése számegyenesen
- Részhalmazok felismerése és ábrázolása konkrét esetekben
- Természetes számok, egész számok, racionális számok halmazának ismerete, halmazábrájuk elkészítése
- Véges és végtelen szakaszos tizedes törtek ismerete
- Példa végtelen nem szakaszos tizedes törtre

Matematikai logika, kombinatorika, gráfok

- Igaz és hamis állítások felismerése, önálló megfogalmazása
- A matematikai logika egyszerű, a korosztály számára érthető szakkifejezéseinek ismerete és használata
- Egyszerű stratégiai és logikai játékok
- Konkrét helyzethez kötött kiválasztási problémák megoldása a sorrend figyelembevételével és anélkül

Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyökök

- Prímszámok, összetett számok kiválasztása a természetes számok közül
- Összetett számok prímtényezősz felbontásának ismerete és alkalmazása 1000-es számkörben
- Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása és alkalmazása
- Pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványának alkalmazása: prímtényezősz felbontás felírása hatványokkal, mértékegységek átváltása, számrendszerek helyi értékeinek felírása

Arányosság, százalékszámítás

- Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása konkrét helyzetekben
- Egyenes arányosság grafikonjának megrajzolása
- Valóságos helyzetekhez kötődő százalékszámítás: áremelés, leárazás, egyszerű kamat, keverési feladatok megoldása, levegő összetétele, páratartalom
- A fordított arányosság és a mérés kapcsolatának felismerése
- Terület, térfogat, űrtartalom szabványmértékegységeinek ismerete és átváltása

Szöveges feladatok előkészítése

- Hétköznapi problémák matematikai tartalmának formalizálása; betűk használata az ismeretlen mennyiségek jelölésére
- Egyszerű betűs kifejezések összeadása, kivonása
- Helyettesítési érték számolása
- Egytagú kifejezések számmal való szorzása
- Kéttagú betűs kifejezés számmal való szorzása
- Két tagból közös számtényező kiemelése
- Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet megoldása lebontogatással
- Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet megoldása mérlegelvvel

Szöveges feladatok

- Különböző szövegekhez megfelelő modell készítése (például szakaszos ábrázolás, visszafelé gondolkodás, táblázat, szabadkézi vázlatrajz, betűs kifejezések felírása)
- Ellenőrzés a szövegbe való visszahelyettesítéssel
- Pénzügyi tudatosság területét érintő feladatok megoldása

A függvény fogalmának előkészítése

- Konkrét megfeleltetések legalább egy lehetséges szabályának megadása
- Konkrét halmazok elemei között megfeleltetés létrehozása
- Értéktáblázatok adatainak grafikus ábrázolása
- Az egyenes és a fordított arányosság felismerése konkrét helyzetekben
- Egyenes arányosság grafikonjának felismerése és megalkotása

Síkbeli alakzatok

- Háromszögek külső szögeinek összege
- Négyszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma
- A speciális négyszögek (trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet) felismerése és legfontosabb tulajdonságaik megállapítása ábra alapján; alkalmazásuk; halmazábra
- Háromszögek, speciális négyszögek kerületének, területének kiszámítása ábra alapján átdarabolással és tanult összefüggéssel; alkalmazások
- Körrel kapcsolatos fogalmak ismerete

Transzformációk, szerkesztések

- Középpontos tükrözés ismerete és alkalmazása
- Középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése a természetes és az épített környezetben
- Alakzatok középpontos tükröképének megszerkesztése
- Szerkesztéshez terv, előzetes ábra készítése
- Dinamikus geometriai szoftver használata

Térgeometria

- Környezetünk tárgyaiban a hasáb, alakú testek felfedezése
- Hasáb tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló
- Testek hálójának készítése
- A gömb tanult testektől eltérő tulajdonságai
- Egyenes hasáb alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számolással

Leíró statisztika

- Adathalmazok, egyszerű diagramok, táblázatok adatainak elemzése
- Adatok táblázatba rendezése, ábrázolása diagramon
- Különböző típusú diagramok megfeleltetése egymásnak
- Adatok gyűjtése táblázatból, leolvasása hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról megadott szempont szerint
- Adatok rendszerezése, következtetések megfogalmazása

Valószínűség-számítás

- Valószínűségi játékok lehetséges kimeneteleinek ismeretében stratégia követése
- Az esély intuitív fogalmának felhasználása a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál
- A gyakoriság és relatív gyakoriság ismerete és alkalmazása a kísérletezés során

Történelem

A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei

- Képes a 20. század eleji nagyhatalmak azonosítására, és a korabeli világra gyakorolt hatásuk feltárására térképek és egyszerű ábrák segítségével.

- A politikai eszmék legjellemzőbb gondolatait megjelenítő néhány egyszerű és rövid forrás értelmezésére és azonosítására.
- A 19. századi politikai eszmék céljainak és jellemzőinek rendszerezésére.

Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon

- Képes a millenniumi Budapest bemutatására.
- A dualizmus kori vidék és város lakóinak és életmódjának bemutatására.
- A 20. század eleji és korunk életmódja közötti különbségek azonosítására.
- A korszak gazdasági és technikai fejlődésének bemutatására.
- A korszak ipari fejlődésének nyomon követésére diagramok, táblázatok segítségével.

A nagyhatalmak versengése és az első világháború A történelmi Magyarország felbomlása

- Képes a fontosabb hadviselő országok csoportosítására a szövetségi rendszerek szerint.
- Az első világháborús hadviselés összehasonlítására a korábbi háborúkéval.
- A háborús körülményeket bemutató különböző típusú források gyűjtésére, feldolgozására.
- Európa háború előtti és utáni térképének összehasonlítására, a változások értelmezésére.
- A történelmi Magyarország szétesésének bemutatására térképen az elcsatolt területek történelmi megnevezésével.
- Vélemény megfogalmazására a történelmi Magyarország felbomlásának okairól.
- A trianoni békediktátum területi és demográfiai következményeinek értékelésére.

Európa és a világ a két világháború között

- Képes a kommunista Szovjetunió és a nemzetiszocialista Németország jellemzőinek azonosítására képi és szöveges forrásokban.
- A totális diktatúrák összehasonlítására (pl. jelképek, ideológiák, hatalmi eszközök).
- Érvelésre a 20. század kirekesztő ideológiáival szemben.

Magyarország a két világháború között

- Képes a Horthy-korszak gazdasági, kulturális, politikai és társadalmi eredményeinek és problémáinak felidézésére.
- Az antiszemitizmus megnyilvánulásainak azonosítására források alapján.
- Magyarország külpolitikai céljainak és lehetőségeinek bemutatására.
- A társadalmi változások bemutatására szöveges és képi források alapján.
- A korszak egy kiemelkedő személyiségének bemutatására.

A második világháború

- a nemzetiszocialista Németország és a kommunista Szovjetunió szerepének feltárására a háború kirobbantásában.
- A második világháború fordulópontjainak felidézésére.
- A háború fegyvereinek és borzalmainak bemutatására különböző források alapján.
- Magyarország területi változásait és világháborús részvételét, valamint a második világháború főbb eseményeit bemutató térképek értelmezésére.
- A magyar külpolitika háború előtti és alatti törekvéseinek és mozgásterének bemutatására.
- Ítélet megfogalmazására a második világháborús népiirtásokról és háborús bűnökről.
- A magyar honvéd helytállásának felidézésére források alapján.
- Példák gyűjtésére az ellenállás és embermentés formáira.

Német nyelv

Témakörök:

Család

- Családfa. Személyleírás. Szokásos napi tevékenységek

Otthon

- Lakóhelyem, tágabb környezetem bemutatása. Falusi élet.
- Nevezetességek a célnyelvi országban (Bécs)

Idő, időjárás:

- Időjárás.

Sport

- Sportszerek, sportversenyek, eredmények. Különleges sportok.
- Az orvosnál. Betegségek.
- Testrészecskék.

Iskola, barátok

- Barátok jellemzése, bemutatása.

Szabadidő, szórakozás

- Kirándulás, túra tervezése. Születésnap parti

Természet, állatok

- Házi állatok egy gazdaságban.

Ünnepek és szokások

- Családi ünnepek (Születésnap.)

Város, bevásárlás

- Látnivalók, nevezetességek.
- Híres városok és nevezetességeik.

Utazás, pihenés

- Vakáció, nyaralás. Élmények. Utazás Ausztriában.
- Közlekedési eszközök. Közlekedési táblák, szabályok.

Fantázia és valóság

- Egy mese modern feldolgozásban. (Der Wolf und die sieben Pünke)

Zene, művészetek

- Múzeum, kiállítás (pl. Schönbrunn, Minipolis)

Egészséges életmód

- Betegségek és megelőzésük

Földünk

- Tájak, folyók, hegyek, tavak itthon és a célnyelvi országokban.

Nyelvtani fogalomkörök: es gibt, Praeteritum, birtokos névmás E/3., a főnév birtokos esete, mutató névmás, dürfen, sollen, feltételes mód

Angol nyelv

A 7. évfolyamra megfogalmazott kötelező nyelvi funkciók, nyelvi elemek és struktúrák a következők:

Angol nyelvi funkciók (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- megszólítás kifejezése és arra reagálás (Excuse me. Can I help you?)
- bemutatkozás megfogalmazása (Let me introduce myself.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your favourite subject? It's maths.)
- horgylét iránti érdeklődés és reakció (What's the matter? I feel...)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. Don't worry about it. It doesn't matter.)
- jókívánságok kifejezésekor a reakció megfogalmazása (Thank you, the same to you.)
- telefon felvétele, telefonon való bemutatkozás (XY speaking.)
- megszólítás, elbúcsúzás személyes levélben (Dear John, Best wishes, Love,)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion? In my opinion..., What do you think about ...? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (How do you like it? I think it's...)
- képesség kifejezése (Can you speak French? Are you able to ride a horse? I can understand French. I am unable to ride a horse.)
- szükségesség kifejezése (Do I have to ...? Do I need to ...? You must ... We have to ...)

- lehetőség kifejezése (It may rain. She might visit us.)
- ígéret kifejezése (Will you help me? Don't worry, I will. I promise ...)
- szándék, kívánság kifejezése (What would you like to do? Would you like to have a rest? I'd like to see that film.)
- dicséret, kritika kifejezése (It's great. It's a good idea. It's boring.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's ..., It's made of ..., It's used for ...)
- visszakérdezés, ismétléskéres kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- betűzés kérése, betűzés (It spells ...)
- felkérés hangosabb, lassúbb beszédre (Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.)
- öröm, sajnálkozás, bánat kifejezése (Are you happy about it? What do you think of that? How do you feel about it? Great! I'm glad to hear that. I'm so pleased that..., Good for you. I feel so happy for ... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for ...)
- elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...? Are you satisfied with ...? That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice. I'm quite satisfied with ... I'm quite happy with ... I'm quite pleased with ... It's not good enough. That wasn't very good.)
- csodálkozás kifejezése (How come? Is he? What a surprise!)
- remény kifejezése (I am looking forward to ... I hope ...)
- javaslat és arra reagálás (Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (I'd like to invite you to my party. Thank you, I'm happy to come.)
- információkérés, -adás (When is the next train? What time does the train arrive? Is the boss here? Yes, he is.)
- egyetértés, egyet nem értés (Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? I agree. I don't agree. I don't think so.)
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése (You are right. You are wrong.)
- egymást követő események leírása (What happened? First ... then ... finally ...)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Do you think they will come? They will probably come.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák a 7. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- Present Perfect Simple (Have you done your room? I haven't finished it yet.)
- cselekvés, történes kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
- jövő idejűség kifejezése: 'will' (When will you be fourteen? I'll help you.)
- felszólító mód: Egyes/Többszám I. személy (Let's go.)
- birtoklás: birtokos névmások (mine, yours, his, hers, its, ours, theirs)
- birtoklás kifejezése múlt időben: 'have' (I didn't have many friends at school.)
- birtoklás kifejezése jövő időben: 'have' (At the age of 25 I will have a car.)
- időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.)
- időbeli viszonyok: 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it yet. She has just entered the room.)
- minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (She is the most intelligent of all. Tom's younger than Sue. Mary is more beautiful than Sue.)
- modalitás: engedélykérés 'could', 'may' segédigékkel (Can/could/may I join you?)

- modalitás: tanácsadás 'should/shouldn't' segédigével (You should ask her.)
- modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to' segédigével (Did you have to be there?)
- modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't' segédigével (You mustn't smoke here.)
- szövegösszetartó eszközök: további kötőszavak (e.g. however)
- feltételeesség kifejezése (We'll stay at home if it rains.)
- függő beszéd kifejezése jelen időben (He says he is tired., I don't know where he lives., Tell him to stop it.)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott témartományban megért egyszerű célnyelvi szöveget az adott témartományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

Földrajz

- Ismerje fel a természeti és társadalmi környezet alapvető összefüggéseit.
- Legyen képes különböző térképi és egyéb földrajzi tartalmú információk felhasználására a témákhoz kapcsolódóan.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat
- A tanuló legyen képes bemutatni a földrajzi övezetesség rendszerét és térbeli elhelyezkedését
- Ismerje szűkebb és tágabb környezetének természeti és társadalmi összefüggéseit különböző adatok, képek, ábrák, térképek elemzésével.
- A tanuló tudja bemutatni hazánk és Európa földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján.
- Tudja ismertetni hazánk és Európa tájainak természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit különböző térképi információk felhasználásával.
- Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében.
- Ismerje hazánk környezeti értékeit.
- Legyen képes önálló információgyűjtésre a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból, és tudja feldolgozni ezeket tanári irányítással.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.
- Tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

Biológia

A biológia tudománya

- ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, elismeri a tudósok munkáját és felelősségét, képet alkot a biológia fejlődéséről, érti a jelenkori kutatások jelentőségét;
- érti és példákkal igazolja, hogy a tudományos elképzelések az adott kor tudásán és világképén nyugszanak, fejlődésük és cseréjük a megismerési folyamat természetes jellemzője;
- a biológiai jelenségekkel kapcsolatban kérdéseket, előfeltevéseket fogalmaz meg, tudja, hogy ezek akkor vizsgálhatók tudományosan, ha lehetőség van a bizonyításra vagy cáfolatra;
- tisztában van a mérhetőség jelentőségével, törekszik az elérhető legnagyobb pontosságra, de tisztában van ennek korlátaival is;
- megkülönbözteti a bulvár, a népszerűsítő és a tudományos típusú közléseket, médiatermékeket, törekszik a megtévesztés, az áltudományosság leleplezésére.

Az élet kialakulása és szerveződése

- tényekre alapozott érveket fogalmaz meg a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékeli egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket;
- vázlatrajz, fotó vagy mikroszkópos megfigyelés alapján felismeri és megnevezi a sejtmagvas sejttípus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazza a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit;
- képek, videók és mikroszkópos megfigyelések alapján összehasonlítja a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezi az egysejtű életmód jellegzetességeit;
- érti a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében és a köztük kialakult munkamegosztásban.

Az élővilág fejlődése

- a biológiai problémák vizsgálatában figyelembe veszi az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit, érti, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki;
- értelmezi a rátermettségi és a természetes szelekció fogalmát, tudja, hogy azt a véletlenszerű események és az önszerveződés is befolyásolhatják;
- elfogadja, hogy minden ember egy fajhoz tartozik és a nagyraszok értékükben nem különböznek, a biológiai és kulturális örökségük az emberiség közös kincs

Az élővilág országai

- alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez;
- konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett.

Bolygónk élővilága

- alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait;
- a földrészek természetes növényzetét ábrázoló tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével azonosítja bolygónk biotopjait;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek éghajlati övezetei, kialakult talajtípusai és az ott élő növényvilág közötti kapcsolatokat;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot;
- néhány tengeri növény- és állatfaj megismerése során felismeri, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él.

Fizika

- Egyenes vonalú egyenletes és egyenletesen változó mozgás felismerése konkrét példákon.
- A sebesség jele, mértékegységei, kiszámítása
- Szabadesés jellemzése
- Sűrűség fogalma, testek sűrűség szerinti sorba rendezése
- Az erő fogalma, jele, mértékegysége, ábrázolása. Erő-ellenőrző felismerése példákban. Tartóerő, gravitációs erő és súly felismerése a gyakorlatban.
- A súrlódás és a közegellenállás felismerése gyakorlati példák alapján.
- Munka jele, mértékegysége. Munkavégzés fogalmának bemutatása konkrét, hétköznapi példákon. Egyszerű gépek felismerése, megnevezése.
- A nyomás fogalma, jele, mértékegysége. Szilárd anyagok nyomásának növelése, csökkentése gyakorlati felhasználás.
- Arkhimédész törvénye. Úszás, lebegés, merülés megkülönböztetése kísérleti tapasztalatok alapján. Hővezetés, hőszigetelés, hőáramlás és hőátvitel felismerése gyakorlati példákban.
- Halmazállapotok fogalma, példák, halmazállapot-változások felismerése

- Olvadáspont, fagyáspont, forráspont fogalma
- Különböző energia fajták ismerete. Az energia megmaradás törvényének ismerete.
- A teljesítmény fogalma. Teljesítmény nagyságának összehasonlítása hétköznapi példákon keresztül.

Kémia

- A tanuló sorolja fel az atomot felépítő elemi részecskéket, tudja, hogy a protonok és az elektronok száma azonos a semleges atomban.
- Alkalmazza a periódusos rendszerben való elhelyezkedés és az atom protonszáma közti összefüggést.
- Nevezze meg a tanult atomokat, ionokat, molekulákat és tudja felírni kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Ismerje fel a tanult anyagokat tulajdonságaik alapján.
- Az elvégzett tanulókísérleteket szóbeli utasítás vagy leírás alapján szakszerűen mutassa be. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet-és egészségkárosító hatásukat.
- Legyen képes a tanult anyagok összetétel szerinti csoportosítására. Ismerje az égés folyamatának lényegét, mindennapi jelentőségét, feltételeit, veszélyeit, a helyes magatartásformát tűz esetén.
- Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz.
- Legyen képes egyszerű tudományos népszerűsítő irodalmi részlet értelmezésére, lényegének elmondására

Technika

- A technika társadalomra és természetre gyakorolt hatásainak vizsgálata.
- Véleményalkotás a fenntartható fejlődésről.
- A lehetséges környezetkímélő nyersanyag és energiaforrások bemutatása és elemzése a felhasználhatóság szempontjából.
- Információs rendszerek és csatornák, illetve egyszerű érzékelők megismerése konkrét példákon.
- Egy konkrét egyszerű gyártási folyamat bemutatása.
- Az erőmű típusok egyszerű összehasonlítása.
- Az alternatív energiaforrások és a környezetkímélő technológiák áttekintése.
- Gépek működésének bemutatása, modellezése.
- A gépek általános jellemzőinek ismerete. Erőgépek működése.
- Jelentős magyar és külföldi találmányok és feltalálók azonosítása.
- A közúti, a légi, a vízi, a vasúti közlekedés rendszereinek elemzése.
- Kulturált közlekedési magatartása alkalmazása.
- A korszerű táplálkozás módszereinek használata.
- Korszerű ételsor önálló összeállítása.
- Egyszerű háztartási gépek használata. Az infrastruktúra elemeinek ismerete.
- A fogyasztói érdekvédelem lehetőségeinek felismerése.
- A takarékoság alkalmazása.
- A növények gondozása, ápolása.
- Pályaválasztási alapfogalmak gyűjtése.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 15 népzenei, 25 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.

- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok, és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Ismeri és értelmezi a kottakép elemeit.
- Ismeri az aszimmetrikus ütemeket ($\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$), a k9, n9 hangközöket, a szűkített és bővített hármashangzatot, a basszuskulcsot, kettős kereszts, kettős bé, az enharmónia használatát, a 6# – 6b-s hangnemeket, a kromatikus skálát.
- Felismeri, lejegyzí és megszólaltatja tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneklí emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkel
- Megkülönbözteti a piccolo, szaxofon, hárfa, cseleszta hangszínét, ismeri a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismeri a romantika szerkesztésmódjait, stílusjegyeit (kromatika, mixtura, tercrokonság) zenei műfajait (ballada, polka, rapszódia, dal, dalciklus, opera, nemzeti opera, oratorikus művek, versenymű, karakterdarabok, etűd, prelűd, nocturne, impromptu, keringő, mazurka, polonéz, zongoraciklus, mise, requiem, programzene, szimfónia, szimfonikus költemény), legfontosabb zeneszerzőit, a verbunkos stílusjegyeket.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 20 alkotást/műrészletet ismer.

Digitális kultúra

A tanuló az *Algoritmizálás és blokkprogramozás* témakör végére

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

A tanuló az *Online kommunikáció* témakör végére

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

A tanuló a *Robotika* témakör végére

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

A tanuló a *Szövegszerkesztés* témakör végére

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

A tanuló a *Bemutatókészítés* témakör végére

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

A tanuló a *Multimédiás elemek készítése* témakör végére

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;

- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

A tanuló a *Táblázatkezelés* témakör végére

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

A tanuló az *Információs társadalom, e-Világ* témakör végére

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

A tanuló a *A digitális eszközök használata* témakör végére

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Rajz és vizuális kultúra

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társzművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.

Testnevelés

Gimnasztika és rendgyakorlatok prevenció, relaxáció

- megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat;
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;

- magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

Torna jellegű feladatmegoldások

- segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.

Testnevelési és népi játékok; Sportjátékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Önvédelmi és küzdősportok

- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védekező és ellentámadásokat.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

Hit és erkölcsstan

Erkölcsstan

Éntudat – önismeret

- reálisan feltérképezi, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatainak alakítására; képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- megfelelő döntéseket hoz arról, hogy az online térben milyen információkat oszthat meg önmagáról;
- reálisan értékeli helyzetét, fejlődési célokat fogalmaz meg és a célok megvalósítását szolgáló terveket készít;
- reflektíven értékeli tudásszerzési módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;
- feltárja pályaeérdeklődését és továbbtanulási céljait;
- képes a problémák elemzésére és a megoldási alternatívák alkotására, a probléma megoldása érdekében képes önmaga motiválására;
- célok és döntések meghozatalakor figyelembe veszi a személyes értékeit;
- egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg az erkölcsi értékek érvényesítésére.

Család – Helyem a családban

- reálisan feltérképezi, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményeket okozhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatainak alakítására; képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- a családjában és ismeretségi körében talál olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;

- megfogalmazza, hogy a szeretetnek, az elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a családban, a barátságokban és a párkapcsolatokban.

Társas tudatosság és társas kapcsolatok

- reálisan feltérképezi, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatai alakítására; képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- a csoporthoz való csatlakozás vagy az onnan való kiválás esetén összeveti a csoportnormákat és a saját értékrendjét;
- a családjában és ismeretségi körében talál olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;
- megfogalmazza, hogy a szeretetnek, az elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a barátságokban, a páros kapcsolatokban, az iskolai közösségekben.

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- Ismerje a tanult királyok és próféták történetét.
- A Péld 16:6., a Szeretet himnusza I.Kor 13:1-8 és a 23.Zsoltár memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: kegyelemből való üdvösség, alázat, felettes hatalmaknak való engedelmisség, zsoltár

8. évfolyam

Irodalom

Témakörök:

A Kárpát-medencei a 20. század első felében

A tanuló megismerkedik

- egy korszak stílusirányzataival – pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével;
- ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl. a *Nyugat* szerepe, hatása; irodalmi kapcsolatok);
- megismeri a korszakolás nehézségeit;
- az irányzatok főbb esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, stílus- és formajegyeit (szimbólumhasználat és szimbolizmus megkülönböztetésével);
- jellemző műveken felismeri az irányzatok jellegzetességeit, főbb vonásait;
- az önálló ismeretszerzés többféle módszerével (pl. internet, elektronikus könyvtár stb.) is gyűjt információkat;
- keres a korszakhoz regionális és helyi kulturális kötődéseket (bármely művészeti ágból, pl. festészet, szobrászat, építészet is).

A Kárpát-medencei irodalom a 20. század második felében és napjainkban

Regények

A tanuló nagyepikai alkotás(ok)ban

- azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat, a narráció sajátosságait (az elbeszélés és a történet időrendje, előreutalások, késleltetések); a műfaji változatot;
- felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;
- azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. szülő és gyerek, gyerekek és felnőttek, iskola és nevelés; beavatás, próbatételek, szerelem;
- képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére és megbeszélésére, véleményezésére;
- felidézi és rendszerezi az olvasott, feldolgozott regényeket (összefoglalás);
- képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására;

- alkalmas az önálló olvasmányválasztás indoklására;
- memoriterek (prózaepikai szövegrészek) előadására.

Kisepikai alkotások

A tanuló

- műelemzések során rögzíti az egyes műfajok sajátosságait is;
- felismeri az epikus közlésformát, valamint a verses és a prózaforma műfajmegkötő vagy műfaj-független szerepét;
- alkalmazza a művek már ismert értelmezési szempontjait (elemzi az idő- és térvizonyokat, szerkezeti megoldásokat, előreutalásokat, késleltetéseket);
- felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;
- azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. család, iskola, gyerekek és felnőttek, szegénység;
- a kisepikai műfajok rendszerezésével (eredet, forma, műfaji jellemzők) összefoglalja, átismétli a négy év során megszerzett ismereteit;
- képes az irodalmi élmény megosztására;
- képes érzelmi tartalmak felismerésére, erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére, pl. indulatok, szeretet, együttérzés, segítőkészség, félelem, bizalom, hála stb.;
- memoriterek (verses és prózaepikai szövegrészek) előadására.

Dramai műfajok

A tanuló

- felismeri és elemzi a drámai műnem főbb jellemzőit, a választott alkotás műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel;
- elemzi a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjét;
- felismeri a tragikumot/komikumot mint műfajformáló minőséget, elemzi a műbeli megjelenési formáit;
- tudja jellemezni a drámai hősöket, elemezni kapcsolataikat, konfliktusait;
- képes szituációk és instrukciók értelmezésére, esetleg megjelenítésére;
- tud elemezni és értelmezni egy látott jelenetet (színházi előadás vagy felvétele);
- alkalmas egy szövegrészlet megtanulására, jelenet előadására az olvasott drámai műből vagy annak alapján;
- különféle dramatikus formák kipróbálása révén (pl. helyzetgyakorlat, stílusgyakorlat, dramatikus improvizáció) fejlődik empátikus készsége.

Mozgóképkultúra és médiaismeret

- Helyszín- és időviszonylatok, illetve jellemek és konfliktusviszonylatok felismerése, megfigyelése a médiaszövegekben (pl. rádióműsorban, riportban).
- Átélt, elképzelt vagy hallott esemény mozgóképi megjelenítésének megtervezése az életkornak megfelelő szinten (pl. story-board, animáció, interjú alkalmazásával).
- A beállítás (snitt; a kamera által rögzített folyamatos tér és idő), a jelenet (nagyobb tér és/vagy időugrások által határolt szerkezeti egység), a fordulat és epizód fogalmának magyarázata.
- A korosztálynak megfelelő mozgóképi szövegeken a cselekmény- és történetstruktúra, valamint az elbeszélés (narráció) megfigyelése és tudatosítása, és mindezzel összefüggésben konkrét szövegek elemzése során az exozisió, bonyodalom, lezárás már ismert foglmainak alkalmazása.
- Egyszerűbb médiaszövegek létrehozásával (pl. interjú, újságcikk, közösségi portálra készülő adatlap, önportré) a képzelőerő, kifejezőkészség fejlesztése.
- Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből, atlaszokból/szakmunkákból, a témától függően statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból.

- Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.

Magyar nyelvtan

Témakörök:

A szöveg

- A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák, olvasási formák megismerése (intenzív és extenzív olvasás), azok gyakorlatban történő alkalmazása.
- A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.
- A különféle szövegfeldolgozási módok (szó szerinti, kritikai, kreatív olvasás) használata elektronikus és nyomtatott, folyamatos és nem folyamatos szövegeken.
- Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedése, értelmezése.
- Adatkeresés technikái (szelektív olvasás, átfutás).
- Az internetes adatkeresés, szöveghálók, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.
- A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, kritikai következtetés levonása.
- Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái.
- Elektronikus és nyomtatott szótárhasználat.

Szóalkotási módok

- A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggésének elemzése szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben; szógyűjtés és játékos szóalkotás-képzéssel, összetétellel.
- Szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetése.

Az összetett mondat

- fajtái: alárendelő és mellérendelő összetett mondatok
- az összetett mondat helyesírása

A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai

- A nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző régi és mai szövegeken. A nyelvi változás bizonyítékainak értelmezése különböző korokból származó írott szövegeken és irodalmi példákon.
- Nyelvhasználatunk, a környezetünkben lévő nyelvváltozatok néhány jellemzőjének megfigyelése, megnevezése.
- A Magyarországon élő nemzetiségek nyelve, nyelvhasználata.
- A szókincs változása: régi és új szavak, kifejezések gyűjtése, összehasonlítása.

A nyelvtörténet, nyelvrokonság kérdései

- A magyar nyelv eredete (finnugor rokonság), helye a nyelvek között.
- Nyelvünk agglutináló (ragasztó) jellegének bizonyítékai példákkal.

Matematika

Halmazok, számhalmazok

- Halmazokba rendezés több szempont szerint
- Halmazábra készítése
- Számok, számhalmazok, halmazműveleti eredmények szemléltetése számegyenesen
- Részhalmazok felismerése és ábrázolása konkrét esetekben
- Véges halmaz kiegészítő halmazának (komplementerének), véges halmazok metszetének és uniójának megállapítása ábrázolás segítségével konkrét esetekben

- Természetes számok, egész számok, racionális számok halmazának ismerete, halmazábrájuk elkészítése
- Véges és végtelen szakaszos tizedes törtek ismerete
- Példa végtelen nem szakaszos tizedes törtre

Matematikai logika, kombinatorika, gráfok

- Igaz és hamis állítások felismerése, önálló megfogalmazása
- A matematikai logika egyszerű, a korosztály számára érthető szakkifejezéseinek ismerete és használata
- Konkrét helyzethez kötött sorba rendezési problémák megoldása kör mentén is
- Konkrét helyzethez kötött kiválasztási problémák megoldása a sorrend figyelembevételével és anélkül
- Az összes eset összeszámlálása során rendszerezési sémák használata: táblázat, ágrajz, szisztematikus felsorolás
- Gráfok alkalmazása konkrét szituációk szemléltetésére

Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyökök

- Összetett számok prímtényezős felbontásának ismerete és alkalmazása 1000-es számkörben
- Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása és alkalmazása
- Pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványának alkalmazása: prímtényezős felbontás felírása hatványokkal, mértékegységek átváltása, számrendszerek helyi értékeinek felírása
- Négyzetszámok négyzetgyökének kiszámolása

Arányosság, százalékszámítás

- Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása konkrét helyzetekben
- Banki ajánlatok (ügyletsomagok, számlavezetési, megbízási és tranzakciós díjak) összehasonlításával kapcsolatos feladatok megoldása
- Megtakarítási és hitelfelvételi lehetőségekkel kapcsolatos egyszerű feladatok megoldása
- A fordított arányosság és a mérés kapcsolatának felismerése
- Terület, térfogat, űrtartalom szabványmértékegységeinek ismerete és átváltása

Szöveges feladatok előkészítése

- Egytagú kifejezések számmal való szorzása
- Kéttagú betűs kifejezés számmal való szorzása
- Két tagból közös számtényező kiemelése
- Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet megoldása lebontogatással
- Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet megoldása mérlegelvvel

Szöveges feladatok

- Különböző szövegekhez megfelelő modell készítése (például szakaszos ábrázolás, visszafelé gondolkodás, táblázat, szabadkézi vázlatrajz, betűs kifejezések felírása)
- Matematikából, más tantárgyakból, gazdasági területekről és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel vagy egyenlettel
- Ellenőrzés a szövegbe való visszahelyettesítéssel
- Pénzügyi tudatosság területét érintő feladatok megoldása
- Gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségek becslése

A függvény fogalmának előkészítése

- Egyszerű grafikonok jellemzése: növekedés-csökkenés, szélsőérték, tengelyekkel való metszéspont
- Konkrét halmazok elemei között megfeleltetés létrehozása
- Értéktáblázatok adatainak grafikus ábrázolása

- Egyenes arányosság grafikonjának felismerése és megalkotása

Síkbeli alakzatok

- A speciális négyszögek (trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet) felismerése és legfontosabb tulajdonságaik megállapítása ábra alapján; alkalmazásuk; halmazábra
- Háromszögek, speciális négyszögek területének, területének kiszámítása ábra alapján átdarabolással és tanult összefüggéssel; alkalmazások
- Pitagorasz-tétel ismerete és alkalmazása
- Körrel kapcsolatos fogalmak ismerete

Transzformációk, szerkesztések

- Alakzatok középpontos tükröképének megszerkesztése
- Szerkesztéshez terv, előzetes ábra készítése
- Több adott feltételnek megfelelő ábra szerkesztése; diszkusszió
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben
- Dinamikus geometriai szoftver használata

Térgeometria

- Környezetünk tárgyaiban a hasáb, a gúla és a gömb alakú testek felfedezése
- Hasáb és gúla tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló
- Testek építése képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján
- Testek hálójának készítése
- A gömb tanult testektől eltérő tulajdonságai
- A gömb mint a Föld modellje: hosszúsági körök, szélességi körök tulajdonságai, síkmetszetek
- Egyenes hasáb alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számolással

Leíró statisztika

- Adatok rendszerezése, következtetések megfogalmazása
- Rendezhető adatsor középső adatának (medián) megállapítása, gyakorlati alkalmazása
- Konkrét adatsor esetén átlag, leggyakoribb adat (módusz), középső adat (medián) megfigyelése, összehasonlítása

Valószínűség-számítás

- Valószínűségi játékok lehetséges kimeneteleinek ismeretében stratégia követése
- Az esély intuitív fogalmának felhasználása a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál
- A gyakoriság és relatív gyakoriság ismerete és alkalmazása a kísérletezés során

Történelem

A szuperhatalmak szembenállása

- Képes a második világháború után kialakult világrendet bemutató térkép áttekintésére és értelmezésére.
- A nyugati demokrácia és a szovjet diktatúra összehasonlítására.
- A nyugati világ és a keleti blokk életkörülményeinek összehasonlítására.
- A hidegháború korabeli és a mai világhatalmi viszonyok összehasonlítására.
- A hidegháborús korszak alapvető jellemzőinek, történelmi szereplőinek azonosítására képek, szöveges források alapján.
- Gyűjtött információk értelmezésére a hidegháború korának néhány világpolitikai válságáról (pl. Korea, Kuba, Berlin).

- Információk szerzésére, rendszerezésére és értelmezésére a két szuperhatalom fegyverkezési versenyéről diagramok, táblázatok, képek és térképek segítségével.

Magyarország 1945-től az 1956-os szabadságharc leveréséig

- Képes Magyarország szovjet megszállása következményeinek felidézésére.
- A tömeges deportálások jellemzőinek azonosítására visszaemlékezések és egyéb források alapján.
- A Rákosi-rendszer jellemzőinek, bűneinek azonosítására források, képek, filmrészletek alapján.
- A határon túli magyarok megpróbáltatásainak bemutatására különböző források alapján.
- Képes beszámolók készítésére az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseiről.
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc utáni megtorlások kegyetlenségének bemutatására példákon keresztül.

Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése

- Képes az Európai Unió céljainak felidézésére.
- Az európai integráció eredményeinek és problémáinak áttekintésére.
- A közép-európai régió középkori, újkori és mai térképeinek összehasonlítására.
- A közép-európai népek helyzetének összehasonlítására a középkortól napjainkig.
- Az Amerikai Egyesült Államok szuperhatalmi helyzetének elemzésére és értékelésére katonai, politikai, gazdasági és kulturális téren.
- Kína világgazdasági és világpolitikai szerepének megvitatására.
- A közel-keleti konfliktusról megfogalmazott álláspontok és érvek azonosítására, beszélgetésre a békés megoldási módokról.

A Kádár-korszak A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon

- Érvek gyűjtésére a Kádár-rendszer diktatórikus jellegének alátámasztására.
- A Kádár-rendszerrel szemben különböző jellegű források elemzésére, értelmezésére.
- A Kádár-rendszer és napjaink életkörülményeinek összehasonlítására.
- A rendszerváltoztatás jelentőségének, következményeinek bemutatására.
- A magyar történelem legfontosabb politikai eseményeinek időrendbe állítására a rendszerváltoztatástól napjainkig

Társadalmi és gazdasági ismeretek

- Képes a demokrácia kialakulásának, állomásainak felidézésére és működésének jellemzésére a különböző történelmi korszakokban.
- Csoportos szerepjátékra demokratikus döntéshozatalról (pl. az athéni demokráciában).
- Demokratikus döntéshozatal ábrázolására egy folyamatábrán.
- A brit parlamentáris és az amerikai elnöki rendszer összehasonlítására.
- Áttekintő ábra értelmezésére a magyarországi államszervezetről és a választási rendszerről.

Német nyelv

Témakörök:

Család

- Családtagok jellemzése.
- Napi időbeosztás.

Otthon

- Bútorok, egy szoba berendezése.
- Lakóhelyem, tágabb környezetem. Egy német város bemutatása

Étkezés

- Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában.
- Német specialitások. (pl. kenyérfajták). Élelmiszervásárlás.

Öltözködés

- Ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat világa. Ruhavásárlás.

Sport

- Betegségek és kezelésük. Javaslatok. Gyógyszerek. Sportrekordok.

Iskola, barátok

- Órai tevékenységek.
- Osztályközösség, osztálytársak jellemzése.
- Konfliktusok barátok között.
- Iskolai élet Németországban.

Szabadidő

- Szabadidős program tervezése. Múzeumlátogatás, belépőjegyek
- Német és osztrák barátok szabadidős tevékenységei.

Természet, állatok

- Más kontinensek élővilága, állatkert

Város, bevásárlás

- Látnivalók, nevezetességek. Vásárlás áruházban.

Utazás, pihenés

- Utazás külföldre. Utazási előkészületek.
- Csereutazás egy német partneriskolával.

Zene, művészetek

- Kiállítások, rendezvények, koncertek.

Környezetünk védelme

- Veszélyeztetett állat- és növényvilág

Egészséges életmód

- Tisztálkodás Testápolás, testápolási szerek. Betegségek és megelőzésük.

Tudomány, technika

- Találmányok. Titkosírások

Múltunk és jövőnk

- Iskolám múltja, jelene. Lakóhelyem régen és most.
- Terveim a jövőre.

Média, kommunikáció

- Email és face-book.

Nyelvtani fogalomkörök: visszaható igék, részes és birtokos esettel álló elöljárók, KATI-szórend, vonzatos igék

Angol nyelv

A 8. évfolyamra megfogalmazott kötelező nyelvi funkciók, nyelvi elemek és struktúrák a következők:

Angol nyelvi funkciók (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- megszólítás kifejezése és arra reagálás (Excuse me. Can I help you?)
- bemutatkozás megfogalmazása (Let me introduce myself.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your favourite subject? It's maths.)
- hógylét iránti érdeklődés és reakció (What's the matter? I feel...)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. Don't worry about it. It doesn't matter.)
- jókívánságok kifejezésekor a reakció megfogalmazása (Thank you, the same to you.)
- telefon felvétele, telefonon való bemutatkozás (XY speaking.)
- megszólítás, elbúcsúzás személyes levélben (Dear John, Best wishes, Love,)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion? In my opinion..., What do you think about ...? I think ...)

- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (How do you like it? I think it's...)
- képesség kifejezése (Can you speak French? Are you able to ride a horse? I can understand French. I am unable to ride a horse.)
- szükségesség kifejezése (Do I have to ...? Do I need to ...? You must ... We have to ...)
- lehetőség kifejezése (It may rain. She might visit us.)
- ígéret kifejezése (Will you help me? Don't worry, I will. I promise ...)
- szándék, kívánság kifejezése (What would you like to do? Would you like to have a rest? I'd like to see that film.)
- dicséret, kritika kifejezése (It's great. It's a good idea. It's boring.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's ..., It's made of ..., It's used for ...)
- visszakérdezés, ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- betűzés kérése, betűzés (It spells ...)
- felkérés hangosabb, lassúbb beszédre (Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.)
- öröm, sajnálkozás, bánat kifejezése (Are you happy about it? What do you think of that? How do you feel about it? Great! I'm glad to hear that. I'm so pleased that..., Good for you. I feel so happy for ... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for ...)
- elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...? Are you satisfied with ...? That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice. I'm quite satisfied with ... I'm quite happy with ... I'm quite pleased with ... It's not good enough. That wasn't very good.)
- csodálkozás kifejezése (How come? Is he? What a surprise!)
- remény kifejezése (I am looking forward to ... I hope ...)
- javaslat és arra reagálás (Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (I'd like to invite you to my party. Thank you, I'm happy to come.)
- információkérés, -adás (When is the next train? What time does the train arrive? Is the boss here? Yes, he is.)
- egyetértés, egyet nem értés (Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? I agree. I don't agree. I don't think so.)
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése (You are right. You are wrong.)
- egymást követő események leírása (What happened? First ... then ... finally ...)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Do you think they will come? They will probably come.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák a 8. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- Present Perfect Simple (Have you done your room? I haven't finished it yet.)
- cselekvés, történet kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
- jövő idejűség kifejezése: 'will' (When will you be fourteen? I'll help you.)
- felszólító mód: Egyes/Többszám I. személy (Let's go.)
- birtoklás: birtokos névmások (mine, yours, his, hers, its, ours, theirs)
- birtoklás kifejezése múlt időben: 'have' (I didn't have many friends at school.)
- birtoklás kifejezése jövő időben: 'have' (At the age of 25 I will have a car.)
- időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.)
- időbeli viszonyok: 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it yet. She has just entered the room.)

- minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (She is the most intelligent of all. Tom's younger than Sue. Mary is more beautiful than Sue.)
- modalitás: engedélykérés 'could', 'may' segédigékkel (Can/could/may I join you?)
- modalitás: tanácsadás 'should/shouldn't' segédigével (You should ask her.)
- modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to' segédigével (Did you have to be there?)
- modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't' segédigével (You mustn't smoke here.)
- szövegösszetartó eszközök: további kötőszavak (e.g. however)
- feltételeesség kifejezése (We'll stay at home if it rains.)
- függő beszéd kifejezése jelen időben (He says he is tired., I don't know where he lives., Tell him to stop it.)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott témartományban megért egyszerű célnyelvi szöveget az adott témartományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.
- Az oktatási szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott **A2 szintet**.

Földrajz

- A tanuló legyen képes az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit bemutató képek, ábrák, adatok elemzésére, tanári irányítás alapján alapvető összefüggések felismerésére.
- Tudja megadott szempontok alapján bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájait, legfontosabb országait.
- Ismerje fel a természeti és társadalmi környezet alapvető összefüggéseit.
- Tudja megmutatni és felismerni az egyes tájakat és országokat kontúrtérképen.
- Képes legyen összehasonlítást végezni az egyes természeti tájak és gazdaság jellemzők között, kontinensek összevetésével is.
- Legyen képes értelmezni a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat.
- Tudja a globalizáció hatásait a mindennapi életünkre és értelmezze a befolyásoló folyamatokat.

Biológia

Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, mozgásképesség

- az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket, elemzi ezek arányait és szimmetriaviszonyait;
- felismeri az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket;
- alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében elemzi a mozgásszervrendszer működésének jellemzőit, igyekszik ezeket fizikai fogalmakkal és elvekkel magyarázni;
- tudja, hogy a testünk alapfelépítése az evolúciós fejlődés eredménye, de az öröklött adottságaink az egyedfejlődés során formálódnak egyénivé, ebben nagy szerepet játszik az életmódunk is;
- felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére.

Az emberi szervezet II. – Anyagforgalom

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember anyagforgalmi szervrendszereinek fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;

- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit;
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével

Az emberi szervezet III. – Érzékelés, szabályozás

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember ideg- és hormonrendszerének fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja az ideg- és hormonrendszer alapvető biológiai funkcióit, értelmezi a szabályozás elvét;
- felismeri, hogy az immunrendszer is információkat dolgoz fel, azonosítja a rendszer főbb szerveit, sejtes elemeit és kémiai összetevőit;
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.

Szaporodás, öröklődés, életmód

- azonosítja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, bemutatja az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, tisztában van a felelős szexuális magatartás ismérveivel, értékeli a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét;
- értékeli a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét, ennek alapelveit személyes környezetében is igyekszik alkalmazni, egyéni képességeihez mérten tisztán, rendben tartja környezetét.

Egészségmegőrzés, elsősegély

- ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, igyekszik tudatosan alakítani étkezési szokásait, törekszik az életmódjának megfelelő energia- és tápanyagbevitelre, a normál testsúly megőrzésére;
- ismeri a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmait, megkülönbözteti a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, felismeri az antibiotikumok helyes használatának fontosságát;
- tudja, hogy a daganatos betegségek kialakulását az életmód és a környezet is befolyásolja, és hogy gyógyításuk esélyét a korai felismerés nagymértékben növeli;
- érti az orvosi diagnosztikai eljárások célját, ismeri azok alapelvét és néhány főbb módszerét, értékeli a megfelelő diagnózis felállításának jelentőségét;
- felméri a baleseti sérülések kockázatait, igyekszik ezeket elkerülni, a bekövetkezett balesetek esetében felismeri a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit, ezekről megfelelő beszámolót tud adni;
- a bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani: a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);
- tudja alkalmazni az alapszintű újraélesztést mellkaskompressziók és lélegeztetés (CPR) kivitelezésével, felismeri ennek szükségességét

Fizika

- A diák ismerje fel a tanult elektromos és fénytani jelenségeket, a tanórán és az iskolán kívüli életben egyaránt.
- Ismerje az elektromos áram hatásait és ezek gyakorlati alkalmazását. Ismerje és tartsa be az érintésvédelmi és baleset-megelőzési szabályokat.

- Legyen képes tanári irányítással egyszerű elektromos kapcsolások összeállítására, feszültség-és árammérésre.
- Tudja értelmezni az elektromos berendezéseken feltüntetett adatokat.
- Ismerje a háztartási elektromos energiatakarékosság jelentőségét és megvalósításának lehetőségeit.
- Tudja az anyagokat csoportosítani elektromos és optikai tulajdonságaik szerint.
- Legyen tisztában a szem működésével és védelmével kapcsolatos tudnivalókkal, ismerje a szemüveg szerepét. Ismerje a mindennapi optikai eszközöket.
- Legyen képes alapvető tájékozódásra az iskolai könyvtár lexikonjai, kézikönyvei, természettudományos ismeretterjesztő könyvei, folyóiratai között.

Kémia

- A tanuló a tanult elemek helyét ismerje fel a periódusos rendszerben.
- Néhány fontos tulajdonság említésével mutassa be a tanult elemeket, vegyületeket, írja fel kémiai jelüket.
- Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására.
- Értelmezze a kémiai reakció lényegét (kiindulási anyagok és termékek megadása) az elvégzett kísérletek alapján.
- Sorolja be a megismert anyagokat a megfelelő anyagcsoportokba, a kísérleti úton is megismert változásait, reakcióikat a megfelelő típusba (egyesülés, bomlás).
- Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz.
- Leírás alapján mutassa be a tanulókísérleteket, ezek során használja szakszerűen a laboratóriumi eszközöket.
- Alkalmazza a kémiai biztonságról szóló törvénynek az elvégzett kísérlet anyagaira vonatkozó előírásait.
- Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet-és egészségkárosító hatásukat.
- Érzékszervvel megfigyelhető tulajdonságaik alapján azonosítsa a köznapiban is fontos szerves anyagokat.
- Használati utasítás alapján szakszerűen dolgozzon a háztartási vegyszerekkel, a mindennapi életben használt oldatokkal.
- Sorolja fel a természetes vizek összetevőit. Ismerje fel az egészséget, a környezet épségét veszélyeztető jelenségeket, problémákat saját környezetében.
- Sorolja fel a levegő és a természetes vizek szennyezéseit.
- Legyen képes egyszerű tudományos leírás önálló értelmezésére, felhasználására.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 15 népzenei, 25 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok, és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Ismeri és értelmezi a kottakép elemeit.
- Ismeri az aszimmetrikus ütemeket, a k10, n10 hangközöket, a szűkített és bővített hármashangzatot, a basszuskulcsot, kettős kereszt, kettős bé, az enharmónia használatát, a 7# – 7b-s hangnemeket, a kvintkört, a kromatikus skálát, egész hangú, akusztikus és modellskálát, a cluster és a hangfürt fogalmát,

- Felismeri, lejegyzí és megszólaltatja a tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneklí emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkel.
- Megkülönbözteti a piccolo, szaxofon, hárfa, cseleszta hangszínét, ismeri a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismeri a romantika, a XX. század és napjaink zenéjének stílusirányzatait (Impresszionizmus, expresszionizmus, folklorizmus, neoklasszicizmus, elektronikus zene, jazz, populáris zene), jellemzőit, szerkesztésmódjait (Szimmetria, aszimmetria, aranymetszés, aleatória, Reihe, rákfordítás, tükörfordítás, tükörrákfordítás), zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 25 alkotást/műrészletet ismer.
- Ismeri a középkor, reneszánsz, barokk és bécsi klasszicizmus zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.

Digitális kultúra

A tanuló az *Algoritmizálás és blokkprogramozás* témakör végére

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

A tanuló az *Online kommunikáció* témakör végére

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

A tanuló a *Robotika* témakör végére

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

A tanuló a *Szövegszerkesztés* témakör végére

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusán használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikusan használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

A tanuló a *Bemutatókészítés* témakör végére

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

A tanuló a *Multimédiás elemek készítése* témakör végére

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

A tanuló a *Táblázatkezelés* témakör végére

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

A tanuló az *Információs társadalom, e-Világ* témakör végére

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

A tanuló *A digitális eszközök használata* témakör végére

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Rajz és vizuális kultúra

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

Testnevelés

Gimnasztika és rendgyakorlatok prevenció, relaxáció

- megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat;
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;
- magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

Torna jellegű feladatmegoldások

- segítségével képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.

Testnevelési és népi játékok; Sportjátékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Önvédelmi és küzdősportok

- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védekeket és ellentámadásokat.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

Hit és erkölcsstan

Erkölcsstan

A társas együttélés kulturális gyökerei

- azonosítja, értelmezi a nemzet, a kulturális közösség számára fontos közösségi értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;
- érzelmileg, társas-lelkületileg azonosul az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, értelmezi a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- azonosítja azokat a kulturális különbségeket, helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel, és véleményt alkot róluk;
- a csoporthoz való csatlakozás vagy az onnan való kiválás esetén összeveti a csoportnormákat és a saját értékrendjét;
- képes a problémák elemzésére és a megoldási alternatívák alkotására, a probléma megoldása érdekében képes önmaga motiválására;
- azonosítja a számára fontos közösségi értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;
- azonosítja azokat a helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel, és véleményt alkot róluk;
- értékeli az etikus és nem etikus cselekvések lehetséges következményeit.

A természet rendjének megőrzése – A fenntartható jövő

- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére;
- értékeli, értelmezi az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét;
- döntéseket hoz arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntartható fejlődés megvalósításához, milyen cselekvéseket tehet a társadalmi problémák kezelése érdekében;

- megfogalmazza, hogy a pozitív egyéni és társadalmi jövőkép elérését milyen feltételek támogatják.

Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

- értelmezi az európai, a nemzeti kultúra közös eredetét, forrását azonosítja a számára fontos közösségi értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;
- azonosítja azokat a helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel, és véleményt alkot róluk;
- értékeli az etikus, a nem etikus cselekvések lehetséges következményeit;
- reflektíven értékeli tudásszerzési módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;
- képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg az erkölcsi értékek érvényesítésére.

Bibliaismeret

- Krisztushimnusz Fil 2:2-11; Péld 1:2-9; 2 Pt 2:9-10; 127. zsoltár memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: szabad akarat, újjászületés, tanítványság
- Tudja megfogalmazni az egyház és a gyülekezet közötti különbséget, az úrvacsora, az istentisztelet, a bemerítés lényegét

25. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltétele

A továbbhaladáshoz szükséges követelményeket az iskola tantervei tartalmazzák évfolyamonként és tantárgyanként részletezve.

- A magasabb évfolyamba lépés feltétele 2-8. osztályban, hogy a tanulónak tanév végén minden tantárgyból legalább elégséges osztályzata legyen.
- Elmarasztaló értékelés (elégtelen osztályzat) esetén javítóvizsgát tehet a tanuló.
- Ha a tanuló mulasztásai a tanév során meghaladják a 250 órát, illetve az egyes tantárgyaknál az éves tantárgyi óraszám 30 %-át, s ezért a tanuló nem értékelhető, – jogszabályban meghatározottak szerint – a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet, illetve az évfolyamot megismételheti, kivéve, ha az igazolatlan mulasztásai meghaladják a 20 órát, s a nevelőtestület úgy dönt, hogy megtagadja az osztályozóvizsga letételének lehetőségét. Ez esetben a tanuló az évfolyamot megismételni köteles.
- Más iskolából érkező tanuló tanév végéig pótolhatja ismereteit. Ha érdemjegyek alapján nem lehet dönten a továbbhaladásról, osztályozó vizsgát kell tennie.
- Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület tájékoztatást kér az érdekelt pedagógustól ennek okáról, és kéri, hogy indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja.

26. A művészeti tagozat nevelési programja

Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskolát a fenntartó, azzal a céllal hozta létre, hogy alapfokú művészeti tevékenységet is folytasson. Az iskola a zeneművészet, a táncművészet, a képző-és iparművészet, valamint a szín-és bábművészeti ágakban folytathat alapfokú művészeti iskolai képzést. A település, illetve a környező települések gyermekeinek lehetőséget ad tehetségük kibontakoztatására, fejlődésre a fenti művészeti ágakban és a különböző társművészetek területén.

26.1. Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei

- Színvonalas, következetes művészeti képzés a különböző művészeti ágakban

Felkészítés

- a zene, a tánc és a színjáték és bábművészet területén a közös fellépésekre, fesztiválokra, a szülők előtti fellépésre
 - a követelmények szerinti év végi nyilvános alapvizsgára és záróvizsgára
 - a nyilvános kiállításokon való részvételre a képzőművészet és az iparművészet területén
 - a továbbtanulásra minden szakterületen.
- Alkotó gondolkodásra és alkotásra nevelés
 - A tanítási- tanulási folyamatban aktív szerepet kap a tanuló.
 - Olyan önálló feladatokat kap, amelyben hasznosítja a megszerzett tudást.
 - A kreatív alkotásra, cselekvésre nevelés a felvett művészeti ág tanszakain.
 - Korszerű, sokoldalú tudás-műveltség biztosítása a művészeti nevelésben
 - magas színvonalú művészeti műveltség elsajátítása,
 - a művészi kommunikációs készség kialakítása, fejlesztése,
 - a vizuális látásmód kialakítása,
 - a manuális készségek fejlesztése a képző-és iparművészet területén,
 - a mozgáskultúra kialakítása és fejlesztése,
 - az önállóság, magabiztosság fejlesztése,
 - Demokráciára, erkölcsi tartásra törekvő egyéni és közösségi nevelés
 - együttműködési készség, ugyanakkor a versenyszellem kialakítása
 - a tehetség kibontakoztatása,
 - a helyes önismeretre nevelés
 - Egészséges életmódra, környezetvédelmi gondolkodásra, esztétikára nevelés
 - A tanulók mindennapi életének részévé váljon az egészségük megőrzése, nemcsak testileg, de mentálisan is.
 - A szép és ápolt, szűkebb és tágabb környezet kialakításának igénye természetes követelmény legyen, a tanulóknál.

26.2. Az alapfokú művészeti iskola nevelési célja

Az iskola elsődleges célja a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztés, amelyet a művészeti műveltség megalapozásával, elmélyítésével és állandó fejlesztésével ér el. E célját úgy éri el, hogy a követelmény eléréséhez szükséges tananyagot eszköznek tekintve a gyermekek érzelmi, értelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A

készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként tekinti, követelményeit a gyermek életkori jellemzőihez igazítja.

Lehetővé teszi, hogy a művészeti iskolából kikerült fiatalok önbizalommal, kiváló alkalmazkodóképességgel, az élet igényeihez rugalmasan alkalmazkodjanak, a társadalmi életben eligazodjanak. Tevékeny, magas fokú viselkedéskultúra és a művészeti kommunikációs-technika birtokában magabiztosan kommunikáljanak. Az egyetemes és nemzeti kultúra értékeit megőrző, a nemzeti hagyományokat ápoló kompetens személyekké váljanak.

Az iskola nagy hangsúlyt kíván fordítani az autonóm, a kreatív, a problémamegoldásra érzékeny, az egészséget és a környezetét megóvó személyiség kialakítására, embertársaik értekeinek megbecsülésére, a másság tiszteletére, a nemzeti hagyományok ápolására, a demokratikus szellemiség, valamint a harmonikus légkör kialakítására

Az iskola célul tűzi ki továbbá, hogy elősegíti a tanulók kulturális igényeinek fejlődését, a zeneművészet, a táncművészet, a képző-és iparművészet, valamint a színművészet-bábművészet iránti érzékenységüket, nyitottságukat, önművelés iránti igényüket.

Nagy gondot fordít az egészséges életvitel kialakítására és megőrzésére. Erősíti a környezet iránti felelősséget azzal is, hogy a tanulókkal a mindennapok esztétikai értékeit felfedeztetni, és alakításra ösztönzi.

Alakítani kívánja önismeretüket, önállóságukat, a művészeti problémák iránti érzékenységüket.

26.3. A művészeti iskola feladata

Az alapfokú művészeti iskola alapfeladata, hogy feltárja a művészet megörökítő és átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti iskola feladatát oly módon teljesíti, hogy olyan ismereteket ad, amelyek alkalmazásával a növendék alkalmassá válik:

a zeneművészet területén:

- szabadidejének hasznos eltöltésével zenei műveltségének megalapozására,
- a zene befogadására, a zene szeretetére,
- önálló előadásra a választott hangszereken

a táncművészet, a színművészet és bábművészet területén:

- előadói feladatok ellátására, színészi-bábszínészi és táncos szerepek színvonalas megformálására a színházi és művészeti egyéb előadások követelményeinek megfelelően,

a képzőművészet és az iparművészet területén:

- élményvilága vizuális megjelenítésére, kreativitásának bemutatására a művészetek különböző területein.

Az iskola azt az igényt igyekszik kielégíteni, hogy az iskolából kikerülve valamennyi tanuló aktív részese legyen, akár mint értő befogadója, akár mint aktív szereplője a művészetek világának.

Az egyes tantárgyak cél-és feladatrendszerét az alapfokú művészetoktatás helyi tanterve tartalmazza.

26.4. A művészeti iskola személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység, magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek az iskola által oktatott művészeti ágakban megjelennek.

Az iskola a művészeti nevelés sajátos módszereivel olyan személyiségeket, kíván kibocsátani, akik a mindennapokban harmóniára töreksenek. Igényük van az önművelésre, önállóságról, öntevékenységről és magas fokú együttműködésről tesznek tanúbizonyságot.

Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Iskolánk művészeti nevelése megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, amelyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A nevelésben nem választható szét az egyéni személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés, ezért a két területet egységben látjuk, és a fejlesztéssel kapcsolatos feladatok is ezt a szemléletet tükrözik. A tánc-és színművészeti-bábművészeti nevelés csoportos munkát tételez fel, amely csoportban azonban önálló egyéniségek személyiségfejlesztése is folyik. Célunk az, hogy az önálló személyiségeket megtartva közösséggé formáljuk a kezdeti heterogén csoportokat.

A képző és iparművészet, valamint a zeneművészet területe alapvetően "egyszemélyes" alkotóterület, de a tanulónak éreznie kell, hogy az iskola közösségébe tartozik, éreznie kell, hogy tevékenysége nem szakítható ki a közösségi tevékenységek sorozatából.

A személyiségfejlesztési munkánk a tanév első hetében megkezdődik, azzal a céllal is, hogy az önálló személyiségek a tanév során koherens közösséggé szerveződjenek.

Az iskola a tanulók egyéb kulturális igényeinek kielégítésére is gondot fordít. Közös kirándulások az ország kulturális hagyományainak megismeréséért, múzeumok és kiállítások megtekintése, különös tekintettel a képzőművészet-iparművészet választott területére és az iparművészeti anyagok bemutatására, hangverseny és színház-bábszínházlátogatások, országos táncbemutató, táncversenyek szerepelnek a konkrét feladatok között.

A művészeti iskola törekvése, hogy pozitív képet alakítson ki az országról, a szűkebb környezetéről tanulóiban, ezért- hagyományteremtésként is nyilvános előadásokkal, bemutatókkal, a diákok által készített alkotások kiállításával ünnepli meg a nemzet és a település ünnepeit, a jutalmazási lehetőségeket erre használja fel.

Az értékelést a tanulók és az osztályt vezető pedagógus közösen végzik. A csoport vezetője (általában a főtárgyat oktató tanár) folyamatosan gyűjti a tanulókra vonatkozó információkat.

Az iskola egy alkalommal nyílt tanítási napot szervez, hogy a szülők is lássák és értékeljék a tanárok és a gyermekük munkáját.

26.5. A tehetség, képesség kibontakoztatását, a felzárkóztatást segítő tevékenység

Az Alapfokú Művészeti Iskola alapvető feladatai közé tartozik a tehetségek felkutatása, gondozása, kibontakozásuk elősegítése. Éppen ezért az iskola egész nevelési-oktatási programja a tehetséggondozás célját szolgálja.

Tehetséggondozás

A művészeti tagozat tanárai kiemelt feladatuknak tekintik a tehetséggondozást. Ez a feladat a művészeti nevelés alapját képezi. Kiemelt cél, hogy a tehetséggondozás a gyermek egyéni képességeivel koherens legyen, személyiségének fejlődésében az egyén adottságai érvényesüljenek. Először a készséget kell felismerni, majd felmérni a képességeket: a gyermek egész egyéniségét, asszociatív képességét, kreativitását, érzelmi reakcióit, fantáziáját, kitartását, memóriáját, **akaraterejét**, aktivitását stb.. A képességek a tanár, a szülő és a növendék közös igyekezetével bonthatók ki maximálisan. A tehetség kibontakozását az együttműködés alapozza meg hosszútávon. Az iskola biztosítja a lehetőségeket és megoldásokat a képzést adó és a képzésben résztvevők számára.

A kiemelkedően tehetséges növendékek:

- magasabb óraszámokban kapnak képzést
- a zenei pályát választó növendéket szakirányú továbbtanulásra felkészítjük
- a növendéket rendszeres, céltudatos, igényes munkára, **hatékony gyakorlásra** neveljük
- biztosítjuk a tanuló számára, a főtárgyi, kötelező és kötelezően választható foglalkozást
- a társas muzsikálást
- feladatunk az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, felkészítés, ösztönzés
- a pályára készülő növendékek számára biztosítjuk a zenei szakmai kompetenciák bevezetését (test-kontroll – Kovácsmódszer – kifejező készség fejlesztése – egyéni tréningek – élménypedagógiai módszerek stb.)
- iskolánk - többszöri akkreditációval - a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács akkreditált kiváló Tehetségpontja. Feladataink között kiemelt szerepet kap a fiatalkori zenei tehetségazonosítás, tehetséggondozás.
- Tehetségpontban szervezett szakmai programjaink nyilvánosak

A különösen tehetséges tanulók az egyes csoportok produkcióiban is központi szerepet kapnak, ezzel a csoport számára is erős motiváció alakulhat ki tehetségük még jobb alkalmazására.

A korosztály szerinti tehetséges tanulóknak meg kell adni a lehetőséget, hogy szakirányú szakközépiskolába felvételizhessenek. Ahhoz, hogy a tanuló az adott művészeti ág területén minél nagyobb tudást birtokoljon, szükséges a rendszeres részvétel különböző művészeti rendezvényeken, bemutatókon, kiállításokon. Ösztönözni kell a tanulókat a rendezvényeken való részvételre, és lehetőséget kell nyújtani számukra a megyei és országos szintű bemutatókon történő megjelenésre. A művészeti pályára készülő tehetséges tanulót sokat kell szerepeltetni. Fellépési, kiállítási lehetőséget kell nyújtani számára az iskolai és a helyi rendezvényeken egyaránt.

Nem veszítünk el egyetlen tanulót sem, mivel differenciáltan kívánunk foglalkozni a nagyon és a kevésbé tehetséges gyerekekkel. Az erősen motivált, de kevésbé tehetséges gyermeknek igyekszünk megtalálni feladatát, különböző célfeladatok kijelölésével.

A tanórán kívüli programok meghatározásakor is a képességek kibontakoztatását és a felzárkóztatást segítő programok kapják a fő hangsúlyt.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót a művészeti nevelés segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

26.6. Ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az iskola alapfeladatának tekinti a tanulók fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítását: kibontakoztathassák tehetségüket, leküzdhessek esetleges hátrányaikat.

A képzés során olyan művészeti alkotásokkal ismerteti meg a tanulókat élményszerű formában, amelyek figyelmüket a szellemi-lelki élet értékei, az egészséges életvitel módjai felé fordítják.

26.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola a kiemelkedően szorgalmas szociálisan és anyagi szempontból hátrányos helyzetű tanulói a hatályos jogszabályok alapján lehetőséget ad térítési-ill. tandíj mérséklésére, vagy részletfizetésre szülői kérvény benyújtásával.

A kérvény elbírálásáról az igazgató dönt, s erről határozatban értesítő a szülőt.

26.8. Tanulói és szülői közösségek rendszere

Az iskola külső és belső kapcsolatának rendszere egymásra épül. Hatékony művészeti nevelő-oktató munka nem valósítható meg a szülők közreműködése nélkül.

A kapcsolattartás formái: írásban és szóban,

- évfolyam szinten szülői fórum szervezésével,
- iskolai nyílt napok szervezésével, amelybe bevonjuk a növendékeket is,
- bemutatók, kiállítások, hangversenyek alkalmával, vizsgaelőadásokon való részvétellel,
- fogadónapok kitűzésével.

26.9. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A taneszközök kötelező listáját az iskola mindenkor szem előtt tartja. Az írott és egyéb taneszközöket és oktatási segédleteket az iskola folyamatosan fejleszti. A szükséges kottarendelés az anyagi keretek lehetőségéig időben és a szükségleteknek megfelelően történik.

26.10. Beiskolázás, a tanulók felvétele és a magasabb évfolyamra lépés feltételei

A felvételi meghallgatásokat április-május hónapban tartjuk tanszakonként, melyről minimum harminc nappal előbb tájékozódhatnak az érdeklődők az iskolai faliújságon és az iskola honlapján. Szeptemberben pótfelvételi vizsgát lehet tartani az üres helyek betöltésére. A

felvételi meghallgatás anyagát, módját, az egyes tanszakok önállóan, de szakonként egységesen alakítják ki.

A felvételi meghallgatás olyan alkalmassági vizsga, amely szakmai szempontok szerint vizsgálja a jelentkező gyermeket.

A továbbképző évfolyamokra a törvényileg előírt (sikeresen letett alapvizsgával) lehet jelentkezni.

A kivételektől eltekintve az a tanuló léphet magasabb évfolyamra, aki a tantervben előírt követelményeket teljesíti, illetve a hiányzásokkal kapcsolatos 20/2012 EMMI rendelet szerinti előírásokat.

Ha a tanuló az iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsgán dönt az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

27. A művészeti vizsgák szervezési keretei

27.1. Vizsgák a tanév során

Tananyag és követelmények, félévi és év végi számonkérések, vizsgák rendje

Hangszeres tanszakok

A növendékek részére félévkor egy vizsgakoncertet, év végén egy zártkörű vizsgát tartunk.

Tanszaki félévi vizsgakoncert és az év végi vizsga anyaga évfolyamonként:

Hangszeres előképző évfolyam:

Félévkor: egyszerű gyakorlatok, népdalok, gyermekdalok

Az év végi vizsga anyaga: egyszerű gyakorlatok, népdalok, gyermekdalok

Követelmények további évfolyamonként:

Félévi nyilvános vizsgakoncert: előadási darabok

Az év végi vizsga anyaga: etűd vagy gyakorlat és előadási darabok

A magasabb évfolyamba lépés feltétele a tanszakonként meghatározott minimális követelmény teljesítése.

„B” tagozatos növendékek felkészítése:

a minimális követelménynél többet végezzen, nekik egy meghatározott tudásszintet kell elérniük. A tökéletes technikai megoldás, biztos memória mellett mutasson magasszintű zenei készséget, képességet.

Szolfézs tantárgy

Év végi beszámoló: írásbeli dolgozat és összefoglaló csoportos óra

Hangszeres tanulók értékelési, osztályozási szempontjai a tanulmányok alatti munka és év végi vizsga alapján

Az év végi vizsgán a helyi tantervben tanszakonként meghatározott számú, nehézségű darabbal kell vizsgázni. Az előadási darabokat kotta nélkül kell játszani. Az értékelést a kijelölt három fős tanári bizottság végzi.

Az értékelés szempontjai:

- a vizsgára felkészülés,
- végzett tananyag,
- vizsgaprodukció,

A bizottság javaslatot tesz az év végi osztályzatra, amibe beleszámít az évközi munka. Az év végi vizsga zártkörű. Továbbképző megkezdése előtt **alapvizsgát kell tenni**. Vizsgáról hiányozni csak alapos indokkal (orvosi igazolással) lehet. Az iskola szükség esetén pótvizsganapot biztosít. A vizsgákról minden esetben jegyzőkönyv készül.

27.2. Az alap- és záróvizsgák

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett. Művészeti

záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett. Továbbképző évfolyamra csak az a tanuló vehető fel, aki az alapfok utolsó évfolyamában sikeres alapfokú művészeti vizsgát tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga, követelményei, feladatai meghatározásának módja

- A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. Az intézmény Pedagógiai Programjának művészeti helyi tanterve rögzíti a követelményeket az egyes tanszakokhoz kapcsolódóan.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége és tudása.
- A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.
- A választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak, részei

- A művészeti alapvizsga részei a zeneművészeti ágakban

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli elméleti, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az "A" tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A "B" tagozatos valamint az elmélet főtantervi tanulóinak számára mindkét vizsgarész kötelező.

Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulóknak kell tennie.

1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtantervi ("A" tagozat): Hangszerismeret és szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc

2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszeres főtantervi ("A" tagozat): Szolfézs

A szóbeli vizsga időtartama 10 perc

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtantervi ("A" és "B" tagozat): Főtárgy

A gyakorlati vizsga időtartama 15-25 perc.

A művészeti záróvizsga részei a zeneművészeti ágakban

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll.

Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulóknak kell tennie.

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

A gyakorlati vizsga és időtartama

Hangszer főtantervi

A vizsga időtartama 10-20 perc

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- Mentésülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri, továbbá aki felvételt nyert szakirányú művészeti szakközépiskolába.
- Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsga vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

Előrehozott vizsga

- Az intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.
- Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
- A művészeti alapvizsga illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
- Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
- Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lefolytatása

- Ha a fentiekben leírtak alapján valamely vizsgatárgyból korábban vizsgázott, később kíván vizsgázni, vagy mentesülhet a vizsga letétele alól, ezt a tényt a jelentkezésen fel kell tüntetni.

A vizsga szervezése

- A vizsga írásbeli és szóbeli része zártkörű, gyakorlati része nyilvános.
- Az intézmény vezetője a nyilvánosságot korlátozhatja, ha az a vizsga sikeressége, zavartalan lebonyolítása érdekében nélkülözhetetlen.
- A vizsgabizottság elnökét és további két tagját az iskola vezetője kéri fel.
- A vizsga során jegyzőkönyvet kell felvenni, mely rögzíti a tanuló vizsgán elért eredményét, ill. minden, a vizsgabizottság döntése alapján fontos tényt.
- A vizsgát tett tanuló erről szóló bejegyzést kap a művészeti iskolai bizonyítványa megfelelő rovatába.

A vizsga és a tanulmányok lezárása

- Az alapfokú művészeti vizsga sikeres letétele előfeltétele a művészeti iskolai tanulmányok további folytatásának.
- A művészeti záróvizsgát követően a tanuló alapfokú művészeti iskolai tanulmányait befejezte.

Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga letétele nem kötelező a tanuló számára, azonban elmulasztása esetén tanulmányait nem folytathatja tovább.

28. A tanulói teljesítmények ellenőrzési és értékelési rendszere

A pedagógus a tanuló teljesítményét (szóbeli, írásos), előmenetelét a tanítási év közben rendszeresen értékeli. A tanulók értékelése kétféle módon történik: - a félévi és a tanév végi értesítőbe/bizonyítványba a szolfézs és a hangszeres előképző 1-2. évfolyamon, szöveges értékelés kerül (kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, felzárkózásra szorul), az 1-6. és a továbbképző évfolyamokon 1-4-ig, érdemjegyekkel értékelünk. A félévi és év végi záraskor ún. bemutató foglalkozást vagy vizsgaelőadást tartanak az egyes csoportok, amelyeken részt vesznek a szaktanárok, ezt követően részletesen értékelik a hallottakat. Kiválóan teljesített az a tanuló, aki az adott évfolyamon az előírt tantervi követelményeket magas színvonalon teljesíti. Jól teljesített minősítést kap az a növendék, aki az adott évfolyamon előírt követelményt teljesíti. A szöveges értékelést a bizonyítvány sablonjának megfelelően alkalmazzuk. Az előképző évfolyamon az értékelés a csoportfoglalkozáson nyújtott teljesítmény alapján történik. Az egyéni hangszeres évfolyamokon a hangszeres előképző évfolyamtól év végén vizsgát tesznek. Az értékelések alapjai: a tantárgyakat tanítók folyamatosan értékelik növendékeik teljesítményét és év végén tanszaki bemutató vizsgát tesznek. A többi művészeti ágban csoportkiállítást és táncbemutatót szerveznek, amelyek kapcsolódnak a tanév során tanultakhoz.

28.1. A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése

A szorgalom minősítése az egyéni képességeket is mérlegelve fejezi ki a tanulmányi munkához való viszonyt, a kötelességtudatot, rendszerességet, a pontosságot.

A tanuló szorgalmát év közben havonta, félévkor és tanév végén a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) osztályzatok valamelyikével minősítjük.

A szorgalom értékelésének szempontjai:

- önállóság
- kreativitás
- pontosság
- mások munkájának segítése, előadások, rendezvények segítése
- együttműködési készség, csapatszellem
- óralátogatások, hiányzások

Példás a minősítése annak a tanulónak, aki erejéhez, képességeihez mérten pontosan, alaposan, törekvően, kötelességtudattal és egyenletesen teljesít.

Jó szorgalmi fokozatot kap a tanuló, akinek munkáját egyenletlenségek ellenére általában kötelességtudat jellemzi.

Változó szorgalmi fokozatot kell adni annak a tanulónak, akinek a tanórákra való felkészülése rendszertelen, tanulmányi munkája hullámzó, aki képességei alatt teljesít.

Hanyag annak a tanulónak a minősítése, aki tanulmányi kötelezettségének következetesen nem tesz eleget, érdektelenség, közöny jellemzi.

A kimagasló tanulmányi eredményekért a tanulók jutalomban részesíthetők. A jutalomra javaslatot tehet a nevelőtestület és a főtárgyat tanító tanár.

29. Az egyes művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszere

29.1 Zeneművészeti ág

Képességfejlesztés

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

Program lehetősége

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

Zeneoktatás

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

29.2 Táncművészeti ág

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A Kárpát-medencei táncgyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében.

A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

A néptáncoktatás célrendszerében jelentős szemléletmód változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérbe került a helyi táncanyag, táncgyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének

lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára – beleértve a kisebbségeket valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is – az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

29.3 Képzőművészet

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kéz ügyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejlesztí képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

30. Tanszakok, tantárgyak általános fejlesztési követelményei

30.1. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése. A tanulók zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- Tehetséggondozás.
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
- Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.
- Cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

30.2. A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai

Hangszeres tanszakok:

BILLENTYŰS: zongora

VONÓS: hegedű, gordonka

FAFÚVÓS: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, oboa

AKKORDIKUS: gitár, hárfa, ütő

RÉZFÚVÓS: trombita, kürt

Elméleti tantárgyak: szolfézs kötelező, zenetörténet-zeneirodalom (5. osztálytól),

Egyéb választható tantárgyak: zenekar, kamarazene

„A” tagozaton

- 2+6+4 évfolyam

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

„B” tagozaton

„B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően az alapfok második évfolyamától irányítjuk.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	2	2	2	2	2	2						
Kötelezően választható tárgy (zeneirodalom, zenekar)							2	2	2	2	2	2
Választható tárgy (zenekar, kamarazene)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ÖSSZESEN	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az adott tanszakokon az óratervet az évfolyamok számának megfelelően kell érteni.

Főtárgy:

- hangszeres tanszakok (egyéni)

Kötelező tárgy:

- szolfézs
- zongora (adott tanszakok óratervének megfelelően a B tagozatosok számára melléktanszakként)

Kötelezően választható tárgy:

- elméleti: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom,
- gyakorlati: zongora, kamarazene, zenekar,

Választható tárgy: kamarazene, zenekar,

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve hárfa, gitár, zongora) főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

30.3. A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egy heti időtartamra értendő.

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos tanszakok

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakíséret) ideje:

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc
- 2-3. évfolyamon 10 perc
- 4. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- 1-2. évfolyamon 10 perc
- 3-4. évfolyamon 15 perc
- 5. évfolyamtól 20 perc

Kötelező tárgy: a képzési ideje minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5–10. évfolyamig

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától egy vagy két foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)
- hangszer minimum 2x30 perc (egyéni)

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2–8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar: minimum 1x45 perc

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

A zeneoktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembe vétele mellett a tanuló más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti,) képzésébe is bekapcsolódhat.

Óralátogatás alóli felmentés, konzultáció:

A szülő kiemelt esetben kérhet óralátogatási felmentést a kötelező tárgyakból: szolfézs, zeneirodalom. A kérvényben fel kell tüntetni az indoklás okait, lehetőség szerint megfelelő igazolásokkal alátámasztva. A kérvény elbírálásáról a szaktanár véleményezése alapján az Igazgató hoz határozatot. A határozat egy tanévre szól. Az a növendék, aki óralátogatás alóli felmentést kap, köteles részt venni a szaktanár által meghatározott konzultációkon és vizsgákon. Aki ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, a kérvényét felülbíráljuk.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Nyilatkozat

Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola szakmai munkaközösségei képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírásunkkal tanúsítjuk, hogy a munkaközösségek a Pedagógiai program – adott szakterületet érintő kérdéseiben – véleményezési jogukat gyakorolták.

Budapest, 2021. június 21.

.....
Gyáunderi

Alsó tagozat munkaközösség-vezető

.....
Kubenei P. Zsuzsanna

Felső tagozat munkaközösség-vezető

.....
Domai Róna

Napközi munkaközösség-vezető

.....
Csécs

Idegen nyelvi munkaközösség-vezető

.....
Tóth Mária

Öko munkaközösség-vezető

.....
Rizsi Mária Katalin

Ének munkaközösség-vezető

.....
Kubenei P. Zsuzsanna

Önértékelési munkaközösség-vezető

.....
Kohán Éva

Tehetségtámogató munkaközösség-vezető

.....
Kovács Róna Orsolya

Zenei munkaközösség-vezető

Nyilatkozat

Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola Nevelőtestülete képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy a Pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt egyetértési jogát gyakorolta.

A jelenlegi járványügyi helyzetre tekintettel az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Baptista Iskola nevelőtestülete a Pedagógiai program módosítását online formában ismerte meg, 2021. június 21-én megtartott online szavazáson fogadta el. Az abban foglaltakkal való egyetértési jogát és a Pedagógiai program módosításának elfogadását a mellékelt dokumentum tartalmazza.

Budapest, 2021. június 21.

.....
Róna

igazgató

.....
Kohán Éva

a nevelőtestület képviselőjében

Nyilatkozat

A fenntartó képviselőjében az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola Pedagógiai programját az Nkt. 32.§ (1) bek. i.) pontja alapján jóváhagyom.

Budapest, 2021. július 19.

.....
Fenntartó